

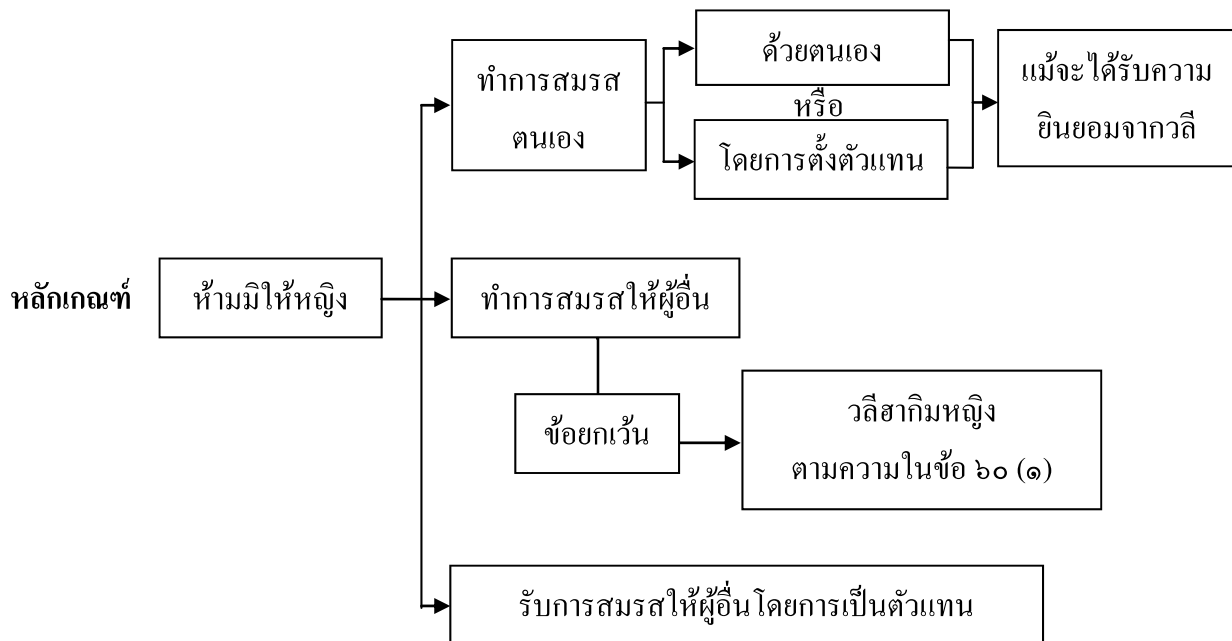

หมวด ๓

วลี

ห้ามหญิงทำการ
สมรสให้ตนเอง
และผู้อื่น

ข้อ ๕๖ ห้ามมิให้หญิงทำการสมรสตนเอง ด้วยตนเองหรือโดยการตั้ง
ตัวแทน แม้จะได้รับความยินยอมจากวลีและห้ามทำการสมรสให้ผู้อื่น ยกเว้นกรณี
เป็นวลีฮาгимตามความในข้อ ๖๐ (๑) หรือรับการสมรสให้ผู้อื่นโดยการเป็นตัวแทน

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “การตั้งตัวแทน” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๑๓
๓. “วลี” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)

ข้อพิจารณา

๑. “ห้ามมิให้หญิงทำการสมรสตนเองด้วยตนเองหรือโดยการตั้งตัวแทน”
หมายความว่า หญิงทุกคนไม่สามารถทำการสมรสตนเองได้ แม้โดยการตั้งตัวแทน
มาทำการสมรสให้แก่นั้น โดยวลีของหญิงนั้นเท่านั้นที่จะทำการสมรสให้หญิงนั้นได้

ท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวไว้ความว่า “ไม่ (ถือว่า) เป็นการแต่งงานนอกจาก (การแต่งงานที่กระทำ) โดยวลี”

รายงานและบันทึกโดยอบูดาอุดตฺติรฺมีซียฺ อะหมัด และบัยฮากียฺ

และท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวไว้ความว่า “หญิงใดสมรสโดยบุคคลอื่น ที่ไม่ได้เป็นวลีของนาง (เป็นผู้ทำการสมรสให้) การสมรสของหญิงนั้นเป็นโมฆะ การสมรสของหญิงนั้นเป็นโมฆะ การสมรสของหญิงนั้นเป็นโมฆะ (ซึ่งท่านได้กล่าว ประโยคที่ว่า “การสมรสของหญิงนั้นเป็นโมฆะ” ถึงสามครั้ง)...

รายงานและบันทึกโดยอบูดาอุดและตฺติรฺมีซียฺ

๒. “ห้ามทำการสมรสให้ผู้อื่นยกเว้นกรณีเป็นวลีฮากิมตามความในข้อ ๖๐ (๑)” นั้น หมายความว่า หญิงทุกคนไม่สามารถทำการสมรสให้บุคคลอื่นในฐานะวลีได้ ยกเว้น วลีฮากิมเป็นผู้หญิงซึ่งสามารถทำการสมรสให้ผู้อื่นได้ อาจเนื่องจากกฎหมายถือว่า เป็นความจำเป็นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม ต้องทำตามความในข้อ ๖๐ (๑) ซึ่งบทยกเว้นในข้อนี้ใช้บังคับไม่ถึงความตอนต้น กล่าวคือ กฎหมายยกเว้นให้ เฉพาะในการสมรสให้ผู้อื่นเท่านั้น ไม่รวมถึงการสมรสตนเอง

ท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวไว้ความว่า “ผู้หญิงต้องไม่ทำการสมรสให้แก่ผู้หญิง และผู้หญิงต้องไม่ทำการสมรสให้แก่ตัวนางเอง”

รายงานและบันทึกโดยอัดดาร์กูญนี และอิบนุมาญะฮ์

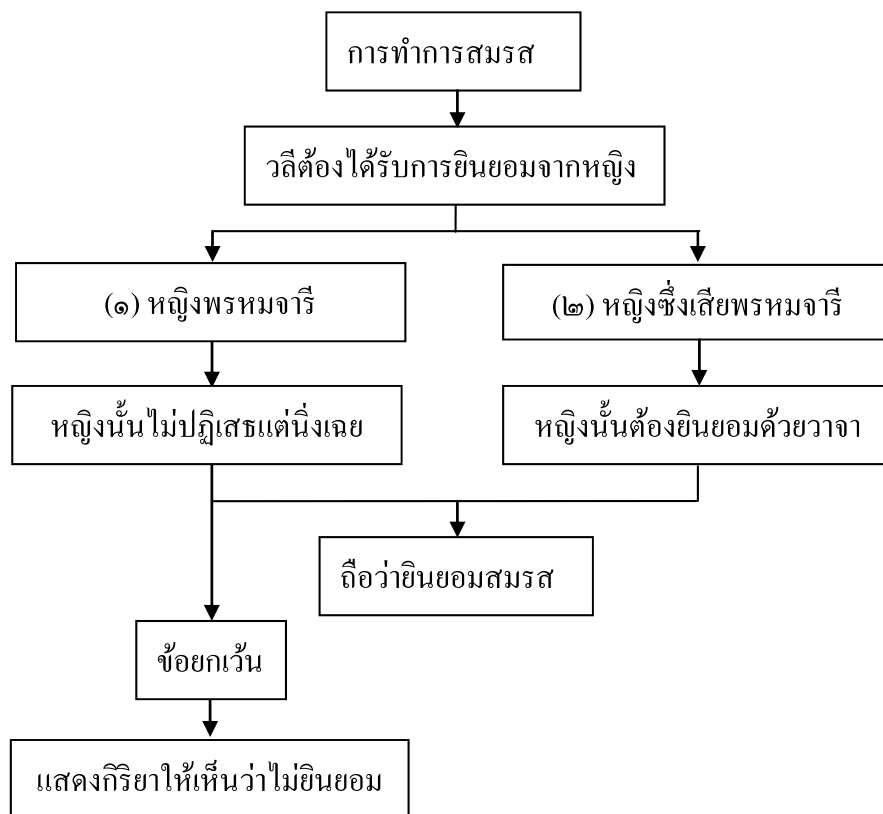

ลักษณะการให้
ความยินยอมของ
หญิงในการสมรส

ข้อ ๕๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งข้อ ๑๔ ในการทำการสมรส
วลีต้องได้รับการยินยอมจากหญิง โดยเมื่อวลีถาม

(๑) หญิงพรหมจารี หากหญิงนั้นไม่ปฏิเสธแต่หนึ่งเลย ให้ถือว่ายินยอม
เว้นแต่จะแสดงกิริยาที่แสดงให้เห็นว่าไม่ยินยอม

(๒) หญิงซึ่งเสียพรหมจารีแล้ว หญิงนั้นต้องยินยอมด้วยวาจา จึงจะถือว่า
ยินยอม

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๓. “หญิงพรหมจารี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๗)

ข้อพิจารณา

๑. เกี่ยวกับการให้ความยินยอมในการสมรส ท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวไว้ความว่า “จงอย่าทำการสมรสให้หญิงซึ่งเสียพรหมจารีแล้ว จนกว่านางจะมีคำสั่ง (หรือ คำขอให้ทำการสมรสให้) และจงอย่าทำการสมรสให้หญิงที่เป็นหญิงพรหมจารี เว้นแต่ด้วยการที่ได้รับอนุญาตนาง” พวกเขา (หมายถึง บรรดาสะฮาบะฮ์ที่อยู่ ณ ที่นั้น)

ได้กล่าวต่อท่านนบีว่า “โอ้ท่านศาสนทูตของอัลเลาะห์และสิ่งใดละ (ที่ถือว่า) เป็นการอนุญาตของนาง” ท่านนบีก้าว (ตอบ) ว่า “การที่นางนิ่งเฉย” (หมายถึง การไม่ปฏิเสธและไม่ตอบรับ)

รายงานและบันทึกโดยอบูดาวูด

๒. การทำการสมรส วลีต้องได้รับความยินยอมจากหญิง อย่างไรก็ตามยังจะต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติของข้อ ๑๔ กล่าวคือ วลีมุญบีร์ของหญิงพรหมจารีมีสิทธิทำการสมรสหญิงนั้นกับชายที่คู่ควรโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อหญิงนั้น

กรณีที่หญิงขอให้วลีทำการสมรสตนเองตามข้อ ๘๓ ถือว่าเป็นความยินยอมตามความในข้อนี้ของหญิงนั้นอยู่ในตัวแล้ว ดังนั้น กรณีเช่นนี้วลีไม่ต้องขอความยินยอมจากหญิงนั้นอีก

๓. “นิ่งเฉย” หมายความว่า ไม่กล่าวปฏิเสธและไม่กล่าวตอบรับซึ่งรวมทั้งการไม่แสดงอาการปฏิกิริยาใด ๆ ที่ถือเป็นการปฏิเสธ เช่น ส่ายหน้า หรือถือเป็นการตอบรับ เช่น พยักหน้า

ดังนั้น ถ้ามีการแสดงอาการปฏิกิริยาที่ทำให้เห็นว่ายินยอม ก็ถือว่ายินยอม โดยตรงไม่ถือว่านิ่งเฉย และถ้ามีการแสดงอาการปฏิกิริยาที่ทำให้เห็นว่ายินยอม ก็ถือว่ายินยอมโดยตรงไม่ถือว่านิ่งเฉย

๔. “เว้นแต่จะแสดงกิริยาที่แสดงให้เห็นว่ายินยอม” หมายความว่า ถ้าหญิงพรหมจารีนิ่งเฉยโดยไม่กล่าวตอบรับหรือกล่าวปฏิเสธ แต่ได้แสดงอาการปฏิกิริยาที่แสดงให้เห็นว่ายินยอม เช่น ร้องไห้สะอึกสะอื้น ทำร้ายตนเอง ต้องถือว่าหญิงนั้นยินยอมโดยตรงไม่ถือว่าเป็นการนิ่งเฉย

๕. “หญิงซึ่งเสียพรหมจารีแล้ว” ได้แก่ “หญิงที่ไม่เป็นหญิงพรหมจารี” ตามคำนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๗) วรรคสอง

๖. “ยินยอมด้วยวาจา” หมายความว่า ในกรณีตามความใน (๒) นี้ การนิ่งเฉยโดยไม่ปฏิเสธและไม่ตอบรับ ไม่ถือว่ายินยอม ต้องยินยอมด้วยการออกคำสั่งหรือทำคำขอด้วยวาจาหรือสิ่งใด ๆ ที่ใช้แทนวาจาได้ว่าให้ทำการสมรสให้ จึงจะถือว่ายินยอม กล่าวคือ ถ้าให้ความยินยอมด้วยวาจาได้ ก็ต้องให้ความยินยอมด้วยวาจา แต่ถ้าทำไม่ได้ ก็ให้ทำไปตามขั้นตอน คือ ทำเป็นหนังสือแทน แต่ถ้าทำไม่ได้ก็ให้ใช้อาณัติสัญญาแทน

ประเภทของวลี

ข้อ ๕๘ วลี แบ่งเป็น วลีคอส วลีอาม และวลีตะห์กัม

“วลีคอส” หมายความว่า วลีที่เป็นเครือญาติซึ่งเป็นเพศชาย และไม่เป็นผู้สืบสันดานของผู้อยู่ในความปกครองซึ่งแบ่งเป็นลำดับชั้นตามความใกล้ชิด ดังนี้

(๑) บิดา

(๒) ปู่ และผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป โดยผู้อยู่ในลำดับใกล้เคียงในสายสัมพันธ์แห่งการสืบสายโลหิตกับผู้อยู่ในความปกครองเป็นผู้ใกล้ชิดกว่าผู้ที่อยู่ในลำดับไกลกว่า

(๓) พี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดา

(๔) พี่ชายหรือน้องชาย ร่วมแต่บิดา

(๕) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๓)

(๖) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๔)

(๗) ผู้อยู่ในลำดับต่ำลงไปจากผู้อยู่ใน (๕) และ (๖) ของข้อนี้ โดยสลับกันไปตามลำดับจนสุดสาย

“วลีคอส”

(๘) พี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดาของบิดา

(๙) พี่ชายหรือน้องชายร่วมแต่บิดาของบิดา

(๑๐) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๘)

(๑๑) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๙)

(๑๒) ผู้อยู่ในลำดับต่ำลงไปจากผู้อยู่ใน (๑๐) และ (๑๑) โดยสลับกันไปตามลำดับจนสุดสาย

(๑๓) พี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดาของปู่

(๑๔) พี่ชายหรือน้องชายร่วมแต่บิดาของปู่

(๑๕) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๑๓)

(๑๖) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๑๔)

(๑๗) ผู้อยู่ในลำดับต่ำลงไปจากผู้อยู่ใน (๑๕) และ (๑๖) โดยสลับกันไปตามลำดับจนสุดสาย

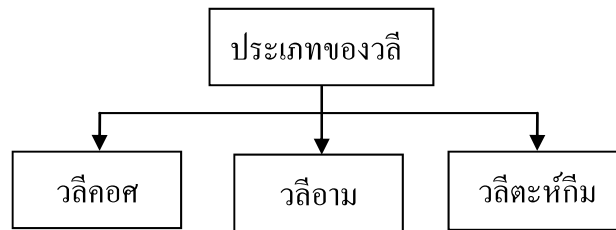
(๑๘) พี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดาและร่วมแต่บิดาโดยสลับกันไปของผู้อยู่ในลำดับสูงขึ้นไปจากปู่ตามลำดับจนสุดสาย

(๑๕) บุตรชายของผู้อยู่ใน (๑๔) โดยสลับกันไประหว่างสายที่ร่วมบิดามารดากับสายที่ร่วมแต่บิดาและตามลำดับความใกล้ชิดในสายสัมพันธ์แห่งการสืบสายโลหิตกับผู้อยู่ในความปกครองจนสุดสาย

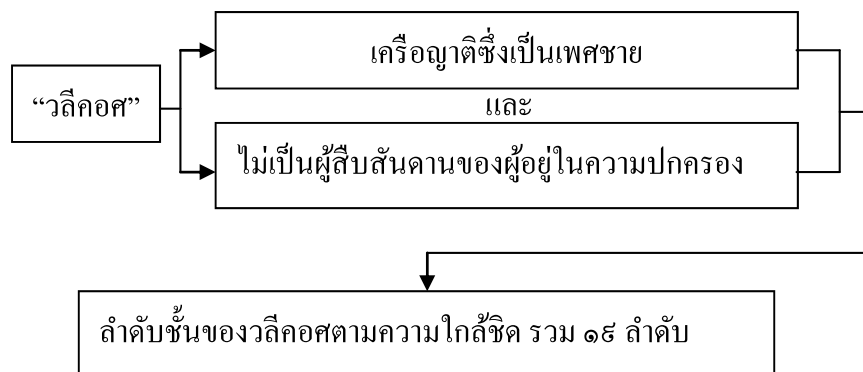
วรรคแรก

หลักเกณฑ์

วรรคสอง

หลักเกณฑ์

อธิบายศัพท์

๑. “วลี” อนุyamศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๒. “วลีอาม” อนุyamศัพท์ ข้อ ๓๓
๓. “ผู้สืบสันดาน” อนุyamศัพท์ ข้อ ๑ (๘๔)
๔. “ผู้อยู่ในความปกครอง” อนุyamศัพท์ ข้อ ๓๒๓
๕. “ปู่และผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป” อนุyamศัพท์ ข้อ ๑ (๓๔)

ข้อพิจารณา

๑. “วลีที่เป็นเครือญาติซึ่งเป็นเพศชาย และไม่เป็นผู้สืบสันดานของผู้อยู่ในความปกครอง” หมายความว่า วลีที่เป็นเครือญาติของผู้ที่อยู่ในความปกครองที่เป็นเพศชาย และไม่เป็นผู้สืบสันดานของผู้ที่อยู่ในความปกครอง” ดังนั้น

(ก) ถ้าวลีใดไม่เป็นเครือญาติ วลีนั้นไม่อาจเป็นวลีคอสได้ จะเป็นได้ก็แต่เฉพาะวลีอามหรือวลีตะห์กิม

(ข) ถ้าวลีใดไม่เป็นเพศชาย วลีนั้นไม่อาจเป็นวลีคอสได้ จะเป็นได้ก็แต่เฉพาะวลีอาม และ

(ค) ถ้าวลีใด แม้เป็นเครือญาติและเป็นเพศชาย แต่เป็นผู้สืบสันดานของผู้อยู่ในความปกครองนั้น เช่น บุตรชาย หรือหลานชายวลีนั้นไม่อาจเป็นวลีคอสได้ จะเป็นได้ก็แต่เฉพาะวลีอามหรือวลีตะห์กิม เช่น กรณีหญิงซึ่งไม่มีวลีคอส ตามความในวรรคสอง และมีบุตรชายเป็นผู้มีคุณสมบัติของวลีอามหรือวลีตะห์กิม เป็นต้น

๒. “บุตรชายของผู้อยู่ใน (๓)” หมายความว่า บุตรชายของพี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดา

“บุตรชายของผู้อยู่ใน (๔)” หมายความว่า บุตรชายของพี่ชายหรือน้องชายร่วมแต่บิดา

“ผู้อยู่ในลำดับต่ำลงไปจากผู้อยู่ใน (๕) และ (๖) ของข้อนี้ โดยสลับกันไปตามลำดับจนสุดสาย” ตามความใน (๗) นั้น หมายถึง บุตรชายและผู้ที่อยู่ในลำดับต่ำลงไปของบุตรชายของพี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดาและบุตรชายของพี่ชายหรือน้องชายร่วมแต่บิดา แต่จะต้องสลับกันในแต่ละลำดับชั้นระหว่างบนของพี่ชายหรือน้องชายร่วมบิดามารดากับของพี่ชายหรือน้องชายร่วมแต่บิดาโดยสลับกันไปเรื่อย ๆ จนสุดสาย กล่าวคือ ในแต่ละลำดับชั้นให้พิจารณาจากร่วมบิดามารดาก่อน ถ้าไม่มีให้พิจารณาจากร่วมแต่บิดาโดยสลับกันไปเช่นนี้จนสุดสายซึ่งเป็นทำนองเดียวกันกับ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

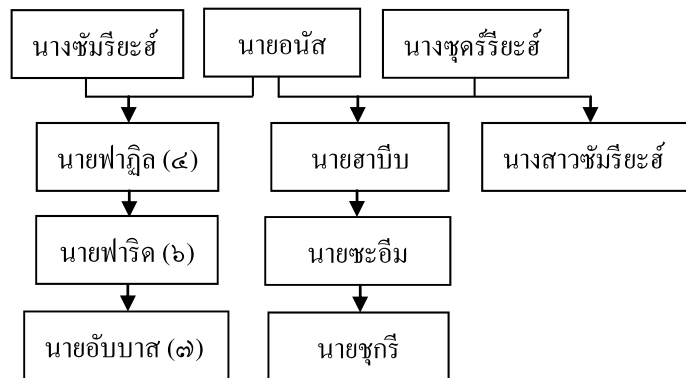
นายอนัส สมรสกับนางฮาบีบะฮ์ มีบุตรสองคน คือ นายฮาบีบและนางสาวซัมรียะฮ์ นอกจากนี้นายอนัสยังได้สมรสกับนางซุครีร์ยะฮ์มีบุตรชื่อนายฟาฎิล ต่อมานายฮาบีบมีบุตรชื่อนายชะอีม นายชะอีมมีบุตรชื่อนายซุกรี ส่วนนายฟาฎิลมีบุตรชื่อนายฟาริด นายฟาริดมีบุตรชื่อนายอับบาส เช่นนี้ วลีคอสของนางสาวซัมรียะฮ์ ได้แก่

๑. นายชะอีม บุตรชายของนายฮาบีบพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกับนางสาวซัมรียะฮ์ ซึ่งเป็นบุคคลตาม (๕)

๒. นายฟาริด บุตรชายของนายฟาฎิล พี่น้องร่วมแต่บิดานางสาวซัมรียะฮ์ซึ่งเป็นบุคคลตาม (๖)

๓. นายชุกรี บุตรชายของนายชะอีมบุตรของนายฮาบีบ พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกับนางสาวชมรียะฮ์ และนายอับบาบุตรชายของนายฟาริดบุตรของนายฟาฏิล พี่น้องร่วมแต่บิดาเดียวกับนางสาวชมรียะฮ์ซึ่งเป็นบุคคลตาม (๑) โดยเป็นผู้อยู่ลำดับต่ำลงไปจากผู้ที่อยู่ใน (๕) และ(๖) สลับกันไปมาตามลำดับจนสุดสาย

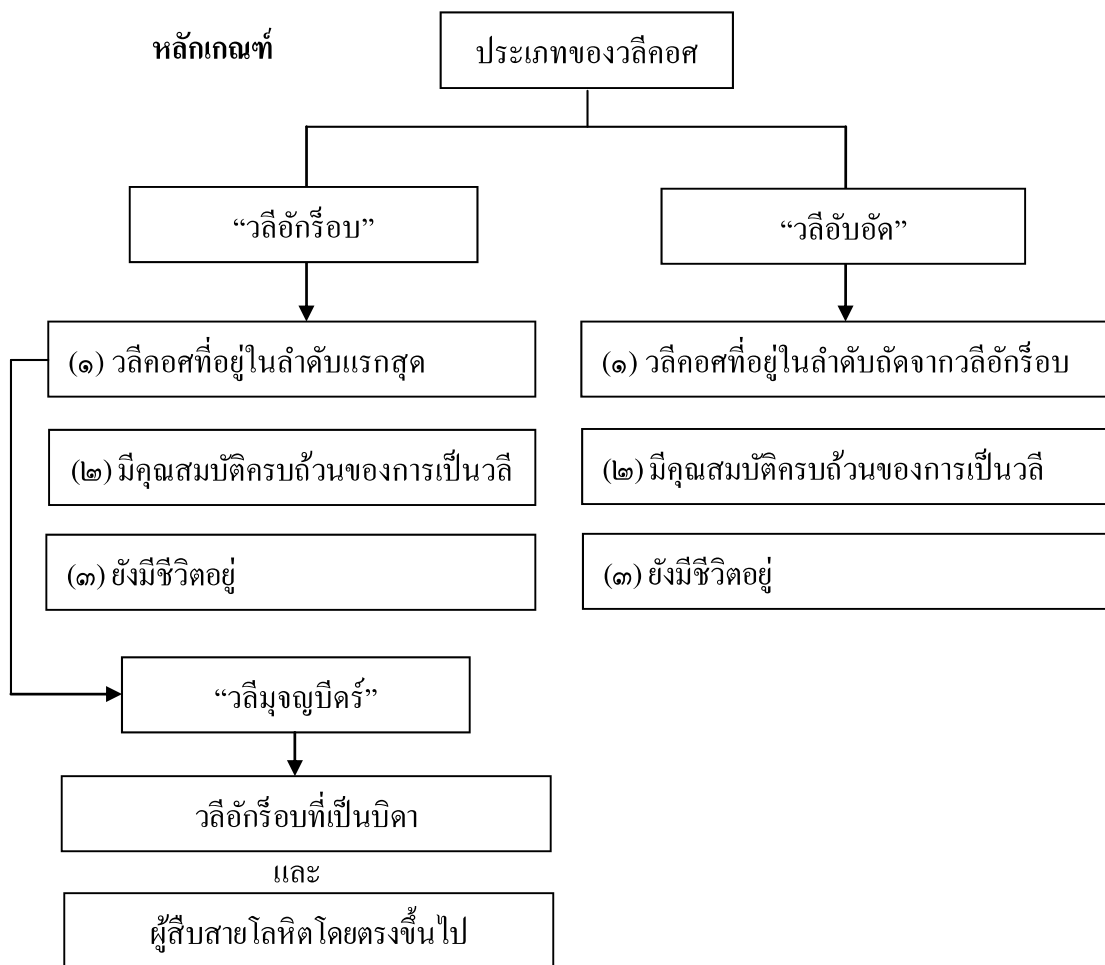

ประเภทของ
วลีคอศ

ข้อ ๕๕ วลีคอศแบ่งเป็น

“วลีอัคร็อบ” (๑) “วลีอัคร็อบ” หมายความว่า วลีคอศที่อยู่ในลำดับแรกสุด มีคุณสมบัติครบถ้วนและยังมีชีวิตอยู่วลีอัคร็อบที่เป็นบิดาและผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป เรียกว่า “วลีมุญญิบีร์”

“วลีอับฮัด” (๒) “วลีอับฮัด” หมายความว่า วลีคอศที่อยู่ในลำดับถัดจากวลีอัคร็อบ และยังมีชีวิตอยู่

อธิบายศัพท์

๑. “วลีคอศ” ดูนัยามศัพท์ ข้อ ๕๘ วรรคสอง

๒. “บิดาและผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป” ดูนัยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)

ข้อพิจารณา

วลีของคู่สมรสหญิงแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ วลีคอส วลีอาม และวลีตะห์กิม โดยขึ้นอยู่กับที่มาของวลีนั้น ๆ โดยที่วลีประเภทแรก คือ วลีคอสซึ่งประกอบด้วยเครือญาติของหญิงนั้นที่เป็นเพศชาย แต่ก็ไม่รวมถึงผู้สืบสันดานของหญิงนั้นตามความในข้อ ๕๘ นั้น ยังแบ่งได้อีกเป็น ๒ ชนิด คือ ๑. “วลีอัครีอบ” ซึ่งหมายถึง วลีคอสที่อยู่ลำดับแรกสุด มีคุณสมบัติของวลีครบถ้วนทุกประการ และยังมีชีวิตอยู่ ๒. “วลีอับอัด” ซึ่งหมายถึง วลีคอสที่อยู่ลำดับถัดมา และยังมีชีวิตอยู่

วลีคอสที่มีสิทธิทำการสมรสให้หญิงที่อยู่ในความปกครอง คือ วลีคอสชนิด วลีอัครีอบเท่านั้น ส่วนวลีอับอัดที่จะมามีสิทธิทำการสมรสให้หญิงนั้น จะต้องกลายเป็นวลีอัครีอบเสียก่อน เช่น กรณีหญิงที่บิดาและปู่ยังมีชีวิตอยู่ บิดาจะเป็นวลีอัครีอบซึ่งมีสิทธิทำการสมรสให้หญิงนั้น ถ้ามีคุณสมบัติของวลีครบถ้วนทุกประการ แต่ถ้าบิดาของหญิงนั้นได้ตายไปก่อนการสมรสของหญิงนั้น ปู่ซึ่งเป็นวลีอับอัดก็จะกลายเป็นวลีอัครีอบที่มีสิทธิทำการสมรสให้หญิงนั้น ถ้าปูนั้นมีคุณสมบัติของวลีครบถ้วนทุกประการ

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับวลีประเภทที่สอง คือ วลีอามนั้นจะปรากฏอยู่ในข้อ ๗๗ ถึงข้อ ๗๙ และข้อ ๘๑ ถึงข้อ ๘๔ อันได้แก่วลีที่เป็นผู้ปกครองทั่วไป ซึ่งไม่เป็นวลีคอสและวลีตะห์กิมนั้นจะปรากฏอยู่ในข้อ ๘๕

ข้อ ๖๐ วลีของกลุ่มสมรสหึงต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นชาย ยกเว้นกรณีของวลีฮาгимที่ผู้ดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศแต่ต้องใช้อำนาจนี้ผ่านทางวลีฮาгимอื่นที่เป็นชาย

(๒) เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามในกรณีที่กลุ่มสมรสหึงนับถือศาสนาอิสลาม และไม่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามในกรณีที่กลุ่มสมรสหึงไม่นับถือศาสนาอิสลาม ยกเว้นกรณีของวลีฮาгимที่เป็นประมุขของประเทศ แต่ต้องใช้อำนาจนี้ผ่านทางวลีฮาгимอื่นที่เป็นมุสลิม ในกรณีที่กลุ่มสมรสหึงเป็นมุสลิม

(๓) ไม่เป็นผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นผู้ฟาสิก เว้นแต่วลีนั้นเป็นประมุขของประเทศหรือบุคคลที่ยังอยู่ในระยะเริ่มแรกของการเข้ารับอิสลาม

(๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริต เว้นแต่กรณีวิกลจริตเพียงครั้งคราวและช่วงเวลาสั้นมาก

(๖) ไม่อยู่ในสภาพผู้เอะหฺรอม

(๗) บรรลุศาสนภาวะแล้ว

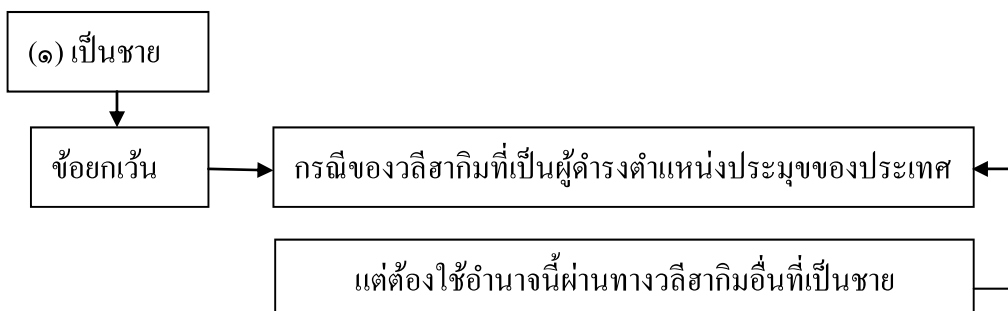
(๘) มีสติสัมปชัญญะ เว้นแต่การไร้ความรู้สึกหรือหมดสติในระยะเวลาไม่เกินสามวัน ซึ่งในกรณีเช่นนี้ให้ยับยั้งการสมรสไว้ก่อนจนกว่าวลีนั้นจะได้สติ แต่ถ้ากลุ่มสมรสหึงมีความจำเป็นต้องสมรสในช่วงเวลานี้ ให้วลีอามเป็นผู้ทำการสมรส

(๙) ทำการสมรสโดยสมัครใจ

คุณสมบัติ
ของกลุ่มสมรสหึง

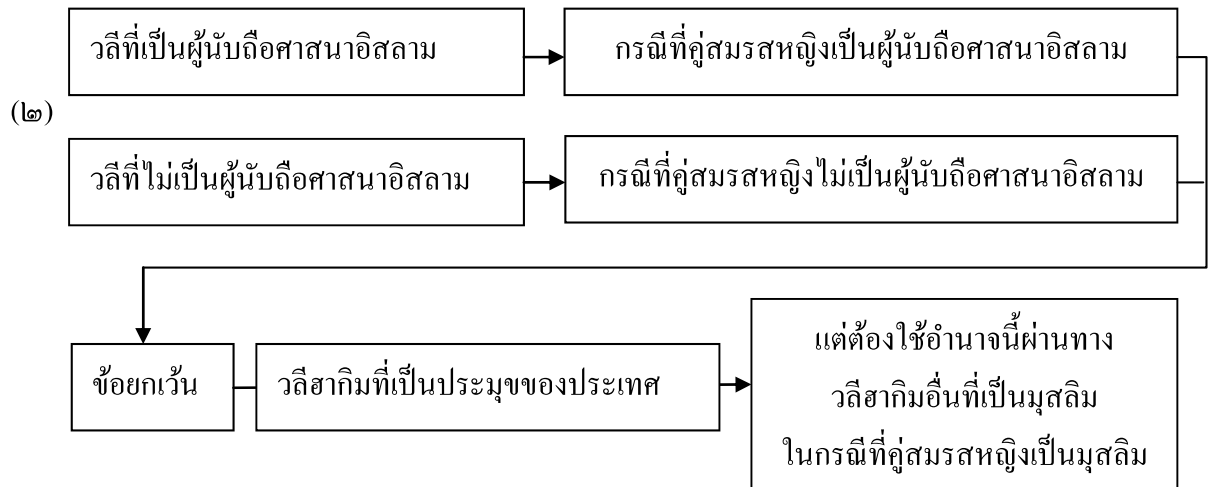
หลักเกณฑ์

คุณสมบัติของกลุ่มสมรสหึงรวม ๙ ประการ

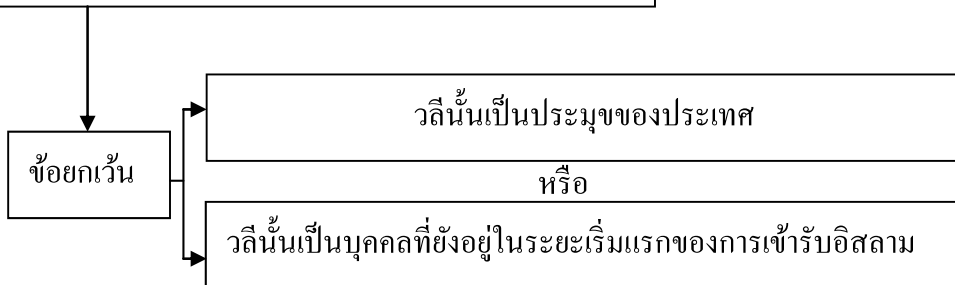

หลักเกณฑ์ (ต่อ)

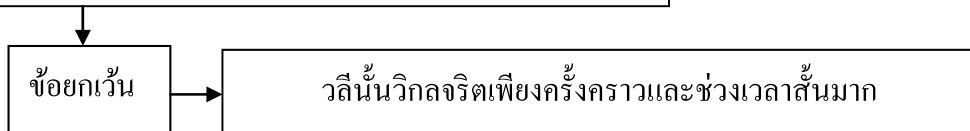

(๓) ไม่เป็นผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นผู้ฟาลิค

(๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริต

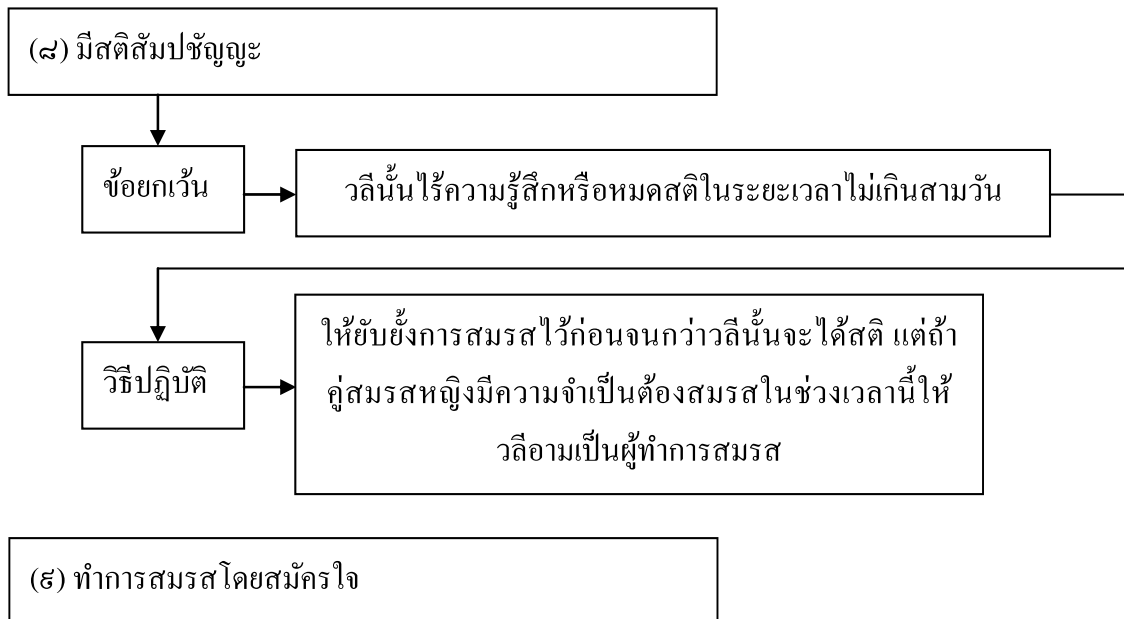

(๖) ไม่อยู่ในสภาพผู้เอะหฺรอม

(๗) บรรลุศาสนภาวะ

หลักเกณฑ์ (ต่อ)

อธิบายศัพท์

๑. “วลี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๒. “คู่สมรสหญิง” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม
๓. “ผู้ไร้ความสามารถ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๐)
๔. “ผู้เสมือนไร้ความสามารถ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๕. “ผู้ฟาสึก” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๒)
๖. “ผู้วิกลจริต” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๒)
๗. “อยู่ในสภาพผู้เอะหัยรอม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๔๕)
๘. “บรรลุนิติภาวะ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๙. “วัน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๕)
๑๐. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๑๑. “วลีอาม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๗๗
๑๒. “โดยสมัครใจ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๑)

ข้อพิจารณา

๑. ตามความใน (๑) วลีของกลุ่มสมรสหึงต้องเป็นชาย ยกเว้นกรณีที่ว่าล้นนั้นเป็น วลีอาณานิคม (๑) (ก) คือ วลีอาณานิคมที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศซึ่งถ้าเป็น วลีชนิดนี้จะเป็นหญิงก็ได้ แต่ล้นนั้นต้องใช้อำนาจผ่านทางวลีอาณานิคมอื่นที่เป็นชาย ซึ่งได้แก่วลีตามข้อ ๙๙ (๑) (ข) คือ ผู้ดำรงตำแหน่งคณะตุลาการหรืออัยการซึ่ง ได้รับการตั้งจากบุคคลที่เป็นประมุขของประเทศที่มีการทำการสมรส หรือผู้รักษาการแทน หรือผู้อยู่ในตำแหน่งรองจากบุคคลเหล่านั้นแล้วแต่กรณี

๒. ตามความใน (๒) วลีของกลุ่มสมรสหึงต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้นับถือศาสนาใด ต้องพิจารณากลุ่มสมรสหึงเป็นหลัก กล่าวคือ ถ้ากลุ่มสมรสหึงคือเป็นชาวคัมภีร์ ตามความในข้อ ๔๙ (๒) วลีของกลุ่มสมรสหึงจะต้องเป็นผู้ที่ไม่นับถือศาสนา อิสลาม และถ้ากลุ่มสมรสหึงเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม วลีของกลุ่มสมรสหึงต้อง เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม แม้กลุ่มสมรสหึงนั้นจะนับถือศาสนาอื่นมาก่อนที่จะมา เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามก็ตามยกเว้นกรณีของวลีอาณานิคมที่เป็นประมุขของประเทศ เพราะวลีของกลุ่มสมรสหึงที่เป็นวลีอาณานิคมที่เป็นประมุขของประเทศนั้นจะเป็นผู้นับถือ ศาสนาใดก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่กลุ่มสมรสหึงเป็นมุสลิม ล้นนั้นต้องใช้อำนาจนี้ผ่านทาง วลีอาณานิคมอื่นที่เป็นมุสลิม คือ วลีตามข้อ ๙๙ (๑) (ข)

๓. การไม่เป็นผู้ฟาลิคมตามความใน (๔) นั้น หมายถึง การไม่เป็นผู้ฟาลิคมไม่ว่าจะ เป็นผู้ฟาลิคมอย่างเปิดเผยหรือเป็นผู้ฟาลิคมอย่างไม่เปิดเผยและหมายรวมถึง การเป็น ผู้ฟาลิคมที่ทำการไต่ถามตามข้อ ๑ (๒๓) แล้ว ดังนั้น ถ้าวลีใดเป็นผู้ฟาลิคมมาก่อน ภายหลังวลีนั้นได้ทำการไต่ถามตามข้อ ๑ (๒๓) แล้ว ล้นนั้นก็สามารถทำหน้าที่สมรส ให้แก่กลุ่มสมรสหึงได้เลย โดยไม่ต้องรอให้เป็น “ผู้มีความน่าไว้วางใจในความเป็นธรรม” ตามความในข้อ ๑ (๔๐) เสียก่อน (ซึ่งต้องใช้เวลา ๑ ปี) เหมือนกับกรณีของการเป็นพยาน เช่น การเป็นพยานการสมรส ซึ่งในกรณีนี้นอกจากจะไม่เป็นผู้ฟาลิคมในขณะที่ทำการ สมรสแล้วยังจะต้องรอให้เป็น “ผู้มีความน่าไว้วางใจในความเป็นธรรม” ตามความใน ข้อ ๑ (๔๐) เสียก่อน

ดังนั้น วลีที่เป็นผู้ที่เพิ่งเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามหรือผู้ที่เพิ่งบรรลุนิติภาวะ สามารถเป็นวลีทำหน้าที่สมรสให้แก่กลุ่มสมรสหึงได้เลย โดยไม่ต้องรอให้เป็น “ผู้มีความน่าไว้วางใจในความเป็นธรรม” ตามความในข้อ ๑ (๔๐) เสียก่อนเช่นเดียวกัน

๔. ผลของการขาดคุณสมบัติของวลีของคู่สมรสหญิงตามความใน (๑) ถึง (๕) นั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ ในบางข้อ สิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบจะยับยั้งหรือตกเป็นหน้าที่ของวลีอับอัด แต่ในบางข้อ สิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบยังอยู่ที่วลีนั้น แต่วลีอามีอำนาจทำหน้าที่แทน และในบางข้อสิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบไม่ได้เป็นของวลีนั้นมาตั้งแต่ต้น เพราะเป็นกรณีที่ต่างกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาหลักกฎหมายในแต่ละกรณี ดังนั้น จะพบว่าผลของการขาดคุณสมบัติของวลีของคู่สมรสหญิงตามความใน (๑) และ (๒) วลีนั้นไม่ได้เป็นวลีอัครีอบมาตั้งแต่ต้น

ส่วนผลของการขาดคุณสมบัติของวลีของคู่สมรสหญิงตามความใน (๓) (๔) (๕) (๗) และ (๘) อำนาจแห่งวลีหรือสิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบจะตกไปเป็นของวลีอับอัด

สำหรับผลของการขาดคุณสมบัติของวลีของคู่สมรสหญิงตามความใน (๖) และ (๕) อำนาจแห่งวลีหรือสิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบยังอยู่ที่วลีนั้น แต่วลีอามีอำนาจทำหน้าที่แทน แม้จะมีวลีอับอัด กล่าวคือ ในกรณีที่วลีอยู่ในสภาพผู้เอะหฺรอมอำนาจแห่งวลีหรือสิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบของวลีที่อยู่ในสภาพผู้เอะหฺรอมนั้นยังอยู่ที่วลีนั้น แต่วลีอามีอำนาจทำหน้าที่แทนได้ถ้าต้องการทำการสมรสกันในขณะนั้น และในกรณีที่วลีไม่ยินยอมทำหน้าที่ในการทำการสมรสอำนาจแห่งวลีหรือสิทธิและหน้าที่ในการเป็นวลีอัครีอบของวลีที่ไม่ยินยอมทำหน้าที่ในการทำการสมรสนั้นยังอยู่ที่วลีนั้น แต่วลีอามีอำนาจทำหน้าที่แทนได้ ถ้าต้องการทำการสมรสกันในขณะนั้น ทั้งนี้ ต้องทำตามวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดคือ ถ้ามีเหตุผลตามกฎหมาย วลีอามีอำนาจสามารถเรียกวลีนั้นมาทำหน้าที่ต่อหน้าตนได้ ตามความในข้อ ๗๕ ซึ่งในข้อ ๗๕ นั้น ยังระบุด้วยว่าถ้าปรากฏอย่างชัดเจนว่าวลีนั้นยังขัดขึ้นโดยหลังรับหมายเรียกสองครั้งแล้ว ยังไม่ยอมมาทำการสมรสตามหมายเรียก โดยวลีรู้ได้เองหรือมีพยานยืนยันว่าวลีขัดขึ้น อำนาจการสมรสจะตกเป็นสิทธิของวลีอามี ตามความในข้อ ๗๘ (๒) (แต่ถ้าหลังรับหมายเรียกแล้วยินยอมทำการสมรส ก็ยังถือว่าทำการสมรสด้วยความสมัครใจ)

ข้อ ๖๑ การทำการสมรสให้แก่หญิง เป็นสิทธิของวลี้อภิเษกของหญิงนั้นเท่านั้น เว้นแต่กรณีที่ได้มีการยกเว้นโดยกฎหมายนี้

กรณีหญิงที่บรรลุนิติภาวะและมีสติปัญญาเพียงพอขอร้องต่อวลี้อภิเษกให้ทำการสมรสตนกับชายที่กำหนดซึ่งเป็นชายที่คู่ควร วลี้อภิเษกนั้นต้องกระทำ กรณีมีวลี้อภิเษกหลายคน ผู้ที่ถูกร้องขอต้องกระทำ

ในกรณีตามความในวรรคสอง ถ้าวลีนั้นปฏิเสธคำร้องขอโดยเห็นแย้งว่าชายไม่คู่ควรกับหญิงนั้น ให้นำเรื่องขึ้นสู่ศาล ถ้าศาลเห็นว่าคู่ควร ให้ศาลสั่งให้วลี้อภิเษกทำการสมรสหญิงนั้นตามคำร้องขอ

ในกรณีที่หญิงตามความในวรรคสองร้องขอให้วลี้อภิเษกทำการสมรสตนกับชายที่ตนประสงค์จะสมรสด้วยและอ้างว่าชายนั้นเป็นชายที่คู่ควรกับตน แต่วลี้อภิเษกไม่ยอมทำการสมรสให้ โดยเห็นแย้งว่าชายนั้นไม่คู่ควรกับหญิงนั้นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะทำให้หญิงนั้นเท่านั้นเสียประโยชน์ ให้วลีนั้นทำตามความประสงค์ของหญิงนั้นแต่ถ้าเป็นเรื่องที่ทำให้วลีนั้นเสียประโยชน์ด้วย วลีนั้นไม่ต้องทำตามความประสงค์ของหญิงนั้น

สิทธิและหน้าที่
ของวลี้อภิเษก

วรรคแรก

หลักเกณฑ์

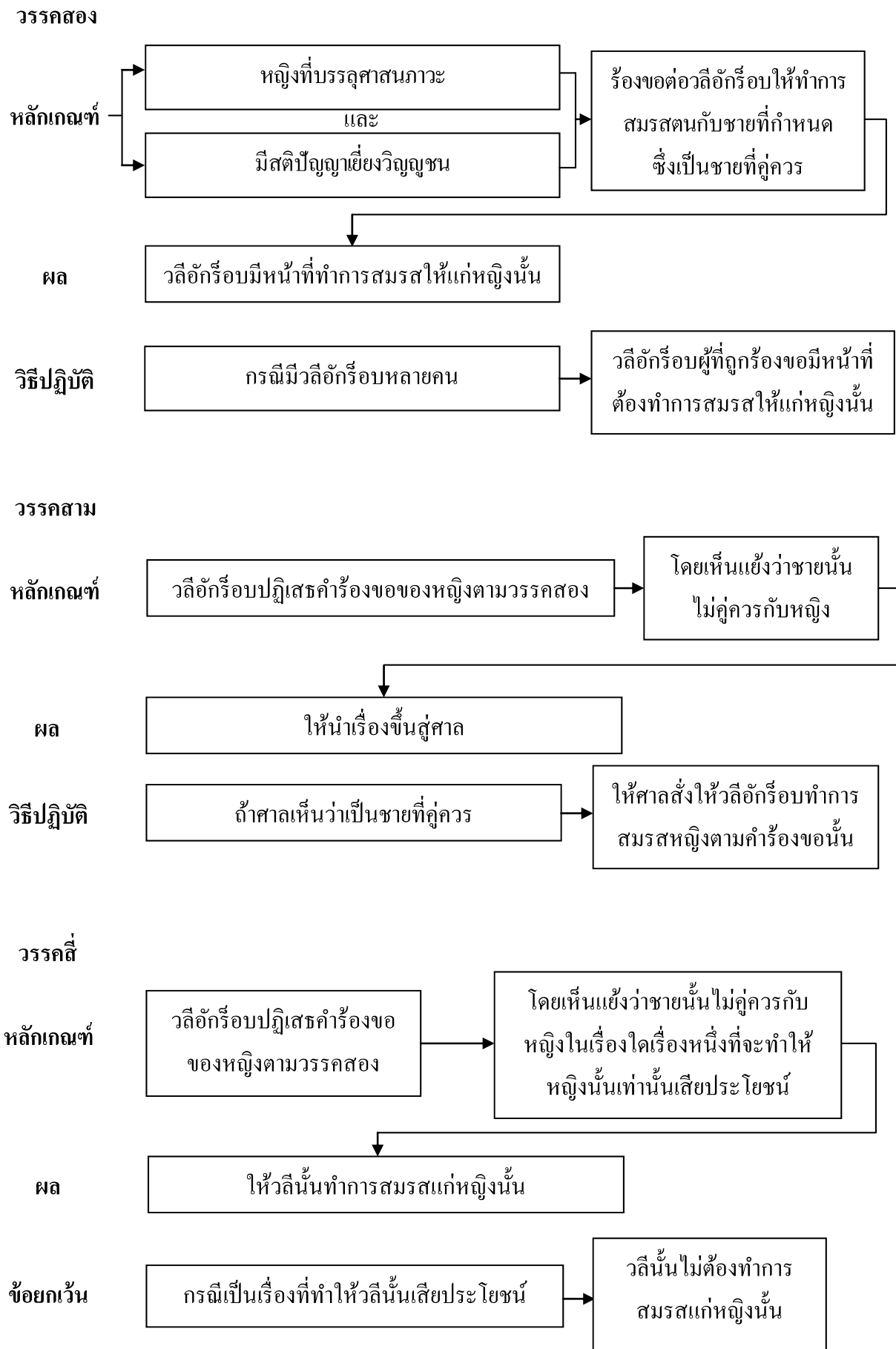
การทำการสมรสให้แก่หญิง

ผล

เป็นสิทธิของวลี้อภิเษกของหญิงนั้นเท่านั้น

ข้อยกเว้น

กรณีที่ได้มีการยกเว้นโดยกฎหมายนี้

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “วลีอ้อม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๓. “กฎหมายนี้” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๔. “บรรลุตสาณภาวะ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๕. “มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๕)
๖. “ชายที่คู่ควร” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑๕
๗. “วลี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๘. “ศาล” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒)

ข้อพิจารณา

๑. “เว้นแต่กรณีที่ได้มีการยกเว้นโดยกฎหมายนี้” หมายความว่า ถ้าเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้ (ในข้อใดก็ตาม) ว่า การทำการสมรสให้แก่หญิงใดเป็นสิทธิของวลีอื่น การทำการสมรสให้แก่หญิงนั้นก็จะเป็สิทธิของวลีอื่น แม้โดยปกติแล้ว การทำการสมรสให้แก่หญิงนั้นเป็สิทธิของวลีอ้อม เช่น กรณีวลีอ้อมขัดขึ้นหรือหลบเลี่ยงไม่ยอมทำการสมรสให้แก่หญิง ตามความในข้อ ๑๘ (๒) ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ทำการสมรสให้แก่หญิงนั้น เป็สิทธิของวลีอ้อม

๒. “ชายที่กำหนด” หมายถึง ชายที่หญิงนั้นกำหนดว่าเป็นคนใด

“ชายที่ตนประสงค์จะสมรสด้วย” หมายถึง ชายคนที่หญิงนั้นต้องการที่จะสมรสด้วย

๓. ในกรณีนำเรื่องขึ้นสู่ศาล ตามความในวรรคสาม บุคคลที่มีสิทธินำเรื่องขึ้นสู่ศาลคือบุคคลผู้ที่มีส่วนได้เสีย เช่น หญิงนั้น วลีนั้น

“ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะทำให้หญิงนั้นเท่านั้นเสียประโยชน์” หมายความว่า ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะทำให้หญิงเท่านั้นเสียประโยชน์ โดยตัววลีไม่ได้เสียประโยชน์ด้วย เช่น การที่ชายเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถในการชำระมะฮัร หรือชายเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถในการที่จะให้ความสุขทางเพศ

“เรื่องที่ทำให้วลีนั้นเสียประโยชน์ด้วย” หมายความว่า เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ไม่ใช่เฉพาะหญิงเท่านั้นเสียประโยชน์แต่ทำให้ตัววลีเสียประโยชน์ไปด้วย เช่น ชายไม่เป็นผู้ที่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน หรือชายเป็นโรคติดต่อร้ายแรงซึ่งจะเห็น

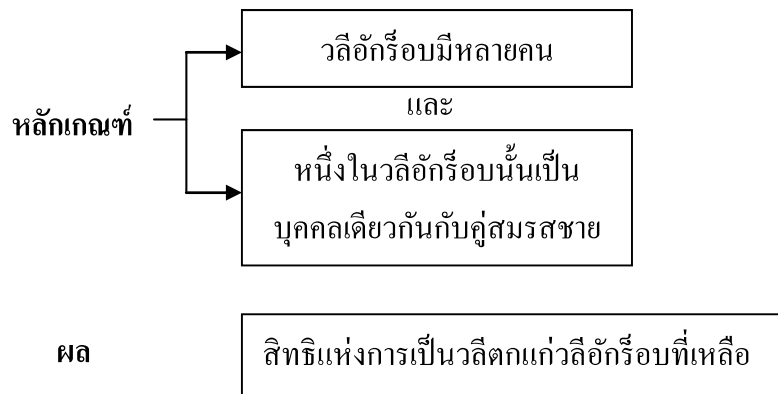
ได้ว่าในเรื่องดังกล่าววลีมีส่วนในการรับผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายหรือ
เสียผลประโยชน์ด้วยได้

ในการพิจารณาประเด็นดังกล่าวให้พิจารณาในแง่ผลประโยชน์ที่ไม่ขัดกับ
กฎหมายนี้

ข้อ ๖๒ กรณีที่วลีอ้อมมีหลายคน และหนึ่งในนั้นเป็นบุคคลเดียวกันกับคู่สมรสชาย สิทธิแห่งการเป็นวลีจะตกแก่วลีอ้อมที่เหลือ

วลีอ้อม
คนเดียวกับ
คู่สมรสชาย

อธิบายศัพท์

๑. “วลีอ้อม” คุนียมศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๒. “คู่สมรสชาย” คุนียมศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๓. “วลี” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)

ข้อพิจารณา

๑. กรณีวลีอ้อมมีหลายคนเช่นวลีอ้อมในข้อ ๕๘ (๑๐) และหนึ่งในนั้นได้มาเป็นคู่สมรสชายของหญิงผู้อยู่ในความปกครองสิทธิแห่งการเป็นวลีจะตกแก่วลีอ้อมคนอื่นที่เหลือ แต่หากวลีอ้อมเช่นว่านั้นมีเพียงคนเดียวโดยไม่มีวลีคนอื่นที่อยู่ในลำดับเดียวกัน สิทธิการเป็นวลีนั้นตกเป็นของวลีตามความในข้อ ๗๘ (๖) ไม่ใช่ตกแก่วลีถัด

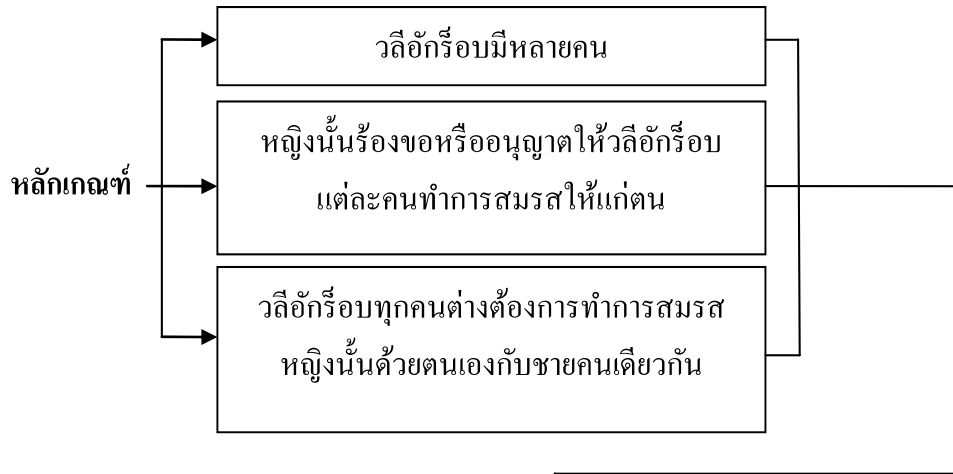
ตัวอย่าง นาย ก. กับนาย ข. เป็นพี่น้องกัน นาย ก. มีบุตรชาย ๓ คน นาย ข. มีบุตรสาว ๑ คน ในกรณีที่หลังจากนาย ก. และนาย ข. ตายและบุตรสาวนาย ข. ไม่มีญาติอื่นนอกจากบุตรชาย ๓ คน ของนาย ก. วลีอ้อมของบุตรสาวนาย ข. คือ บุตรชายนาย ก. ทั้งสามคนดังกล่าว ดังนั้น ถ้าบุตรชายหนึ่งในสามคนของนาย ก. ต้องการจะสมรสกับบุตรสาวนาย ข. เช่นนี้ วลีที่มีสิทธิทำการสมรสให้บุตรสาวนาย ข. คือ บุตรชายนาย ก. ที่เหลือ

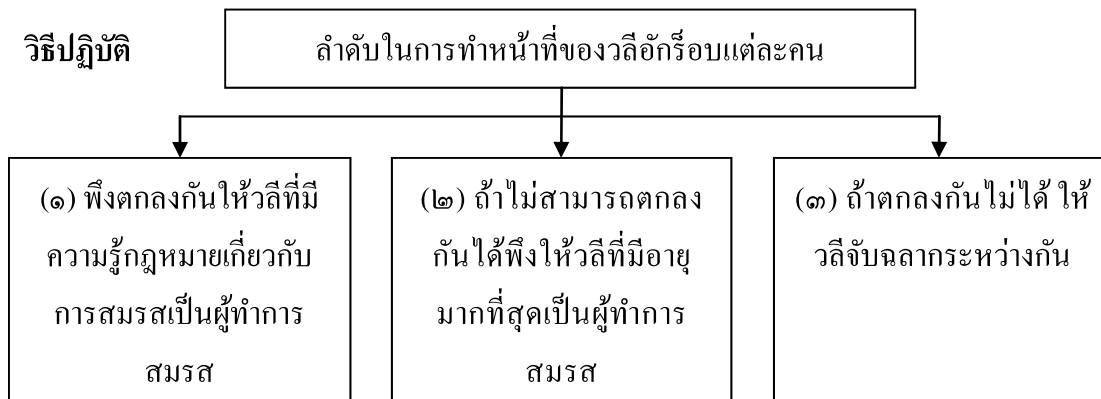
สิทธิและหน้าที่ ของ wali อภิเษก หลายคน	ข้อ ๖๓ กรณี wali อภิเษกมีหลายคน และหญิงนั้นได้ร้องขอหรืออนุญาตให้แต่ละคนทำการสมรสให้แก่ตน และทุกคนต่างต้องการทำการสมรสหญิงนั้นด้วยตัวเองกับชายคนเดียวกัน วลีทุกคนมีสิทธิในการทำการสมรสเท่าเทียมกัน แต่ในการทำหน้าที่ของแต่ละคน พึงตกลงให้วลีที่มีความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการสมรสเป็นผู้ทำการสมรสถ้าไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ พึงให้วลีที่มีอายุมากที่สุดเป็นผู้ทำ แต่หากตกลงกันไม่ได้ ให้จับฉลากกันเอง
ผลการสมรส ก่อนจับฉลาก	แม้เป็นผู้ที่แพ้ในการจับฉลากหรือไม่ได้จับฉลาก ถ้าผู้นั้นได้ทำการสมรสก่อน การสมรสนั้นก็มีผลตามกฎหมาย
ชายที่คู่ควร มีหลายคน	ในกรณีตามความในวรรคแรก ถ้าเป็นชายต่างคนกัน และเป็นชายที่คู่ควรทั้งสิ้น หรือแม้ไม่ได้เป็นชายที่คู่ควรแต่วลีทั้งหมดและหญิงนั้นไม่ใส่ใจในเรื่องไม่คู่ควร อีกทั้งวลีทั้งหมดนั้นไม่ยอมให้กันและกัน ให้หญิงเลือกที่จะสมรสกับชายคนใด แต่ถ้าหญิงนั้นไม่เลือก ให้ชะโตะยุติธรรมหรือกอฎีเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดจากชายดังกล่าวให้แก่หญิงนั้น
วลีหลายคน ทำการสมรสหญิง ให้แก่ชายต่างคนกัน	กรณีวลีทุกคนได้ทำการสมรสหญิงให้กับชายต่างคนกัน การสมรสที่เกิดขึ้นแรกสุดเท่านั้นมีผลตามกฎหมาย ในกรณีที่เกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อนการสมรสเหล่านั้นจะเป็นโมฆะทั้งหมด แต่ถ้าเป็นกรณีที่ในตอนแรกเป็นที่ชัดเจนหรือรู้ว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อน แต่ภายหลังไม่เป็นที่ชัดเจนว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อน กรณีเช่นนี้ จำต้องหยุดการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องมาจากการสมรสไว้ก่อน จนกว่าจะเป็นที่ชัดเจนว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อน
การฟ้องเกี่ยวกับ ความชัดเจนในการ สมรสหญิงให้แก่ชาย ต่างคนกัน	ในกรณีการสมรสที่ไม่ชัดเจนในวรรคก่อน ถ้าคู่สมรสชายคนหนึ่งคนใดหรือหลายคน ฟ้องคู่สมรสหญิงว่า คู่สมรสหญิงนั้นทราบว่าการสมรสของตนนั้นเกิดขึ้นเป็นลำดับแรกสุด ให้ถือว่าคำฟ้องมีมูล และถ้าคู่สมรสหญิงนั้นยอมรับว่าเป็นจริงตามคำฟ้องของผู้ฟ้องใด ให้ถือว่าการสมรสของผู้ฟ้องนั้นเกิดขึ้นเป็นลำดับแรกสุดและเป็นสิทธิของผู้ฟ้องอื่นที่จะให้คู่สมรสหญิงนั้นสาบานยืนยันคำของตน แต่ถ้าคู่สมรสหญิงนั้นไม่ยอมรับในทุกคำฟ้อง หรือในกรณีที่ไม่มีคำฟ้องเช่นว่านั้น และคู่สมรสหญิงกล่าวว่าตนไม่ทราบว่าสมรสใดเกิดขึ้นก่อน พร้อมกับทำการสาบาน การสมรสเหล่านั้นทั้งหมดเป็นโมฆะ

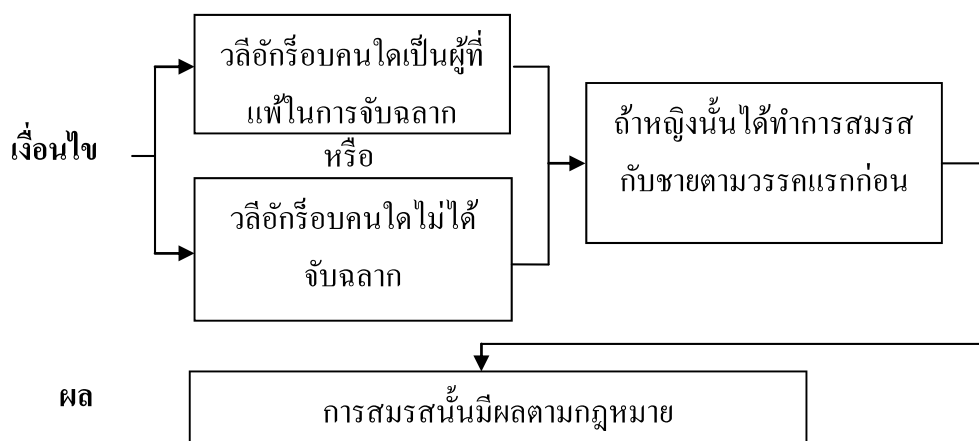
วรรคแรก

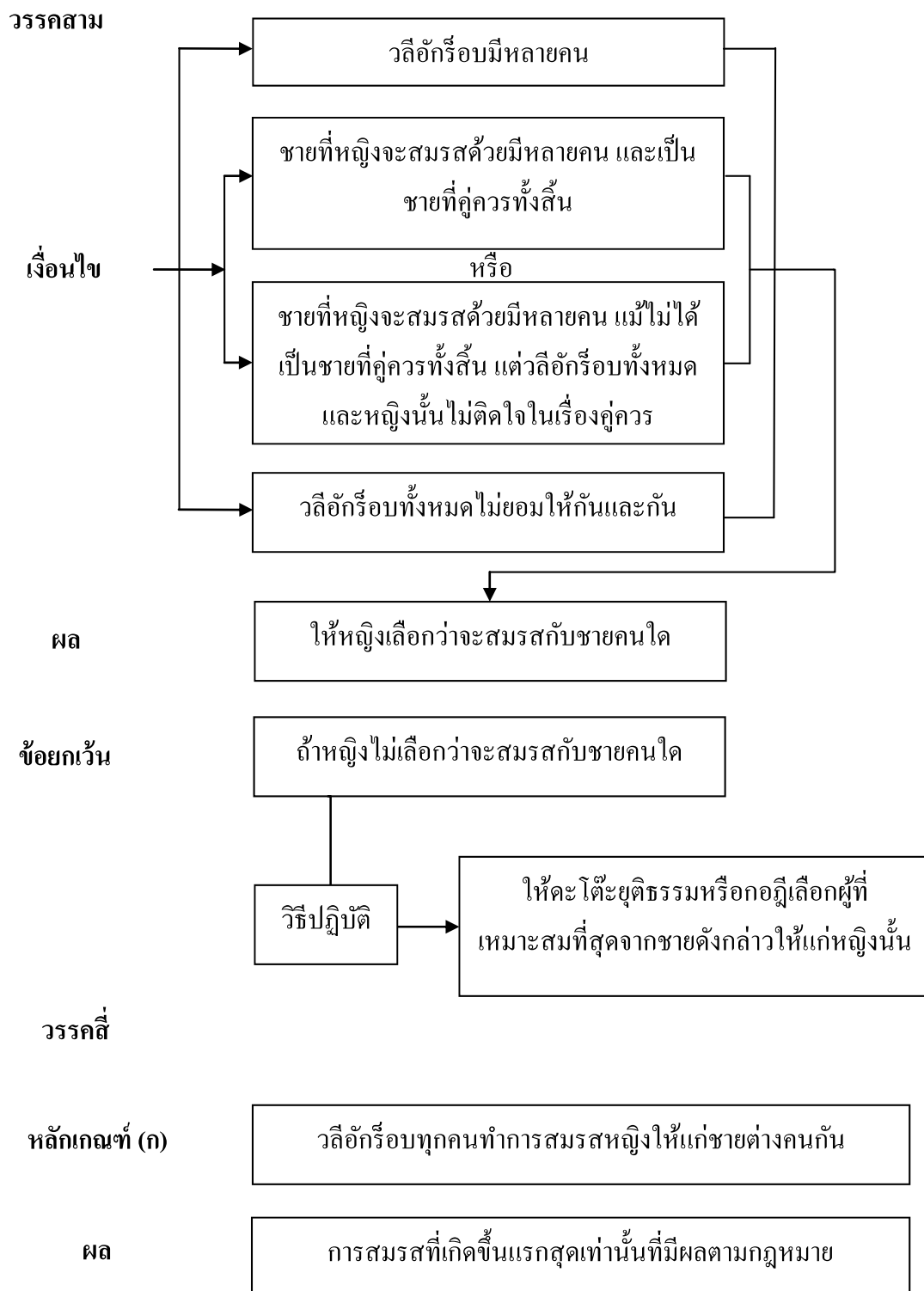

วิธีปฏิบัติ

วรรคสอง

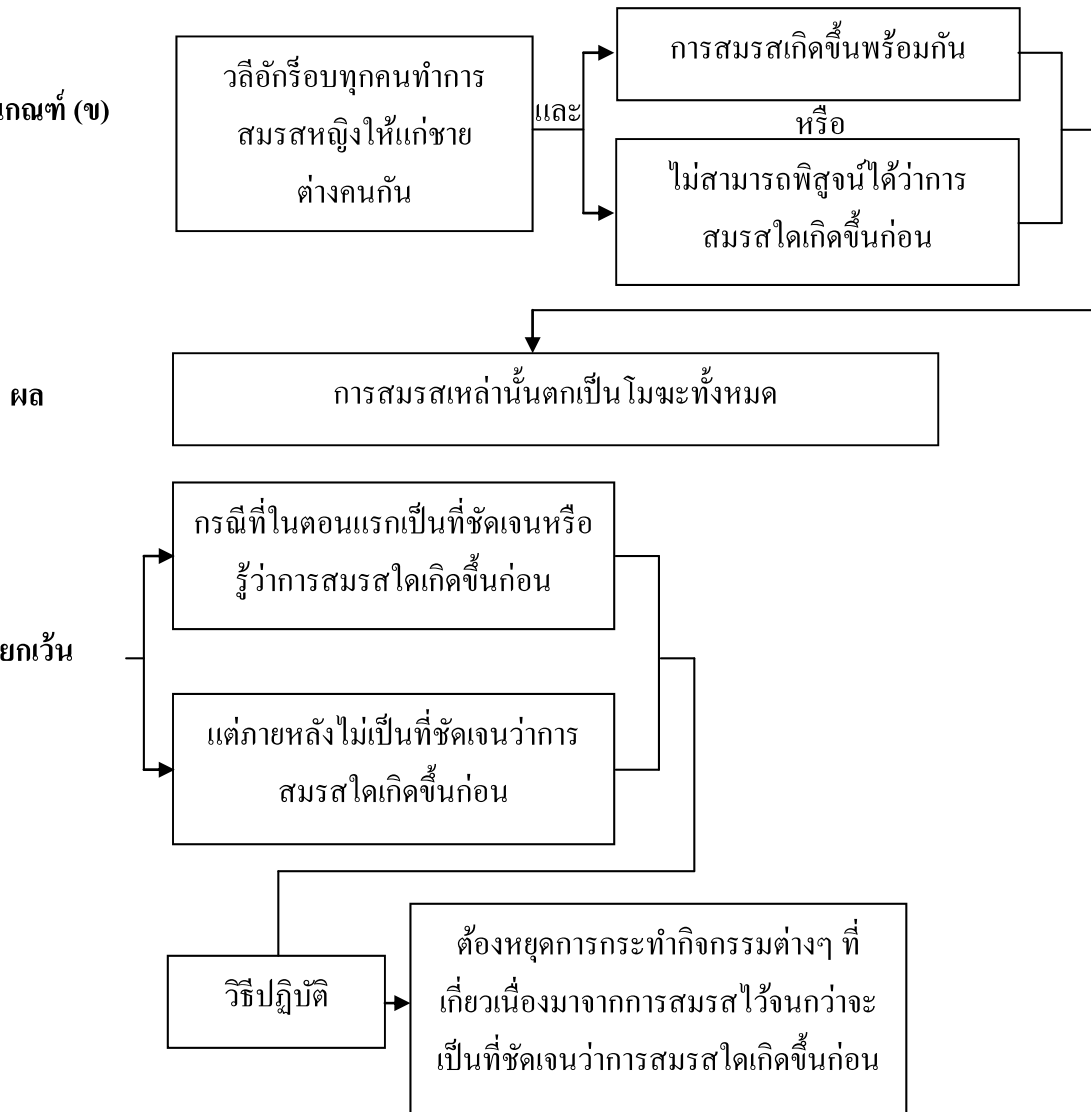

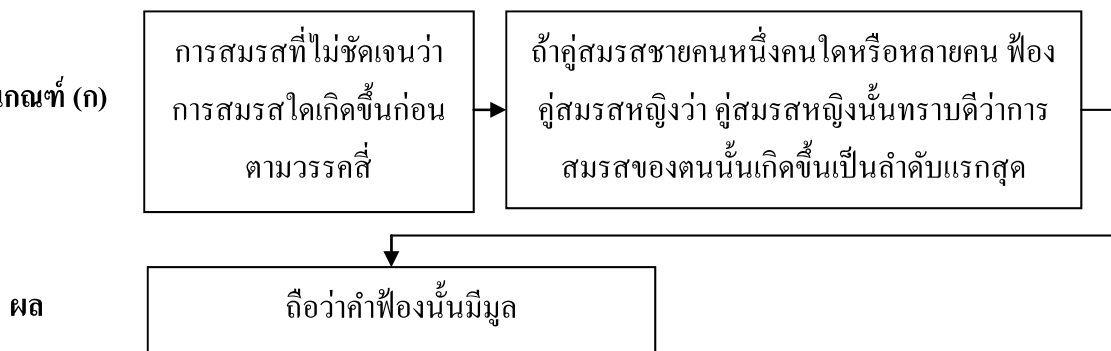
วรรคสี่ (ต่อ)

หลักเกณฑ์ (ข)

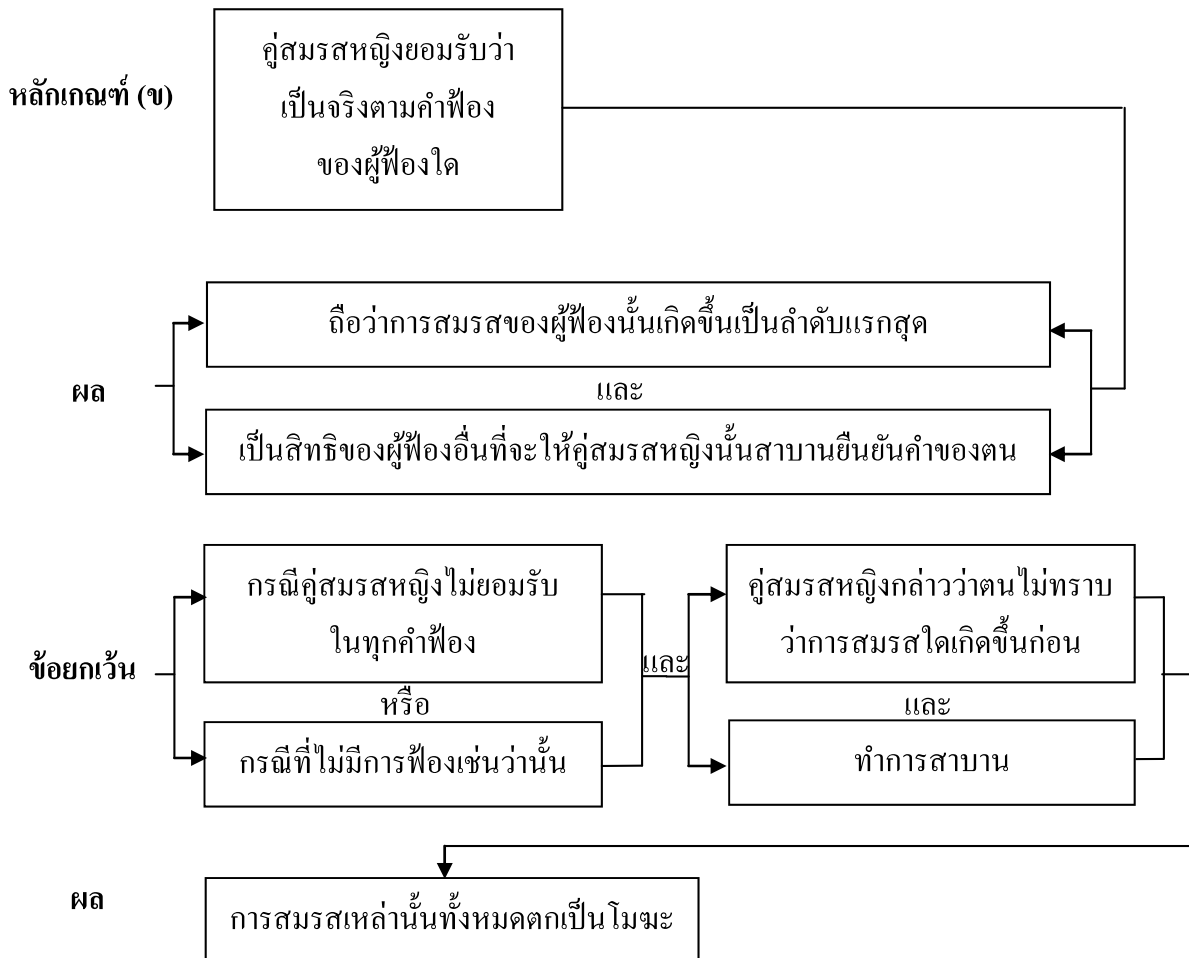
วรรคห้า

หลักเกณฑ์ (ก)

วรรคห้า (ต่อ)

อธิบายศัพท์

๑. “วลีอีกร็อบ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๒. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๓. “วลี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๔. “กฎหมาย” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๕. “ชายที่คู่ควร” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๕
๖. “คะโต๊ะยุติธรรม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓)
๗. “กอฎี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๔)
๘. “คู่สมรสชาย” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๙. “คู่สมรสหญิง” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม

ข้อพิจารณา

๑. “แต่หากตกลงกันไม่ได้ให้จับฉลากกันเอง” หมายความว่า ในกรณีดังกล่าว ถ้าตกลงกันไม่ได้ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด กฎหมายกำหนดให้แก้ปัญหาคัดแย้งนั้น โดยให้จับฉลากระหว่างกัน แต่ก็ได้ให้การจับฉลากนั้นเป็นเพียงสิ่งขจัดความขัดแย้งเท่านั้น ไม่มีผลต่อการมีสิทธิทำการสมรสแต่อย่างใด (เห็นได้จากกรณีตามความในวรรคสอง) แต่ถ้าลิเหล่านั้ตกลงกันไม่ได้และไม่ยอมทำการจับฉลากทั้งไม่ยอมให้กัน และกันจนไม่อาจแก้ปัญหาคือพิพาทดังกล่าวได้ และยังไม่มียุติคนใดคนหนึ่ง ทำหน้าที่ในการสมรสนี้ไปแล้ว สิทธิการเป็นญาติจะตกเป็นของญาติตามความในข้อ ๗๘ (๒)

กรณีตามความในวรรคสองนั้น หมายความว่า ถ้ามีญาติอีกหรือคนใดคนหนึ่ง จากญาติดังกล่าวทำการสมรสให้หญิงนั้นไปก่อนแล้ว ไม่ว่าเป็นกรณีที่ไม่มี การจับฉลาก หรือกรณีที่มีการจับฉลาก และไม่ว่าก่อนหรือหลังการจับฉลาก แม้ญาติคนนั้น เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการจับฉลากหรือไม่ได้เข้าร่วมจับฉลาก

ท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวไว้ความว่า “...และถ้าหากพวกเขา (หมายถึงญาติอีกหรือ) ทะเลาะกัน (เพื่อแย้งซึ่งการเป็นญาติ โดยต่างก็ไม่ยอมทำการสมรสให้หญิงผู้อยู่ใน ความปกครองจนทำให้หญิงนั้นไม่มีญาติที่จะทำการสมรส) ประมุขสูงสุดแห่งรัฐคือ ญาติของหญิงที่ไม่มีญาติ (นั้น)”

รายงานและบันทึกโดยอนุบาญูด

๒. ในกรณีที่ญาติอีกหรือมีหลายคนและไม่สามารถตกลงกันได้โดยต่างฝ่าย ต่างต้องการทำการสมรสให้แก่หญิงด้วยตนเองกับชายต่างคนกัน อีกทั้งชายเหล่านั้น ไม่มีความแตกต่างในเรื่องชายที่คู่ควร คือ เป็นชายที่คู่ควรทั้งสิ้น หรือแม้ไม่ได้ เป็นชายที่คู่ควรแต่ลิทั้งหมดและหญิงนั้นไม่สนใจในเรื่องไม่คู่ควร ให้หญิงเป็นผู้เลือกว่า จะสมรสกับชายใด ถ้าหญิงไม่เลือก สิทธิในการเลือกตกเป็นของคณะตุ้ะยุติธรรมหรือ กอฎี โดยคณะตุ้ะยุติธรรมหรือกอฎีต้องเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดจากชายดังกล่าว ให้แก่หญิงนั้น เมื่อคณะตุ้ะยุติธรรมหรือกอฎีเลือกให้แล้ว ญาติคนใดจะทำการสมรสให้ หญิงนั้นกับชายนั้นก็ไ้ แต่ถ้าไม่มีญาติคนใดคนหนึ่งจากลิเหล่านั้ยอมทำการสมรสให้ สิทธิการเป็นญาติจะตกเป็นของญาติตามความในข้อ ๗๘ (๒) และการทำหน้าที่ของ คณะตุ้ะยุติธรรมหรือกอฎีตามความในข้อนี้ นั้น เป็นการทำหน้าที่ในฐานะตัวแทน

ประมุขแห่งรัฐด้วยเหตุที่ตนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ไม่ใช่ในฐานะที่เป็น wali ตามความในข้อ ๓๗ (๑) (ข)

ส่วนกรณีที่บุคคลใดจะเป็นผู้ไปแจ้งให้ตะโตะยุติธรรมหรือกอฎีเลือกชายคนใดคนหนึ่งจากชายที่คู่ควรเหล่านั้นให้แก่หญิงนั้น กฎหมายมิได้กำหนดไว้จึงเป็นบุคคลใดก็ได้ และไม่ได้กำหนดให้ต้องนำเรื่องดังกล่าวมาเป็นคดีขึ้นสู่ศาลก่อน

๓. กรณีที่ในตอนแรกเป็นที่ชัดเจนหรือทราบว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อน แต่ภายหลังไม่เป็นที่ชัดเจนว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อน เช่น กรณีที่ในตอนเริ่มแรกทราบว่าสมรสใดเกิดขึ้นก่อน แต่ภายหลังจำไม่ได้ว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อน เพียงแต่จำได้ว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อนและมีการสมรสเกิดขึ้นหลังเท่านั้น โดยจำไม่ได้แล้วว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อนการสมรสใดเกิดขึ้นหลัง เช่นนี้ จำต้องหยุดการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องจากการสมรสไว้ก่อนจนกว่าจะเป็นที่ชัดเจนว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อนตามความในวรรคสี่ หมายความว่า ในกรณีนี้จำต้องหยุดการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีผลหรือไม่มีผลตามกฎหมายของการสมรส เช่น การร่วมประเวณีระหว่างคู่สมรสชายและคู่สมรสหญิงในการสมรสเหล่านั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมหรือสิ่งที่ถ้าการสมรสมีผลตามกฎหมายสามารถกระทำได้แต่ถ้าการสมรสไม่มีผลตามกฎหมายไม่สามารถกระทำได้ เช่นนี้ จึงจำต้องหยุดการกระทำกิจกรรมเหล่านั้นทั้งหมดไว้ก่อน จนกว่าจะเป็นที่ชัดเจนว่าการสมรสใดเกิดขึ้นก่อนการสมรสใดเกิดขึ้นหลัง ดังนั้น นอกจากจะห้ามมิให้คู่สมรสชายและคู่สมรสหญิงในการสมรสเหล่านั้นร่วมประเวณีกัน คู่สมรสหญิงนั้นไม่สามารถสมรสกับชายอื่นได้อีกจนกว่าคู่สมรสชายในการสมรสเหล่านั้นทั้งหมดเสียชีวิตหรือได้หย่าขาดคู่สมรสหญิงนั้นหมดทุกคนแล้ว หรือบางส่วนได้หย่าคู่สมรสหญิงนั้นและส่วนที่เหลือได้เสียชีวิตไปหมดและพ้นระยะอดคดะฮ์ที่เกิดจากการตายหรือการหย่านั้นแล้ว หากการรอความชัดเจนนี้นานเกินไปจนคู่สมรสหญิงนั้นได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่มีทางออกและหมดหนทางที่จะให้เป็นที่ชัดเจนได้ และไม่สามารถปลดปล่อยได้โดยวิธีอื่นคู่สมรสหญิงนั้นสามารถฟ้องหย่าสามีเหล่านั้นได้ โดยถือเป็นเหตุที่เกี่ยวกับการสูญเสียโอกาสที่จะใช้ชีวิตสมรสร่วมกันตามปกติตามข้อ ๑๔๘ (๓) อย่างไรก็ตาม การที่คู่สมรสชายในการสมรสหนึ่งจากการสมรสเหล่านั้นเป็นชายที่คู่ควรในขณะที่คู่สมรสชายในอีกการสมรสหนึ่งจากการสมรสเหล่านั้นเป็นชายที่ไม่สามารถแก้ปัญหาหนี้ได้ เพราะการสมรสที่คู่สมรสชายเป็นชายที่คู่ควรเท่านั้นจะมีผลตาม

กฎหมาย ส่วนการสมรสที่คู่สมรสชายไม่เป็นชายที่คู่ควรจะเป็นโมฆะ แต่ถ้าคู่สมรสชายในการสมรสเหล่านั้นทั้งหมดไม่เป็นชายที่คู่ควรทั้งหมดการสมรสเหล่านั้นจะเป็นโมฆะทั้งหมด

๕. กรณีตามวรรคท้าย เป็นกรณีที่มีการสมรสที่ไม่ชัดเจนตามวรรคก่อนและมีการฟ้องคู่สมรสหญิงว่าคู่สมรสหญิงนั้นทราบดีว่าการสมรสของตนนั้นเกิดขึ้นเป็นลำดับแรกสุด โดยคู่สมรสชายคนหนึ่งคนใดหรือหลายคน ให้ถือว่าคำฟ้องเหล่านั้นมีมูลทั้งสิ้น ดังนั้น แม้คู่สมรสหญิงได้ยอมรับว่าเป็นจริงตามคำฟ้องของผู้ฟ้องใดซึ่งทำให้ถือว่า การสมรสของผู้ฟ้องนั้นเกิดขึ้นเป็นลำดับแรกสุดไปแล้วผู้ฟ้องอื่นก็ยังมีสิทธิที่จะให้คู่สมรสหญิงนั้นสาบานยืนยันคำของตนอยู่อีก และในกรณีที่ไม่มี การฟ้องเช่นนั้นหรือมีแต่คู่สมรสหญิงนั้นไม่ยอมรับทุกคำฟ้อง และคู่สมรสหญิงกล่าวว่าตนไม่ทราบว่า การสมรสใดเกิดขึ้นก่อนพร้อมกับทำการสาบาน การสมรสเหล่านั้นทั้งหมดเป็นโมฆะ

อนึ่ง ในการพิจารณาคดีดังกล่าวในกรณีที่มีหลายคดีในวิธีปฏิบัติศาลอาจรวม การพิจารณาคดีเข้าด้วยกัน

ห้ามคู่สมรส
ใช้วิธีร่วมกัน

ข้อ ๖๔ วลีหนึ่งคนไม่อาจเป็นผู้ทำหน้าที่ของตนในทั้งสองฝ่ายของ
การทำการสมรสเดียวได้ ยกเว้นวลีที่เป็นปู่และผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป

หลักเกณฑ์

วลีหนึ่งคนไม่อาจเป็นผู้ทำหน้าที่ของตนใน
ทั้งสองฝ่ายของการทำการสมรสเดียวกัน

ข้อยกเว้น

วลีที่เป็นปู่และผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป

อธิบายศัพท์

๑. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๔)
๒. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๓. “ปู่และผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๔)

ข้อพิจารณา

การทำหน้าที่ในการทำการสมรสของวลีนั้น วลีคนหนึ่งไม่สามารถทำการสมรสให้คู่สมรสทั้งสองฝ่ายในการสมรสเดียวกันได้ ไม่ว่าจะทำด้วยตนเองหรือด้วยการตั้งตัวแทน ยกเว้นกรณีวลีนั้นเป็นปู่และผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปของคู่สมรสนั้น กล่าวคือ ในการสมรสระหว่างชายหญิงที่มีวิธีร่วมกัน เช่น ชายหญิงที่เป็นลูกพี่ลูกน้องกันตั้งแต่ชั้นหลานลงมา ปู่หรือผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปตามความในข้อ ๑ (๓๔) แล้วแต่กรณี เพียงคนเดียวสามารถทำการสมรสให้แก่ชายและหญิงนั้นซึ่งทั้งสองฝ่ายอยู่ในความปกครองของตนในการสมรสเดียวกันได้ไม่ว่าจะทำด้วยตนเองหรือด้วยการตั้งตัวแทน

ข้อ ๖๕ ในกรณีที่วลีอัครีอบของหญิงนั้นขาดคุณสมบัติตามข้อ ๖๐ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) อำนาจในการทำการสมรสตกเป็นของวลีอัครีอบซึ่งจะกลายเป็นวลีอัครีอบแทน

การขาดคุณสมบัติ
บางข้อของ
วลีอัครีอบ

หลักเกณฑ์

วลีอัครีอบของหญิงขาดคุณสมบัติ
ตามข้อ ๖๐ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)

ผล

อำนาจในการทำการสมรสตกเป็นของ
วลีอัครีอบซึ่งจะกลายเป็นวลีอัครีอบแทน

อธิบายศัพท์

๑. “วลีอัครีอบ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๒. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๓. “วลีอัครีอบ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๒)

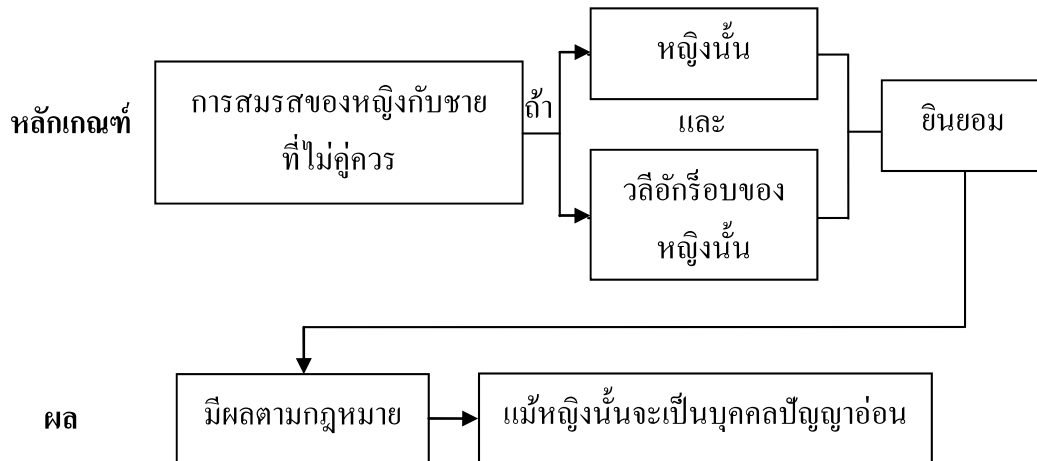
ข้อพิจารณา

๑. เหตุที่การขาดคุณสมบัติข้อ ๖๐ (๑) และ (๒) ไม่ได้อยู่ในข้อนี้ เพราะบุคคลที่ขาดคุณสมบัติในสองข้อนี้ คือ บุคคลที่เป็นเพศหญิงและบุคคลที่ไม่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามซึ่งไม่สามารถเป็นวลีหรือผู้ปกครองในทางการปกครองได้มาแต่ต้น จึงไม่ถือว่าเป็นวลีอัครีอบมาตั้งแต่ต้นและเหตุที่การขาดคุณสมบัติข้อ ๖๐ (๖) และ (๕) ไม่ได้อยู่ในข้อนี้ด้วยนั้น เพราะถ้าวลีอัครีอบขาดคุณสมบัติในทั้งสองข้อนี้ การเป็นวลีจะตกแก่วลีตามข้อ ๖๕ ไม่ใช่ตกแก่วลีอัครีอบเพราะกฎหมายยังถือว่าวลีที่ขาดคุณสมบัตินั้นยังเป็นวลีอัครีอบอยู่ เพียงแต่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ หรือขัดขึ้นหลบเลี่ยงการทำหน้าที่หรือไม่สมควรที่จะทำหน้าที่เท่านั้น จึงต้องให้วลีอัครีอบทำหน้าที่แทน
๒. อำนาจในการทำการสมรสของวลีอัครีอบที่ได้จากการขัดขึ้นหรือหลบเลี่ยงไม่ยอมทำการสมรสของวลีอัครีอบตามคำสั่งของวลีอัครีอบที่มีจำนวนสามครั้งขึ้นไปซึ่งทำให้ถูกถือว่าเป็นผู้ฝ่าฝืนตามความในข้อ ๖๕ วรรคสองนั้นเป็นอำนาจที่ได้จากการที่วลีอัครีอบขาดคุณสมบัติตามข้อ ๖๐ (๔) นั่นเอง

การสมรส
กับชาย
ที่ไม่คู่ควร

ข้อ ๖๖ การสมรสของหญิงกับชายซึ่งไม่ได้เป็นชายที่คู่ควร มีผลตามกฎหมาย ถ้าหญิงนั้นและ wali อภิเษกของหญิงนั้นทั้งหมดยินยอม แม้หญิงนั้นจะเป็นบุคคลปัญญาอ่อน

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “ชายที่คู่ควร” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๓๕
๓. “กฎหมาย” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๔. “wali อภิเษก” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๕. “บุคคลปัญญาอ่อน” ดูนิยามศัพท์ ๑ (๑๖)

ข้อพิจารณา

๑. “การสมรสของหญิงกับชายซึ่งไม่ได้เป็นชายที่คู่ควรมีผลตามกฎหมาย ถ้าหญิงนั้นและ wali อภิเษกของหญิงนั้นทั้งหมดยินยอม” หมายความว่า การสมรสของหญิงกับชายซึ่งไม่ได้เป็นชายที่คู่ควรจะมีผลสมบูรณ์โดยไม่เป็นโมฆะและไม่เป็นโมฆียะ ถ้าหญิงนั้นและ wali อภิเษกของหญิงนั้นทั้งหมดยินยอมให้มีการสมรสนั้นโดยไม่คิดใจในความไม่ได้เป็นชายที่คู่ควรของกลุ่มสมรสชาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสำคัญของข้อนี้อยู่ที่การคิดใจหรือไม่คิดใจของ wali ของกลุ่มสมรสหญิงและตัวหญิงนั้นในเรื่องของความคู่ควรหรือไม่คู่ควรของกลุ่มสมรสชายนั่นเอง

๒. “แม้หญิงนั้นจะเป็นบุคคลปัญญาอ่อน” หมายความว่า แม้หญิงนั้นจะเป็นบุคคลปัญญาอ่อนความยินยอมในการสมรสของหญิงนั้นก็มีผลตามกฎหมายไม่ว่า

หญิงนั้นจะเป็นบุคคลปัญญาอ่อนที่ถูกศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถแล้วหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากความยินยอมของหญิงซึ่งเป็นบุคคลปัญญาอ่อนตามข้อนี้ไม่เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สิน

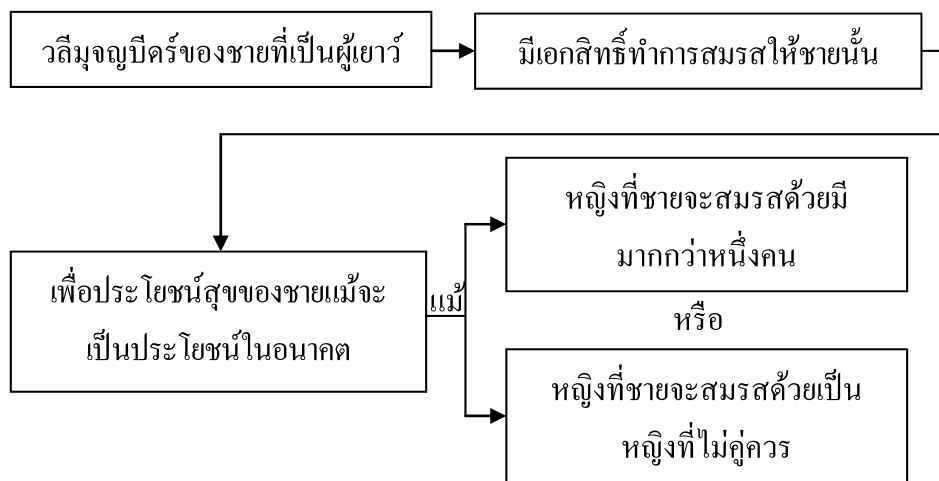
ข้อ ๖๓ วลีมุญบีคร์ของชายที่เป็นผู้เยาว์มีเอกสิทธิ์ทำการสมรสให้ชายนั้น เพื่อประโยชน์สุขของชายนั้น แม้ว่าจะเป็นประโยชน์ในอนาคต และแม้ว่าหญิงที่ชายนั้น จะสมรสด้วยมีมากกว่าหนึ่งคน หรือเป็นหญิงที่ไม่คู่ควรกับชายนั้นก็ตาม แต่ชายนั้นมี สิทธิที่จะยกเลิกการสมรสนั้นเมื่อได้บรรลุนิติภาวะแล้ว

เอกสิทธิ์
วลีมุญบีคร์ของ
ชายที่เป็นผู้เยาว์

ถ้าในการสมรสตามความในวรรคแรกได้ใช้ทรัพย์สินของชายนั้นเป็น มะฮัคร์ การสมรสนั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อชายนั้นในขณะที่เป็นผู้เยาว์

วรรคแรก

หลักเกณฑ์

ข้อยกเว้น

ชายมีสิทธิที่จะยกเลิกการสมรสนั้นเมื่อได้บรรลุนิติภาวะแล้ว

วรรคสอง

หลักเกณฑ์

การสมรสตามความในวรรคแรกได้ใช้ทรัพย์สินของชายที่เป็นผู้เยาว์เป็นมะฮัคร์

เงื่อนไข

การสมรสจะต้องเป็นประโยชน์ต่อชายนั้นในขณะที่เป็นผู้เยาว์

อธิบายศัพท์

๑. “วลีมุญบีคร์” ดูนियามศัพท ขัอ ๕๕ (๑)
๒. “ผู้เยาว์” ดูนियามศัพท ขัอ ๑ (๑๓)
๓. “การสมรส” ดูนियามศัพท ขัอ ๓๒
๔. “หญิงที่ไม่คู่ควร” ดูนियามศัพท ขัอ ๗๖
๕. “บรรลุนิติภาวะ” ดูนियามศัพท ขัอ ๑ (๑๕)

๖. “ทรัพย์สิน” คุนนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)

๗. “มะฮัศร์” คุนนิยามศัพท์ ข้อ ๒๗๕

ข้อพิจารณา

๑. “ผู้เยาว์” ในข้อนี้ หมายถึง ผู้เยาว์ที่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน กล่าวคือ หมายถึงเฉพาะผู้เยาว์ที่ไม่วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนหรืออื่น ๆ ที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น โดยไม่ได้หมายรวมถึง ผู้เยาว์ที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน

๒. “ประโยชน์สุข” ในข้อนี้มีความหมายรวมถึง ประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ หรือในด้านอื่นด้วย ซึ่งกว้างกว่า “เป้าหมายสูงสุดของการสมรส” ตามความในข้อ ๑๕๐ ที่หมายถึงเฉพาะการเสพสุขทางเพศ

การที่วลิมุญญบิรค์ของชายที่เป็นผู้เยาว์มีเอกสิทธิ์ทำการสมรสให้ชายนั้นเพื่อประโยชน์สุขของชายนั้นได้ก็ด้วยเหตุที่ว่า โดยทั่วไปแล้วผู้เยาว์ที่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนนั้น ในอนาคต คือ หลังบรรลุนิติภาวะแล้ว โดยทั่วไปแล้วจะมีความจำเป็นที่จะต้องสมรส เพราะเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้วย่อมต้องการสิ่งที่สนองความต้องการทางเพศ ที่ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งก็คือคู่ครอง และกฎหมายเชื่อในความรักความสงสารของ วลิมุญญบิรค์ว่าวลิมุญญบิรค์นั้นจะทำแต่ในสิ่งที่เป็ประโยชน์แก่บุตรผู้เยาว์เพื่อประโยชน์สุขของบุตรผู้เยาว์นั้น แม้จะเป็นประโยชน์ในอนาคต ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คื เป้าหมายสูงสุดของการสมรส

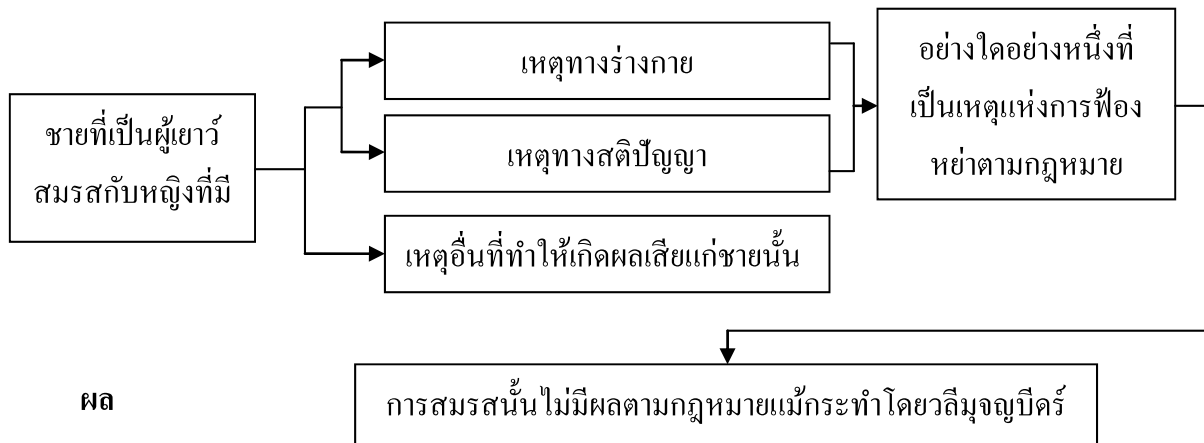
อย่างไรก็ตาม เมื่อบรรลุนิติภาวะแล้ว ชายผู้เยาว์มีสิทธิที่จะยกเลิกการสมรสนั้นได้และแม้เป็นเอกสิทธิ์ของวลิมุญญบิรค์ที่จะทำการสมรสให้แก่ชายที่เป็นผู้เยาว์เพื่อประโยชน์สุขของชายนั้นก็ตาม แต่ก่อนการสมรสจำเป็นที่วลิมุญญบิรค์จะต้องพิจารณาคุณสมบัติของคู่สมรสหญิงให้ดีด้วย เพราะหากคู่สมรสหญิงมีเหตุทางร่างกายหรือสติปัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องหย่า หรือเหตุอื่นที่ทำให้เกิดผลเสียแก่ชายนั้น วลิมุญญบิรค์ย่อมไม่อาจทำการสมรสให้ชายที่เป็นผู้เยาว์นั้นได้ เพราะหากทำไปการสมรสย่อมไม่มีผลตามกฎหมายตามความในข้อ ๖๘

ผลการสมรส
ของชายผู้เยาว์
กับหญิงที่มีเหตุฟ้อง
หย่า หรือเหตุอื่น

ข้อ ๖๘ การสมรสของชายที่เป็นผู้เยาว์กับหญิงที่มีเหตุทางร่างกายหรือสติปัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องหย่าตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นที่ทำให้เกิดผลเสียแก่ชายนั้น ไม่มีผลตามกฎหมาย แม้การสมรสนั้นจะทำโดย wali มุญญิบีร์ก็ตาม

หลักเกณฑ์

ผล

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “ผู้เยาว์” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๓)
๓. “กฎหมาย” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๔. “wali มุญญิบีร์” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)

ข้อพิจารณา

๑. “หญิงที่มีเหตุทางร่างกายหรือสติปัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องหย่าตามกฎหมาย” หมายถึง หญิงที่มีความบกพร่องในทางร่างกายหรือสติปัญญาที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการสมรสหรือที่เป็นอันตรายต่อชายที่เป็นผู้เยาว์นั้น อันได้แก่ เหตุตามความในข้อ ๑๔๘ (๑) (ก) และ (ข)

๒. “เหตุอื่นที่ทำให้เกิดผลเสียแก่ชายนั้น” หมายถึงเหตุใด ๆ ก็ตามที่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ชายนั้นในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เหตุในทางจิตใจตามความในข้อ ๑๔๘ (๑) (ข) หรือแม้แต่ที่ทำให้ชายนั้นไม่มีความสุขความสบายตามที่ควรจะได้จากการสมรสเช่นการสมรสกับหญิงที่ชราามาก ๆ หญิงตาบอดหรือหญิงพิการแขนขาขาด

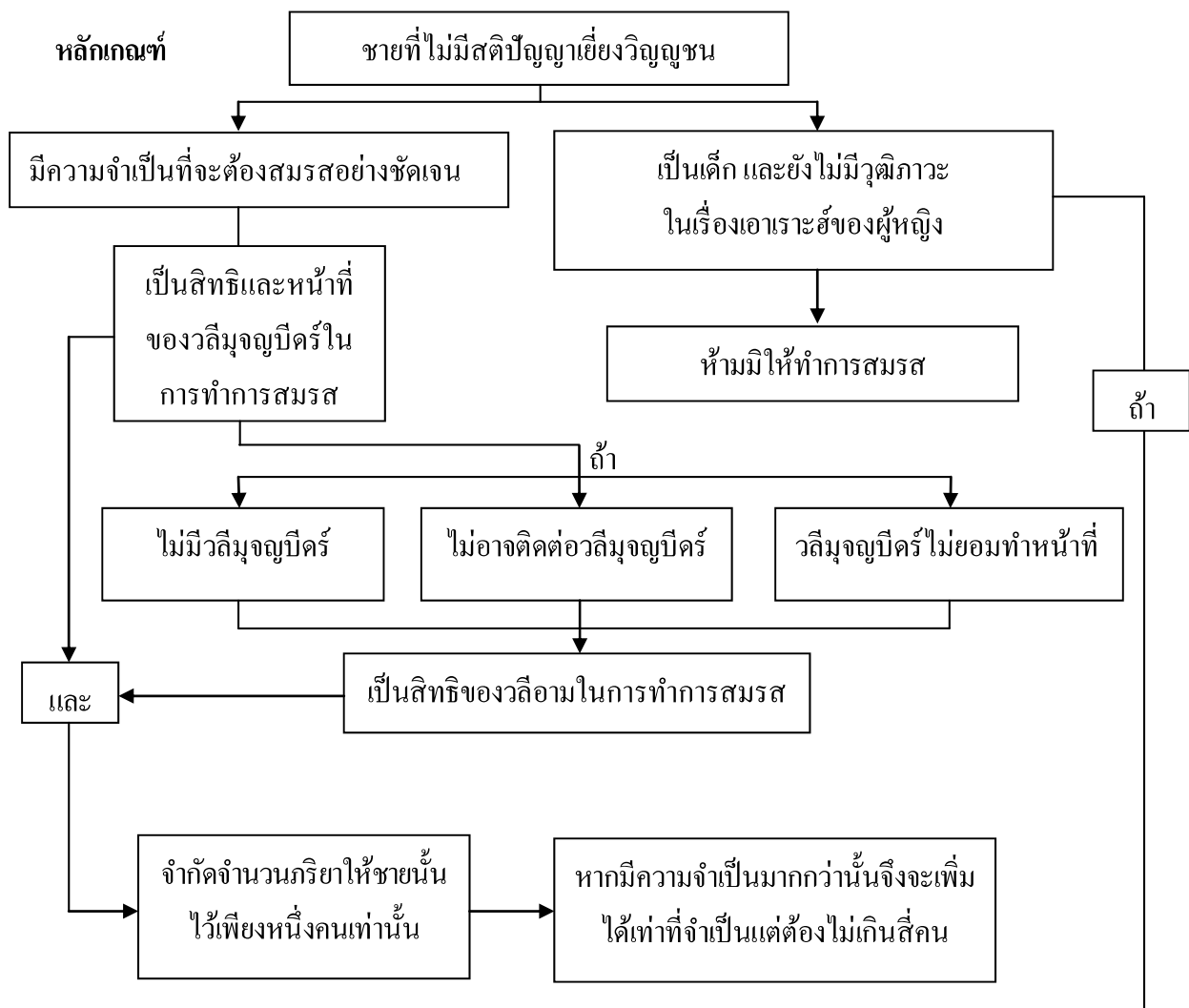

ข้อ ๖๕ การทำการสมรสให้ชายที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน แต่มีความจำเป็นที่จะต้องสมรสอย่างชัดเจน เป็นสิทธิและหน้าที่ของวลิมุญยิบีร์ของชายนั้น และเป็นสิทธิของวลีอามถ้าไม่มี หรือไม่อาจติดต่อวลิมุญยิบีร์ได้ หรือวลิมุญยิบีร์ไม่ยอมทำหน้าที่นี้ โดยจำกัดจำนวนภริยาให้ชายนั้นไว้เพียงหนึ่งคนเท่านั้น เว้นแต่มีความจำเป็นมากกว่านั้น จึงจะให้ได้เท่าที่จำเป็นนั้น แต่ต้องไม่เกินสี่คน และห้ามมิให้ทำการสมรสให้ชายที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนที่เป็นเด็กและยังไม่มีวุฒิภาวะในเรื่องเอาระฮ์ของผู้หญิงในทุกกรณี

ถ้าชายที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนเช่นว่านั้นเป็นเด็กที่มีวุฒิภาวะในเรื่องเอาระฮ์ของผู้หญิง และมีความจำเป็นที่จะต้องมีภริยาคอยช่วยเหลือ บุคคลตามความในวรรคแรกสามารถทำการสมรสให้ชายนั้นได้

การสมรสให้ชาย
ที่ไม่มีสติปัญญา
เยี่ยงวิญญูชน

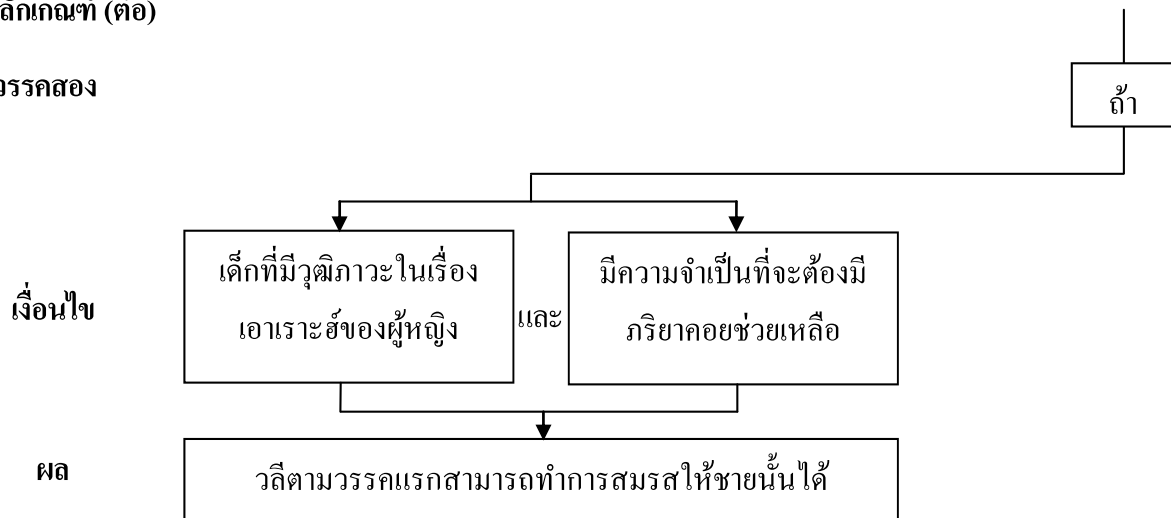
วรรคแรก

หลักเกณฑ์ (ต่อ)

วรรคสอง

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “มีสติปัญญาเที่ยงวิญญูชน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๕)
๓. “วลิมุญญิบ์ดร์” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๔. “วลีอาม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๗๗
๕. “เอาเราะฮ์” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๗)
๖. “ทรัพย์สิน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๗. “มะฮัคร์” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๒๗๕

ข้อพิจารณา

๑. “มีความจำเป็นที่จะต้องสมรสอย่างชัดเจน” หมายความว่า มีความชัดเจนว่า ชายนั้นมีเหตุจำเป็นที่จะต้องได้รับการสมรสไม่ว่าจะเป็นความจำเป็นในปัจจุบัน หรือในอนาคต เช่น เหตุจำเป็นที่จะต้องได้รับการสมรส อันเนื่องจากชายที่ไม่มีสติปัญญาเที่ยงวิญญูชนนั้นมีความต้องทางเพศมาก ซึ่งถือเป็นความจำเป็นในเวลาปัจจุบัน หรือเหตุจำเป็นที่จะต้องได้รับการสมรส อันเนื่องจากมีความชัดเจนหรือเป็นที่แน่ชัดว่าสมรสแล้วอาการที่ไม่มีสติปัญญาเที่ยงวิญญูชนนั้นจะดีขึ้น เนื่องจากมีการยืนยันจากแพทย์ที่น่าไว้วางใจในเรื่องของความเป็นธรรมชาติว่าจะมีโอกาสหายได้ ถ้าบุคคลที่ไม่มีสติปัญญาเที่ยงวิญญูชนนั้นได้สมรส ซึ่งถือเป็นความจำเป็นในอนาคต

๒. “ชายที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนที่เป็นเด็กและยังไม่มีวุฒิภาวะในเรื่อง
เอาเราะฮ์ของผู้หญิงในทุกกรณี” หมายความว่า ชายที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน
ที่ยังเป็นเด็กเล็กตามความในข้อ ๑ (๑๓) วรรคสาม ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในระดับที่
ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกว่าสิ่งใดเป็นเอาเราะฮ์ กล่าวคือ ไม่สามารถ
แยกแยะว่าสิ่งใดเป็นของสงวนหรือของลับหรือสิ่งที่ควรปกปิดของผู้หญิง

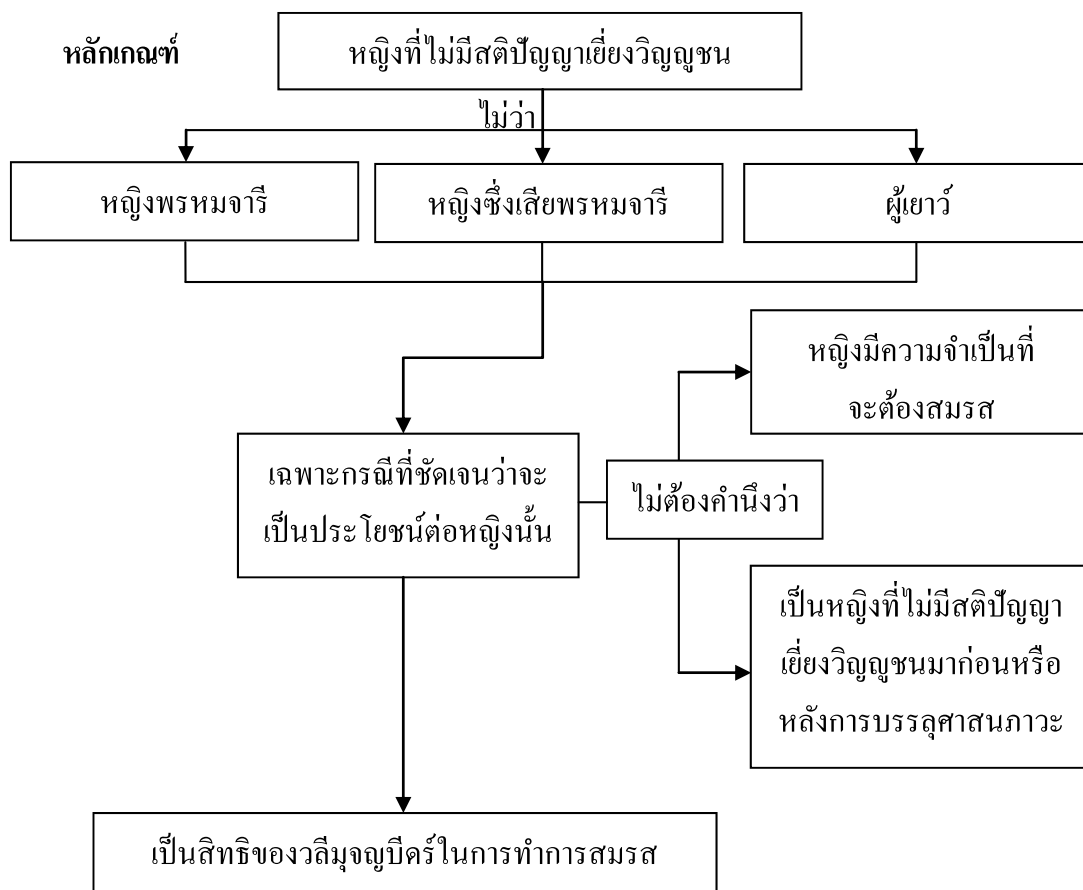

การสมรสให้หญิง
ที่ไม่มีสติปัญญา
เยี่ยงวิญญูชน

ข้อ ๗๐ การทำการสมรสให้หญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนไม่ว่าจะเป็นหญิงพรหมจารีหรือเป็นผู้เยาว์หรือไม่ เป็นสิทธิของวลิมญูปีร์ แต่การสมรสเช่นนั้นทำได้เฉพาะกรณีที่ชัดเจนว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหญิงนั้นเท่านั้น โดยไม่ต้องคำนึงว่ามีความจำเป็นหรือไม่ และไม่ต้องคำนึงว่าหญิงนั้นไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนมาก่อนหรือหลังการบรรลุนิติภาวะ

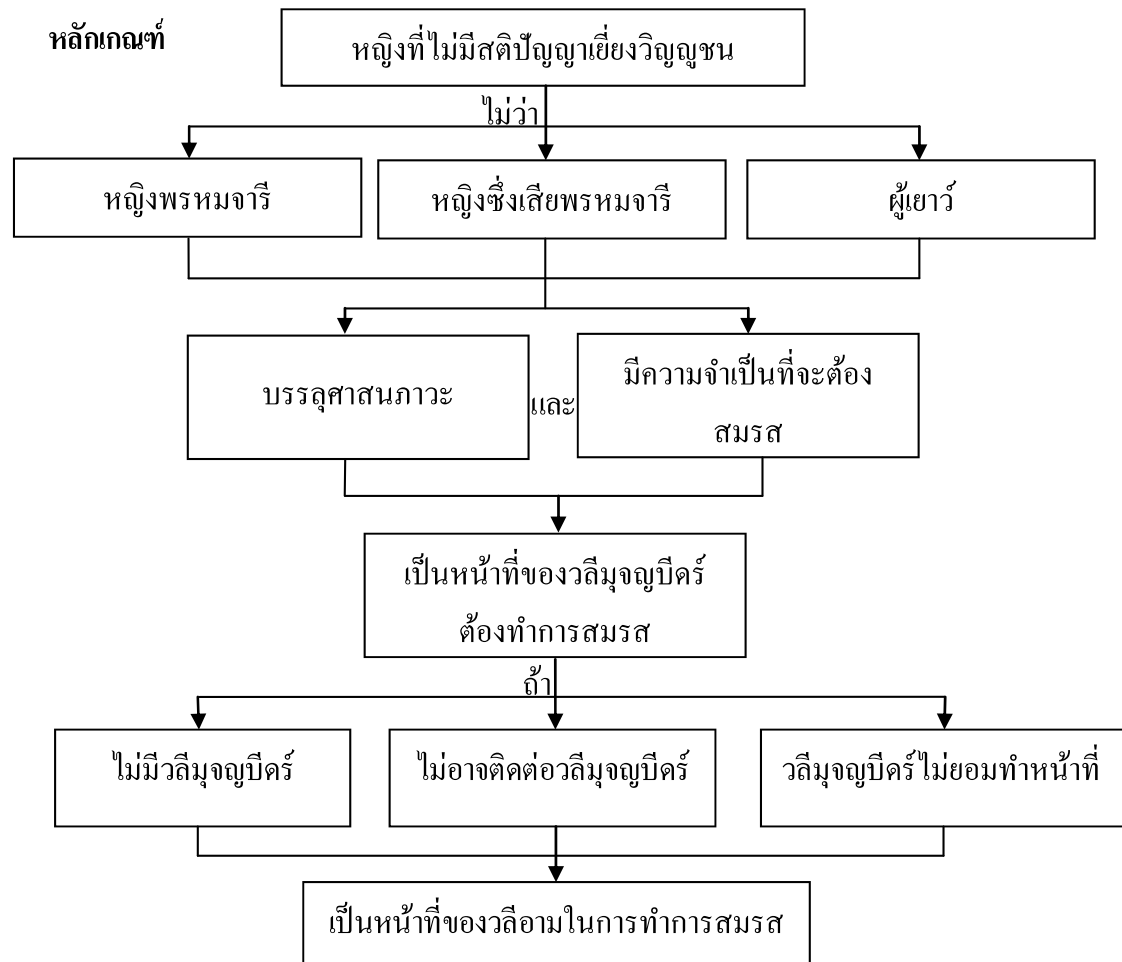
ถ้าหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนเช่นนั้นบรรลุนิติภาวะแล้ว และมีความจำเป็นที่จะต้องสมรสติดตามความในวรรคแรกจะต้องทำการสมรสให้หญิงนั้น และถ้าไม่มีหรือไม่อาจติดต่อเวลานั้นได้ หรือเวลานั้นไม่ยอมทำหน้าที่นี้ให้เป็นหน้าที่ของวลีอาม

วรรคแรก

วรรคสอง

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชน” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๕)
๓. “หญิงพรหมจารี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๗)
๔. “ผู้เยาว์” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๓)
๕. “วลีมุญบีตร์” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๖. “บรรลุนิติภาวะ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๗. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๘. “วลีอาม” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๗๗

ข้อพิจารณา

๑. “การทำการสมรสให้หญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน ไม่ว่าจะเป็
หญิงพรหมจารีหรือเป็นผู้เยาว์หรือไม่เป็นสิทธิของวลิมุญญิบีร์” หมายความว่า
ไม่คำนึงว่าหญิงนั้นเป็นหญิงพรหมจารีหรือไม่หรือเป็นผู้เยาว์หรือไม่การทำการ
สมรสให้หญิงนั้นเป็นสิทธิของวลิมุญญิบีร์เท่านั้น แต่การสมรสให้แก่หญิงดังกล่าว
จะต้องเป็นที่ชัดเจนว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหญิงนั้นแม้ประโยชน์นั้นจะยังไม่ถึงขั้น
จำเป็นเช่นเพียงแต่หญิงนั้นจะได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูหรือมะฮัรหรือจะได้มี
ผู้ดูแลหรือผู้พิทักษ์ที่ใกล้ชิด เป็นต้น

อนึ่ง ในกรณีที่หญิงนั้นยังเป็นผู้เยาว์ชนิดเด็กเล็กการสมรสไม่ถือว่าเป็นสิ่งที่
มีประโยชน์ใด ๆ ต่อหญิงนั้นเพราะในขณะที่ยังเป็นเด็กเช่นนั้น แม้ในบางกรณีมี
ความจำเป็นที่จะได้รับความช่วยเหลือจากชายที่มีได้เป็นญาติใกล้ชิด ซึ่งบางครั้งเพื่อ
ความสะดวกหรือความจำเป็นบางอย่างทั้งสองฝ่ายจะต้องเผยเอาระยะต่อกัน แต่เด็ก
เช่นนั้นกฎหมายไม่ได้ห้ามมิให้พลีปล่อยให้เด็กเช่นนั้น เผยเอาระยะต่อหญิงที่
มิได้เป็นญาติใกล้ชิด และหญิงที่มีได้เป็นญาติใกล้ชิดเผยเอาระยะต่อเด็กเช่นนั้น
แต่อย่างใดและในอนาคตหลังจากบรรลุนิติภาวะแล้วก็ยังไม่รู้แน่ว่าจะเป็นอย่างไร
คือจะหายจากอาการที่เป็นอยู่หรือไม่ซึ่งต่างจากกรณีหญิงที่เป็นเด็กเล็กที่มีสติปัญญา
เยี่ยงวิญญูชน โดยทั่วไปแล้วจะมีความจำเป็นที่จะต้องสมรสหลังบรรลุนิติภาวะแล้ว

๒. กรณีตามวรรคแรก เป็นสิทธิของวลิมุญญิบีร์ที่จะทำการสมรสให้หญิงที่
ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน ซึ่งแตกต่างจากกรณีตามข้อ ๑๒ ซึ่งเป็นหน้าที่
ของวลิมุญญิบีร์ที่จะต้องทำการสมรสให้หญิงพรหมจารีที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ถ้าการสมรสเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ชัดเจนต่อหญิงนั้น

๓. การทำการสมรสระหว่างชายกับหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนต้อง
พิจารณาคุณสมบัติของชายที่จะทำการสมรสเสียก่อนว่าเป็นผู้เยาว์หรือไม่ หากชายนั้น
เป็นผู้เยาว์ การสมรสย่อมไม่มีผลตามกฎหมายตามข้อ ๖๘ แต่หากชายนั้น
บรรลุนิติภาวะแล้ว และกรณีเป็นที่ชัดเจนว่าการสมรสเป็นประโยชน์ต่อหญิง
การสมรสนั้นย่อมมีผลตามกฎหมายตามความในข้อนี้

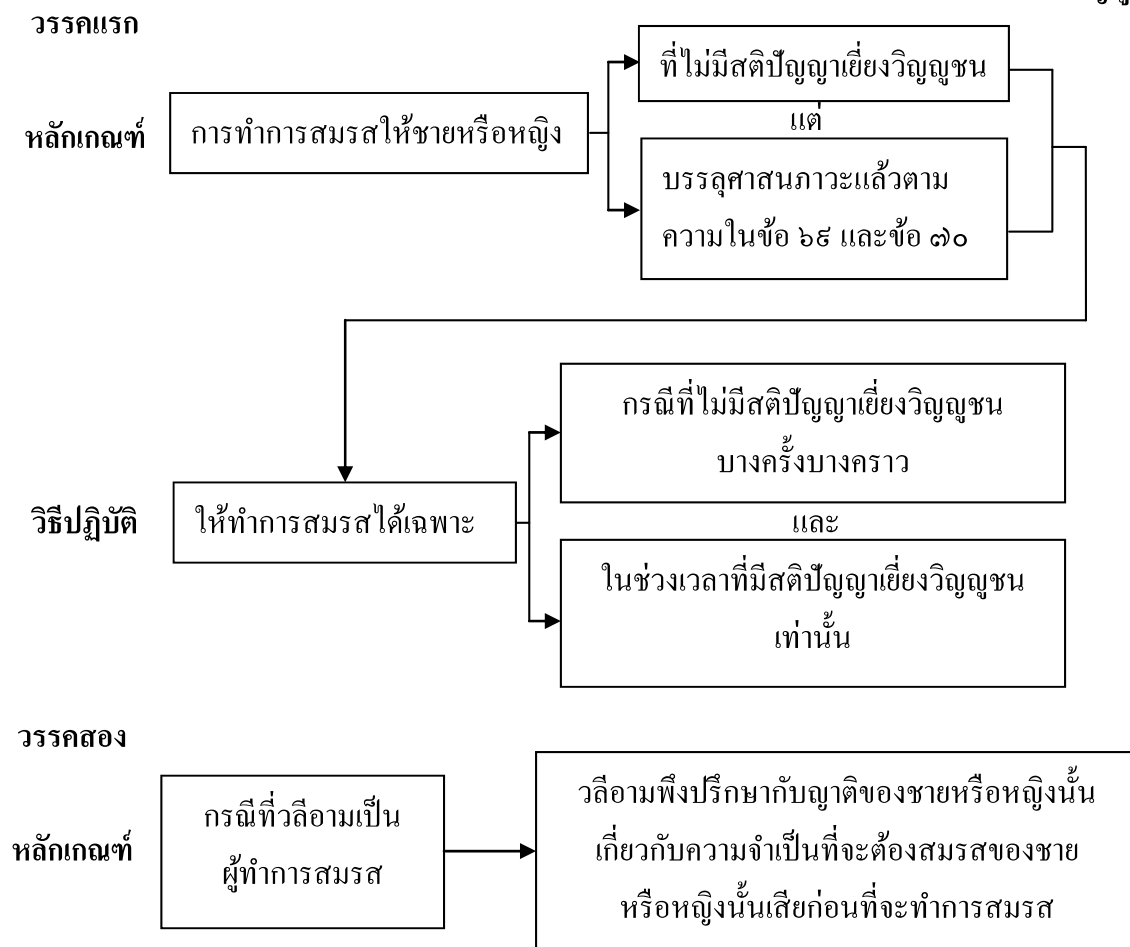

ข้อ ๗๑ การทำการสมรสให้ชายหรือหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน แต่บรรลุนิติภาวะแล้วตามความในข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ นั้น ให้ยกเว้นกรณีที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนบางครั้งบางคราว ซึ่งในกรณีเช่นนี้การทำการสมรสทำได้เฉพาะในช่วงเวลาที่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนเท่านั้น

การสมรสให้ชายหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนเป็นครั้งคราว

ในกรณีของวลีอามนั้น วลีอามพึงปรึกษากับญาติของชายหรือหญิงนั้นเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องสมรสของชายหรือหญิงนั้นเสียก่อนที่จะทำการสมรส

หน้าที่วลีอามก่อนทำการสมรสให้ชายหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนเป็นครั้งคราว

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๕)
๓. “บรรลุนิติภาวะ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๔. “วลีอาม” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๗๓

ข้อพิจารณา

๑. ในการทำการสมรสให้ชายที่บรรลุนิติภาวะแล้วแต่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนตามความในข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ นั้น ต้องไม่เป็นชายที่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนบางครั้งบางคราว เพราะถ้าเป็นชายที่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนบางครั้งบางคราว การสมรสกระทำได้อีกแต่เฉพาะในช่วงเวลาที่ชายมีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนตามความในข้อนี้เท่านั้น

๒. “วลีอามฟิงปรึกษากับญาติของชายหรือหญิงนั้น” หมายความว่า เมื่อไม่มีหรือไม่อาจติดต่อวลีมุญญิบ์ร์ของชายหรือหญิงที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แต่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนหรือวลีมุญญิบ์ร์นั้นไม่ยอมทำหน้าที่ เช่นนี้ สิทธิหรือหน้าที่ของวลีในการทำการสมรสให้ชายหรือหญิงนั้นแล้วแต่กรณี จะตกเป็นของวลีอาม แต่ก่อนทำการสมรสวลีอามฟิงปรึกษากับญาติของชายหรือหญิงนั้นก่อน

๓. สิ่งที่วลีอามฟิงกระทำตามความในวรรคสองนั้น ใช้เฉพาะกับกรณีตามความในวรรคแรกเท่านั้น กล่าวคือ ใช้เฉพาะกรณีชายที่บรรลุนิติภาวะแล้วแต่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนตามความในข้อ ๖๕ หรือหญิงที่บรรลุนิติภาวะแล้วแต่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชนตามความในข้อ ๗๐ เท่านั้น

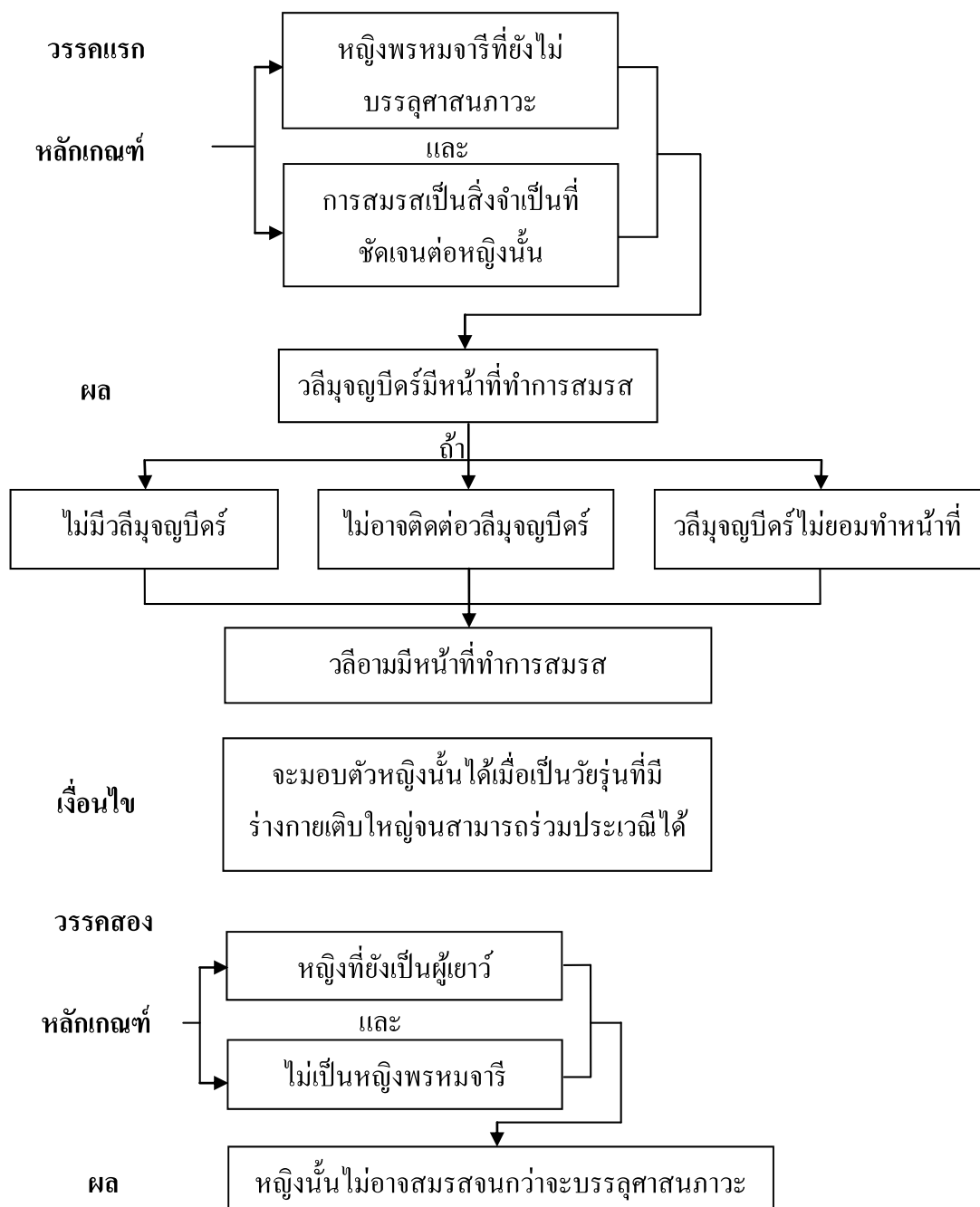

ข้อ ๗๒ ให้วลิมุญยบิตร์ทำการสมรสให้หญิงพรหมจารีที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ถ้าในเวลานั้นการสมรสเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ชัดเจนต่อหญิงนั้น แต่ไม่อาจให้หญิงนั้นมอบตัวได้จนกว่าหญิงนั้นเป็นวัยรุ่นที่มีร่างกายเติบโตใหญ่จนสามารถร่วมประเวณีได้ ในกรณีที่ไม่มีวลิมุญยบิตร์ หรือไม่อาจติดต่อวลิมุญยบิตร์ได้ หรือวลิมุญยบิตร์ไม่ยอมทำหน้าที่นี้ ให้เป็นหน้าที่ของวลีอาม

การสมรสให้หญิง
ผู้เยาว์ซึ่งเป็นหญิง
พรหมจารี

ในกรณีที่หญิงยังเป็นผู้เยาว์แต่ไม่ได้เป็นหญิงพรหมจารี หญิงนั้นไม่อาจสมรสได้จนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ

การสมรสให้หญิง
ผู้เยาว์ที่ไม่เป็นหญิง
พรหมจารี

อธิบายศัพท์

๑. “วลีมุญญิบ์” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๒. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑๒
๓. “หญิงพรหมจารี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๖)
๔. “บรรลุศาสนภาวะ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๕. “วัยรุ่น” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๓) วรรคห้า
๖. “ร่วมประเวณี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๐)
๗. “วลีอาม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๗๗
๘. “ผู้เยาว์” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๓)

ข้อพิจารณา

๑. ความในข้อนี้แตกต่างจากข้อ ๗๐ วรรคแรก กล่าวคือ กรณีตามข้อนี้เป็นกรณีของหญิงพรหมจารีที่มีสติปัญญาเพียงพอและเป็นผู้เยาว์ ซึ่งวลีมุญญิบ์มีหน้าที่ต้องทำการสมรสให้แก่หญิงนั้นถ้าในเวลานั้นการสมรสเป็นสิ่งจำเป็นที่ชัดเจนต่อหญิงนั้นส่วนในข้อ ๗๐ วรรคแรก เป็นกรณีของหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอไม่ว่าหญิงนั้นจะเป็นหญิงพรหมจารีหรือเป็นผู้เยาว์หรือไม่ซึ่งวลีมุญญิบ์ไม่มีหน้าที่ต้องทำการสมรสให้แก่หญิงนั้น เพียงแต่มีสิทธิที่จะทำการสมรสให้แก่หญิงนั้นเท่านั้น

๒. “ในเวลานั้นการสมรสเป็นสิ่งจำเป็นที่ชัดเจนต่อหญิงนั้น” หมายความว่า ถ้าในขณะที่จะทำการสมรสหญิงนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องสมรสอย่างชัดเจน ซึ่งความจำเป็นนั้นเป็นความจำเป็นเดียวกันกับความจำเป็นในข้อ ๗๐ วรรคสอง

๓. “ในกรณีที่หญิงยังเป็นผู้เยาว์แต่ไม่ได้เป็นหญิงพรหมจารี หญิงนั้นไม่อาจสมรสได้จนกว่าจะบรรลุศาสนภาวะ” หมายความว่า ในกรณีที่หญิงยังเป็นผู้เยาว์แต่ไม่ได้เป็นหญิงพรหมจารีแล้วมีทางเดียวที่หญิงนั้นจะสมรสได้ คือ รอให้บรรลุศาสนภาวะเท่านั้น

๔. “แต่ไม่อาจให้หญิงนั้นมอบตัวได้จนกว่าหญิงนั้นเป็นวัยรุ่นที่มีร่างกายเติบโตพอจนสามารถร่วมประเวณีได้” หมายความว่า วลีไม่มีสิทธิให้หญิงนั้นมอบตัวแม้สมรสแล้ว ถ้าหญิงนั้นยังมีร่างกายไม่เติบโตพอที่จะร่วมประเวณีได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๕๐ (๑)

ข้อ ๓๓ ชายที่เป็นบุคคลปัญญาอ่อน ไม่ว่าจะถูกศาลสั่งให้เป็น
ผู้เสมือนไร้ความสามารถแล้วหรือไม่สามารถสมรสได้ก็แต่โดยได้รับความยินยอม
จากวลี หรือวลีเป็นผู้ทำกอบุสแทนให้ หลังจากได้รับความยินยอมจากชายนั้น
เท่านั้น

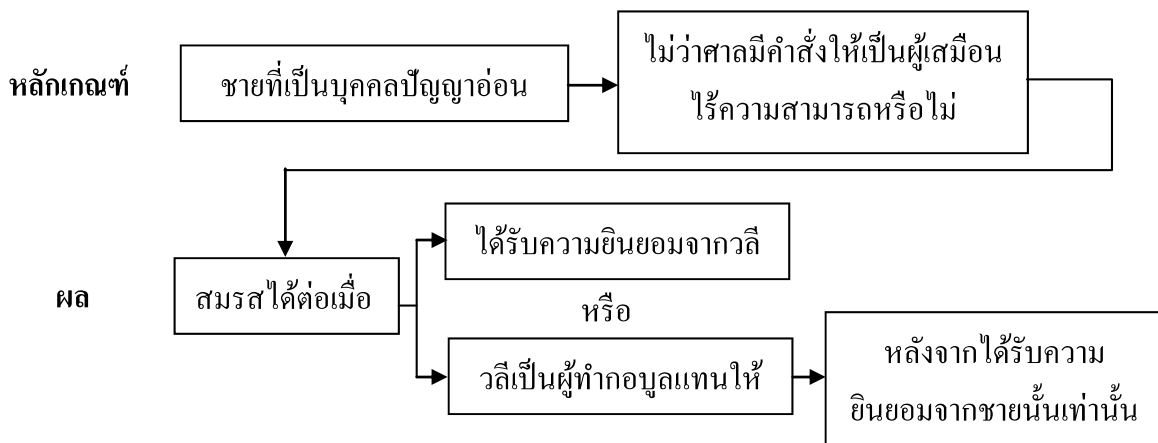
การสมรสของชาย
ที่เป็นบุคคล
ปัญญาอ่อน

ในการยินยอมของวลีตามความในวรรคแรก ถ้าววลีได้กำหนดตัวบุคคล
ที่จะเป็นคู่สมรสหญิงหรือสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคู่สมรสหญิงให้ด้วย ในการทำการสมรส
จะเปลี่ยนคู่สมรสหญิงเป็นหญิงอื่นจากที่ได้กำหนดไว้ไม่ได้

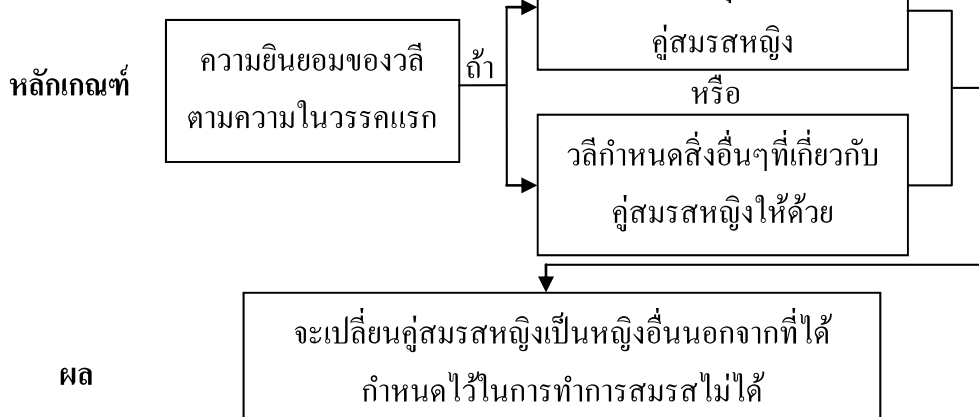
ในประเด็นของจำนวนภริยา ให้นำความในข้อ ๖๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทอนุโลม

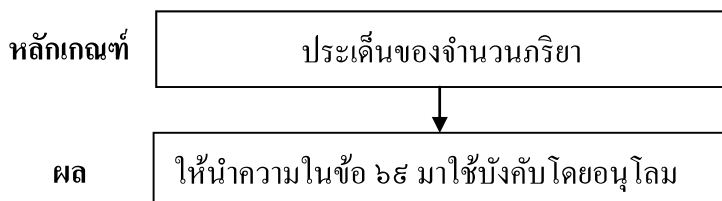
วรรคแรก

วรรคสอง

วรรคสาม

อธิบายศัพท์

๑. “บุคคลปัญญาอ่อน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๖)
๒. “ศาล” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒)
๓. “ผู้เสมือนไร้ความสามารถ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๔. “วลี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๕. “กอบูล” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๕๒ วรรคสอง
๖. “คู่สมรสหญิง” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม
๗. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๒

ข้อพิจารณา

๑. “สิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคู่สมรสหญิง” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวของคู่สมรสหญิงนั้น เช่น คุณสมบัติ ฐานะ ลักษณะรูปร่างหรือชาติตระกูล ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย

๒. บุคคลปัญญาอ่อนทุกประเภทสามารถสมรสได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากวลีแล้ว หรือให้วลีเป็นผู้ทำกอบูลแทนให้เท่านั้นและในการให้ความยินยอมของวลีนั้นถ้าได้กำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นคู่สมรสหญิง หรือกำหนดสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคู่สมรสหญิงให้ด้วยบุคคลปัญญาอ่อนนั้นต้องสมรสกับคู่สมรสหญิงที่กำหนดคให้นั้นหรือกับคู่สมรสหญิงที่มีสิ่งตามที่กำหนดคให้นั้นเท่านั้น จะสมรสกับบุคคลอื่นไม่ได้ เช่น วลีของนาย ก. บุคคลปัญญาอ่อนประสงค์ให้นาย ก. สมรสกับนางสาว ข. หรือกับหญิงที่มีฐานะดี ดังนี้ นาย ก. ต้องสมรสกับนางสาว ข. หรือกับหญิงที่มีฐานะดีเท่านั้น จะสมรสกับบุคคลอื่นไม่ได้

๓. การสมรสของชายที่เป็นบุคคลปัญญาอ่อนไม่อาจเกิดขึ้นได้ หรือไม่มีผลตามกฎหมาย ถ้าไม่ได้รับความยินยอมจากวลีก่อนการสมรส หรือวลีไม่ได้เป็นผู้ทำกอบูลแทนให้ซึ่งแตกต่างจากเรื่องของการจัดการทรัพย์สินด้วยตนเองของบุคคลปัญญาอ่อน ที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถแล้วไม่สามารถกระทำได้ด้วยตนเองแม้ได้รับความยินยอมจากวลีก็ตาม และบุคคลปัญญาอ่อนที่ศาลยังไม่ได้มีคำสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถสามารถกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากวลีเสียก่อน

๔. ชายที่เป็นบุคคลปัญญาอ่อนกับหญิงที่เป็นบุคคลปัญญาอ่อนสามารถสมรสกันได้แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อนี้และข้อ ๖๖

ข้อ ๓๔ วลีมัจญปัฏฐ์ของหญิงพรหมจารี มีสิทธิทำการสมรสหญิงนั้นกับชายที่คู่ควรโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อหญิงนั้น ไม่ว่าจะทำการสมรสด้วยตนเองหรือโดยตัวแทน แม้ว่าในการตั้งตัวแทนไม่ได้กำหนดตัวคู่สมรสชายให้ด้วย และไม่ได้ได้รับความยินยอมจากหญิงนั้น เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

อำนาจ
วลีมัจญปัฏฐ์
ในการสมรสของ
หญิงพรหมจารี

(๑) วลีเป็นปฏิปักษ์หรือเป็นผู้ประสงค์ร้ายต่อหญิงนั้นอย่างชัดเจนหรือชายนั้นเป็นปฏิปักษ์ หรือเป็นผู้ประสงค์ร้ายต่อหญิงนั้นแม้จะไม่ชัดเจนก็ตาม

วลีมัจญปัฏฐ์
ทำการสมรส
ฝ่าฝืนข้อยกเว้น
ตามกฎหมาย

(๒) ไม่สามารถทำการชำระมะฮัรฺแห่งการสมรสนั้นได้ในขณะสมรส

(๓) ชายนั้นไม่คู่ควรกับหญิงนั้น

ในกรณีตามความใน (๑) (๒) หรือ (๓) ถ้ายังมีการทำการสมรสตามความในวรรคแรกการสมรสนั้นไม่มีผลตามกฎหมาย

ในกรณีตามความในวรรคแรก หญิงยังมีสิทธิที่จะไม่มอบตัวให้แก่ชาย เว้นแต่มะฮัรฺในการสมรสไม่น้อยกว่ามะฮัรฺอันควรของหญิง และชำระมะฮัรฺให้หญิงแล้ว อีกทั้งมะฮัรฺเป็นสิ่งที่เป็นที่นิยมกันในท้องถิ่นนั้น ถ้ามะฮัรฺนั้นเป็นเงินตราจะต้องเป็นเงินตราของประเทศนั้น อีกทั้งชายไม่เป็นเหตุให้หญิงได้รับความเดือดร้อนทันทีภายหลังการสมรส

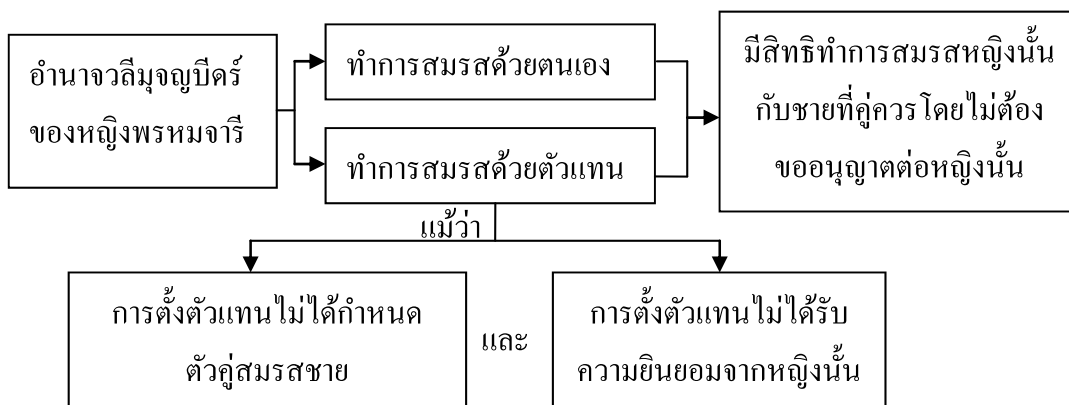
สิทธิของหญิง
พรหมจารี
ที่จะไม่มอบตัว

ห้ามมิให้ละเมิดสิทธิแห่งการไม่มอบตัวของหญิงตามความในวรรคก่อน และในกรณีที่ไม่ได้กำหนดตัวคู่สมรสชายไว้ในการตั้งตัวแทนตามความในวรรคแรก ตัวแทนนั้นจะต้องทำการสมรสหญิงนั้นให้แก่ชายที่คู่ควรเท่านั้น

ห้ามละเมิดสิทธิการ
มอบตัวของหญิง
พรหมจารีกับอำนาจ
ของตัวแทนกรณีที่
ไม่ได้กำหนดตัว
คู่สมรสชายให้แก่
หญิงพรหมจารี

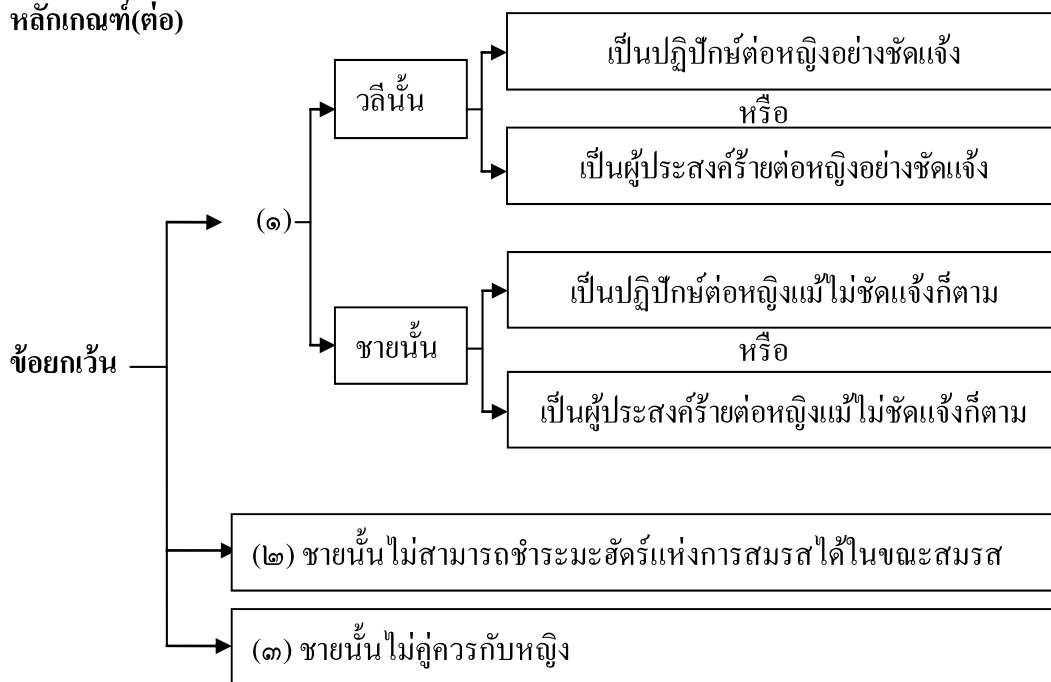
วรรคแรก

หลักเกณฑ์

หลักเกณฑ์(ต่อ)

วรรคสอง

หลักเกณฑ์

กรณีตามความใน (๑) (๒) หรือ (๓) ถ้ายังมีการทำการสมรสตามความในวรรคแรก

ผล

การสมรสนั้นไม่มีผลตามกฎหมาย

วรรคสาม

หลักเกณฑ์

ในกรณีตามความในวรรคแรก

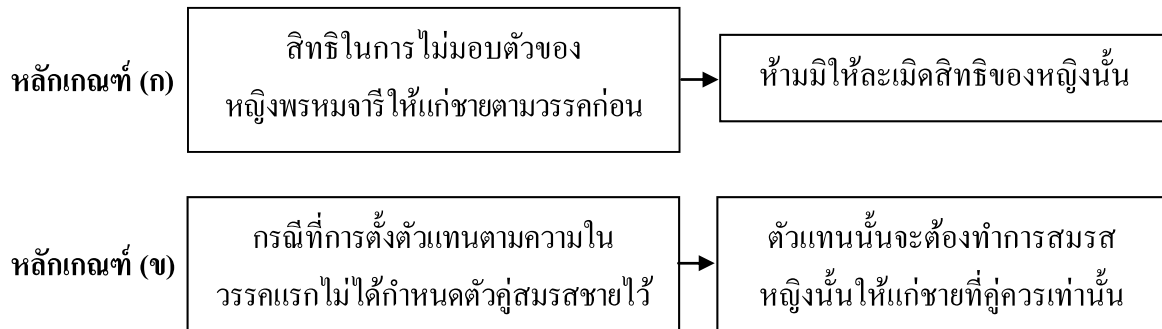
หญิงพรหมจารียังมีสิทธิที่จะไม่มอบตัวให้แก่ชาย

ข้อยกเว้น

วรรคสี่

อธิบายศัพท์

๑. “วลีมูญปีตร์” คุนียมศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๒. “หญิงพรหมจารี” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๓๗)
๓. “การสมรส” คุนียมศัพท์ ข้อ ๓๒
๔. “ชายที่คู่ควร” คุนียมศัพท์ ข้อ ๓๕
๕. “การตั้งตัวแทน” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑๓
๖. “คู่สมรสชาย” คุนียมศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๗. “วลี” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๘. “มะฮ์ดร์” คุนียมศัพท์ ข้อ ๒๗๕
๙. “กฎหมาย” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๑๐. “มะฮ์ดร์อันควร” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๔๘)

ข้อพิจารณา

๑. วลีมูญปีตร์สามารถทำการสมรสให้หญิงพรหมจารีกับชายที่คู่ควรได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากหญิงนั้น ถ้าไม่มีสิ่งที่เป็นข้อยกเว้น ตามความใน (๑) ถึง (๓)
๒. “ไม่สามารถทำการชำระมะฮ์ดร์แห่งการสมรสนั้นได้ในขณะสมรส” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่ชำระมะฮ์ดร์ไม่สามารถทำการชำระมะฮ์ดร์แห่งการสมรสนั้นได้ในขณะสมรส แม้ทำการชำระมะฮ์ดร์แห่งการสมรสนั้นได้ในภายหลัง ดังนั้น ในกรณีทำการสมรสตามความในข้อนี้ ถ้าในการสมรสนั้นตัวคู่สมรสชาย ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ชำระมะฮ์ดร์แห่งการสมรสนั้น เป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถทำการชำระมะฮ์ดร์

แห่งการสมรสนั้น เนื่องจากไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะให้ได้มาซึ่งมะฮัรนั้น ในขณะที่สมรส แต่ต่อมาภายหลังการสมรส คู่สมรสชายนั้นสามารถจัดให้มีการทำการชำระมะฮัรนั้นได้ การสมรสนั้นก็ยังไม่เกิดผลตามกฎหมาย เช่น ในกรณีที่หญิงสมรสตามความในข้อนี้กับชายที่เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถและไม่มีเงินค่ามะฮัรแต่หลังการสมรสแล้วของชายนั้นได้ช่วยชำระค่ามะฮัรให้ การสมรสนั้นไม่มีผลตามกฎหมายอยู่ดี เพราะชายนั้นเป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถชำระค่ามะฮัรในขณะที่สมรส

๓. ในกรณีที่วิญญูญีร์ของหญิงพรหมจารีทำการสมรสหญิงนั้นโดยต้องด้วยข้อยกเว้นตาม (๑) (๒) และ (๓) การสมรสนั้นไม่มีผลตามกฎหมายมาแต่ต้น จึงไม่จำเป็นต้องฟ้องเพิกถอนอีก

๔. นอกจากการมีสิทธิไม่มอบตัวตามความในข้อ ๘๒ แล้ว คู่สมรสหญิงที่ทำการสมรสตามความในข้อนี้มีสิทธิที่จะไม่มอบตัวให้แก่คู่สมรสชาย หากยังไม่มี การชำระมะฮัรหรือมะฮัรในการสมรสนั้นมีค่าน้อยกว่าค่าของมะฮัรอันควรของ คู่สมรสหญิงนั้นหรือมะฮัรในการสมรสนั้นไม่เป็นสิ่งที่เป็นที่นิยมนั้นในท้องถิ่นนั้น เช่น ไม่ได้เป็นเงินตราของประเทศนั้น ๆ

ข้อ ๓๕ “ชายที่คู่ควร” หมายความว่า ชายที่

(๑) ตัวของชายเองหรือผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปของชายนั้น มีสถานะแห่งอาชีพไม่ต่ำกว่าตัวของคู่สมรสหญิงเองหรือผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปของคู่สมรสหญิงนั้นในด้านเกียรติยศศักดิ์ศรีตามแนวทางที่ยึดถือกันของบุคคลในสังคมมุสลิม โดยไม่เกี่ยวกับการที่จะได้มาซึ่งทรัพย์สิน ซึ่งเรียงจากต่ำไปหาสูง ดังนี้

(ก) อาชีพที่เกี่ยวข้องกับนะญิส

(ข) อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการรับจ้าง

(ค) อาชีพธุรกิจส่วนตัว

(ง) อาชีพที่ใช้ความรู้ชั้นสูงและเป็นความรู้ที่ดีมีคุณค่าสูงตามทัศนะอิสลาม

(๒) ความเคร่งครัดในศาสนาของตัวเอง หรือผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปของชายนั้นไม่ต่ำกว่าคู่สมรสหญิงนั้น หรือผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปของคู่สมรสหญิงนั้น

“ชายที่คู่ควร”

(๓) มีชาติตระกูลฝ่ายบิดาโดยกำเนิดไม่ต่ำกว่าชาติตระกูลเช่นว่านั้นของคู่สมรสหญิงนั้นในด้านเกียรติยศศักดิ์ศรีตามทัศนะอิสลาม โดยไม่เกี่ยวกับการมีทรัพย์สิน ซึ่งเรียงจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้

(ก) ตระกูลฮาซิมีย์หรือมูฏะละลีบีย์ของชาติพันธุ์กูรอชียในชนชาติอาหรับ

(ข) ตระกูลอื่นจากตระกูลฮาซิมีย์หรือมูฏะละลีบีย์ของชาติพันธุ์กูรอชียในชนชาติอาหรับ

(ค) ชาติพันธุ์กูรอชียในชนชาติอาหรับ

(ง) ชาติพันธุ์ที่ไม่ใช่ชาติพันธุ์กูรอชียในชนชาติอาหรับ

(จ) ชนชาติที่ไม่ใช่ชนชาติอาหรับ ตามลำดับชั้นจากสูงไปหาต่ำ โดยถือตามทัศนะของสังคมมุสลิมแห่งชนชาตินั้น ๆ

(๔) ไม่มีเหตุทางร่างกายหรือสติปัญญาที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องหย่าตามกฎหมายในตัว of ชายนั้น โดยไม่คำนึงว่าคู่สมรสหญิงนั้นจะมีเหตุเช่นว่านั้นด้วยหรือไม่

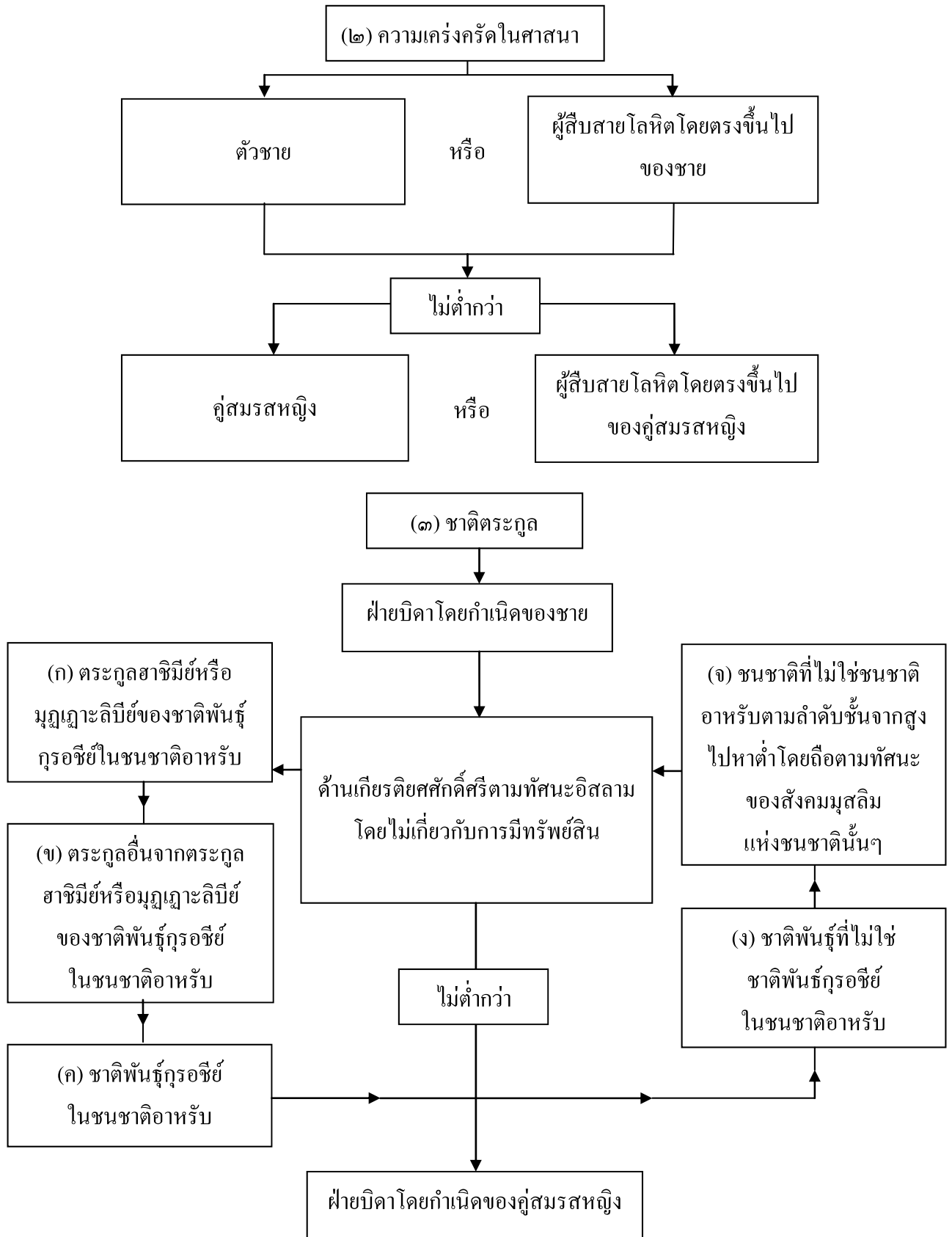
ในกรณีที่คู่สมรสชายมีเหตุทางร่างกายที่เกี่ยวกับอุปสรรคในการร่วมเพศ อันเป็นเหตุแห่งการฟ้องหย่าตามกฎหมาย ไม่ถือเป็นข้อพิจารณาด้านความคู่ควร ตามความในวรรคก่อนถ้าคู่สมรสหญิงไม่พอใจในเรื่องเช่นนั้น

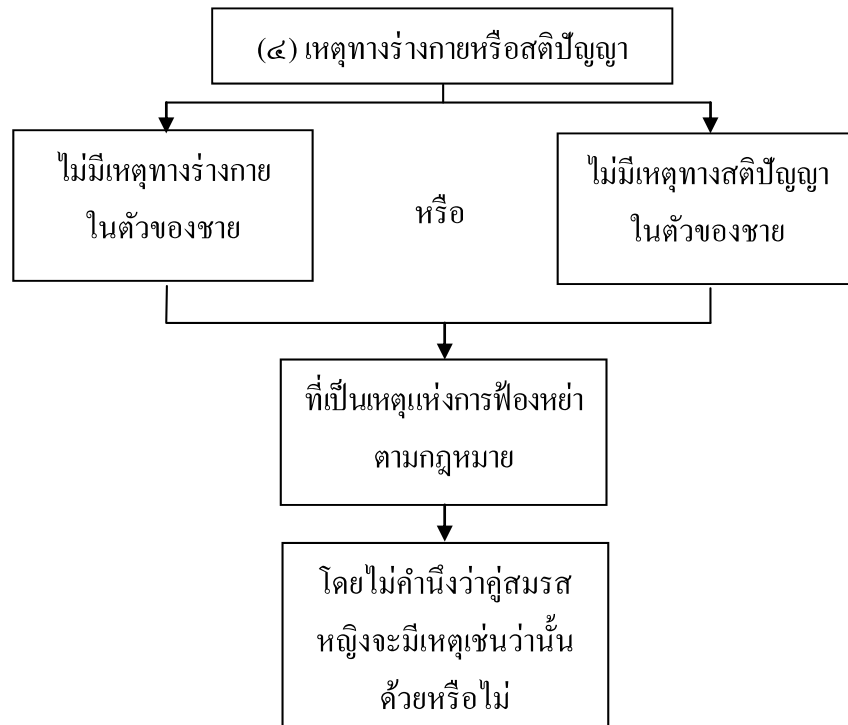
การเหนือกว่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่อาจทดแทนการด้อยกว่าในเรื่องอื่นได้

วรรคแรก

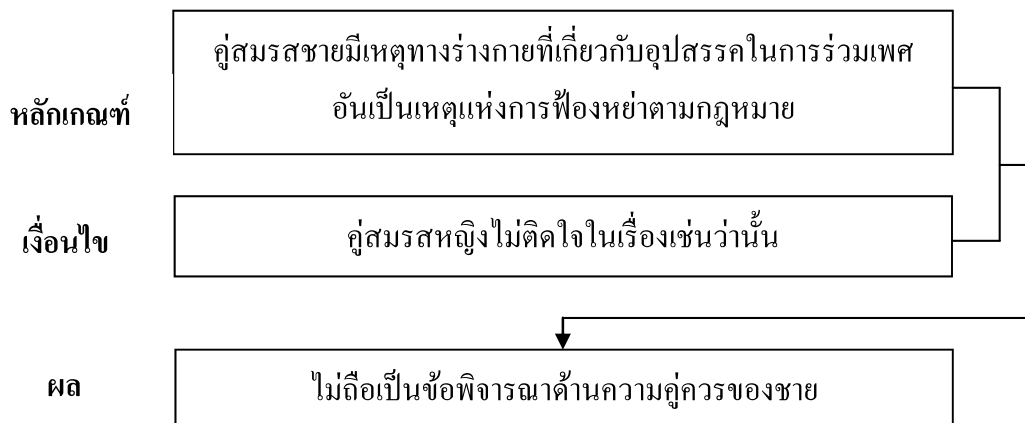
หลักเกณฑ์

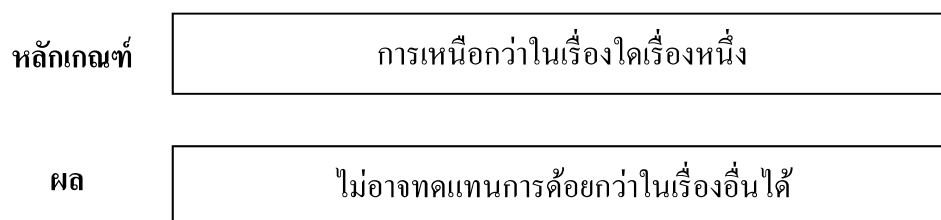

วรรคสอง

วรรคสาม

อธิบายศัพท์

๑. “ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๗๓) วรรคสอง
๒. “คู่สมรสหญิง” คุนียมศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม
๓. “ทรัพย์สิน” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๔๖)
๔. “นะณิส” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๖๗)
๕. “กฎหมาย” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๖. “คู่สมรสชาย” คุนียมศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๗. “ร่วมเพศ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๒๘)

ข้อพิจารณา

๑. “อาชีพที่เกี่ยวข้องกับนะณิส” ตามความใน (ก) หมายความว่า อาชีพที่ทำให้ผู้ประกอบอาชีพนั้นอยู่ใกล้ชิดกับนะณิส ซึ่งมีโอกาสสูงที่ผู้นั้นจะเป็นนะณิส เช่น อาชีพกรอกเลือด (ดูดเลือดหรือหนองโดยใช้ถ้วย กระบอก ฯลฯ เป็นเครื่องดูด) เก็บกวาดขยะ เทอจาระ ฝ้าห้องน้ำสาธารณะ นวดให้แก่ผู้ใช้บริการห้องน้ำ เลี้ยงสัตว์

๒. “อาชีพที่ใช้ความรู้ชั้นสูงและเป็นความรู้ที่ดีมีคุณค่าสูงตามทัศนะอิสลาม” ตามความใน (ง) หมายความว่า อาชีพที่ใช้ความรู้ชั้นสูงในการประกอบอาชีพนั้น และความรู้ชั้นสูงเป็นความรู้ที่ดีมีคุณค่าสูงตามทัศนะอิสลาม เช่น อาชีพดะโต๊ะยุติธรรม หรืออฎี เนื่องจากเป็นอาชีพที่ใช้กฎหมายระดับสูงหรือระดับชำนาญการ

๓. “ตระกูลฮาซิมียะ” ตาม (๓) (ก) หมายถึง ผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากท่านฮาซิม อิบนุมะนาฟ (ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป คือ เป็นปู่ทวดของท่านนบี)

“ตระกูลมุกฏะลิบียะ” ตาม (๓) (ก) หมายถึง ผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากท่าน अबดุลมุกฏะลิบ อิบนุฮาซิม (ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป คือ เป็นปู่ของท่านนบี)

หมายเหตุ “ชาติพันธุ์กูรอชียะ” ตาม (๓) (ค) ซึ่งหมายถึง ผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากท่านกูเรช อิบนุ กิยานะฮ์ ทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ในตระกูลใด อันได้แก่ (ก) และ (ข) รวมกัน ไม่จำเป็นที่จะต้องนำมากล่าวไว้อีก

๔. “ชนชาติอาหรับ” หมายถึง ผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากท่านนบีอิสมาอีลซึ่งมีหลายสายพันธุ์ สายพันธุ์ที่สำคัญ คือ “สายพันธุ์อัदनานียะฮ์” ซึ่งเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากท่านอัदनาน ซึ่งในสายพันธุ์อัदनานียะฮ์นี้มีหลายสายพันธุ์อีก และมีหลายรุ่นซึ่งสายพันธุ์และรุ่นที่สำคัญของสายพันธุ์อัदनานียะฮ์นี้คือสายพันธุ์และรุ่นที่เป็นผู้สืบเชื้อสายมา

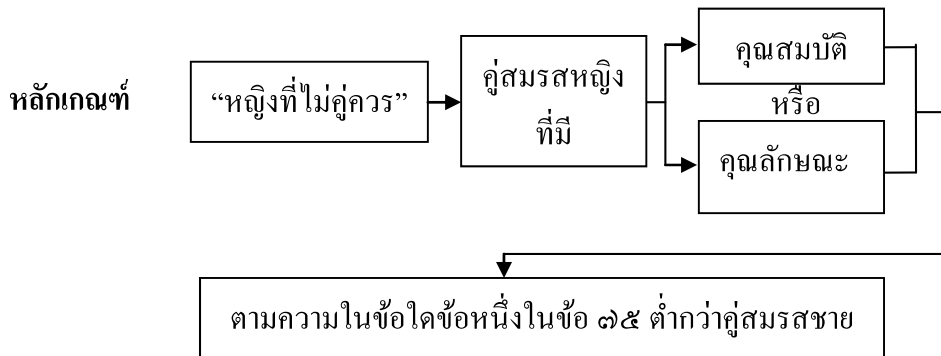
จากท่านกินานะฮ์ อิบน์ สุเซน ซึ่งมีหลายชาติพันธุ์ ชาติพันธุ์ที่สำคัญที่สุด คือ ชาติพันธุ์กูรอชีห์ ซึ่งเป็นผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากท่านกูเรช อิบน์ กินานะฮ์

๕. การจัดลำดับชั้นในชนชาติที่ไม่ใช่ชนชาติอาหรับนั้น ให้จัดจากสูงไปหาต่ำ โดยถือตามทัศนะของสังคมมุสลิมแห่งชนชาตินั้น ๆ แต่สำหรับในประเทศไทยจะพบว่า ถ้าถือตามทัศนะของสังคมมุสลิมแห่งชนชาติไทย ไทยมุสลิมทั้งหมดมีชาติตระกูลในด้านเกียรติยศศักดิ์ศรีตามทัศนะอิสลามที่เท่าเทียมกัน

๖. “ไม่มีเหตุทางร่างกายหรือสติปัญญาที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องหย่าตามกฎหมายในตัวของคนนั้น” ตามความใน (๔) หมายความว่า ชายนั้นไม่มีเหตุแห่งการฟ้องหย่าตามความในข้อ ๑๔๘ (๑) (ก) และ (ข)

ข้อ ๗๖ “หญิงที่ไม่คู่ควร” หมายความว่า คู่สมรสหญิงที่มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ตามความในข้อใดข้อหนึ่งในข้อ ๗๕ ต่ำกว่าคู่สมรสชาย “หญิงที่ไม่คู่ควร”

อธิบายศัพท์

๑. “คู่สมรสชาย” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๒. “คู่สมรสหญิง” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม

ข้อพิจารณา

“คุณสมบัติหรือคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ตามความข้อใดข้อหนึ่งในข้อ ๗๕” หมายความว่า คุณสมบัติหรือคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ เท่าที่ปรากฏตามข้อ ๗๕ เท่านั้น ส่วนสิ่งใดจะถือเป็นคุณสมบัติ สิ่งใดจะถือเป็นคุณลักษณะนั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแต่ละบุคคลไม่ถือเป็นข้อสำคัญ กล่าวคือ ถ้าเห็นว่าทั้งหมดที่มีในข้อ ๗๕ เป็นคุณสมบัติหรือคุณลักษณะก็ให้หมายความถึงทั้งสองอย่าง แต่ถ้าเห็นว่าทั้งหมดเป็นเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ให้หมายถึงอย่างนั้น

ข้อ ๓๓ “วลีอาม” หมายความว่า วลีที่ไม่เป็นวลีคอส และไม่
วลีตะหักม ซึ่งแบ่งเป็น

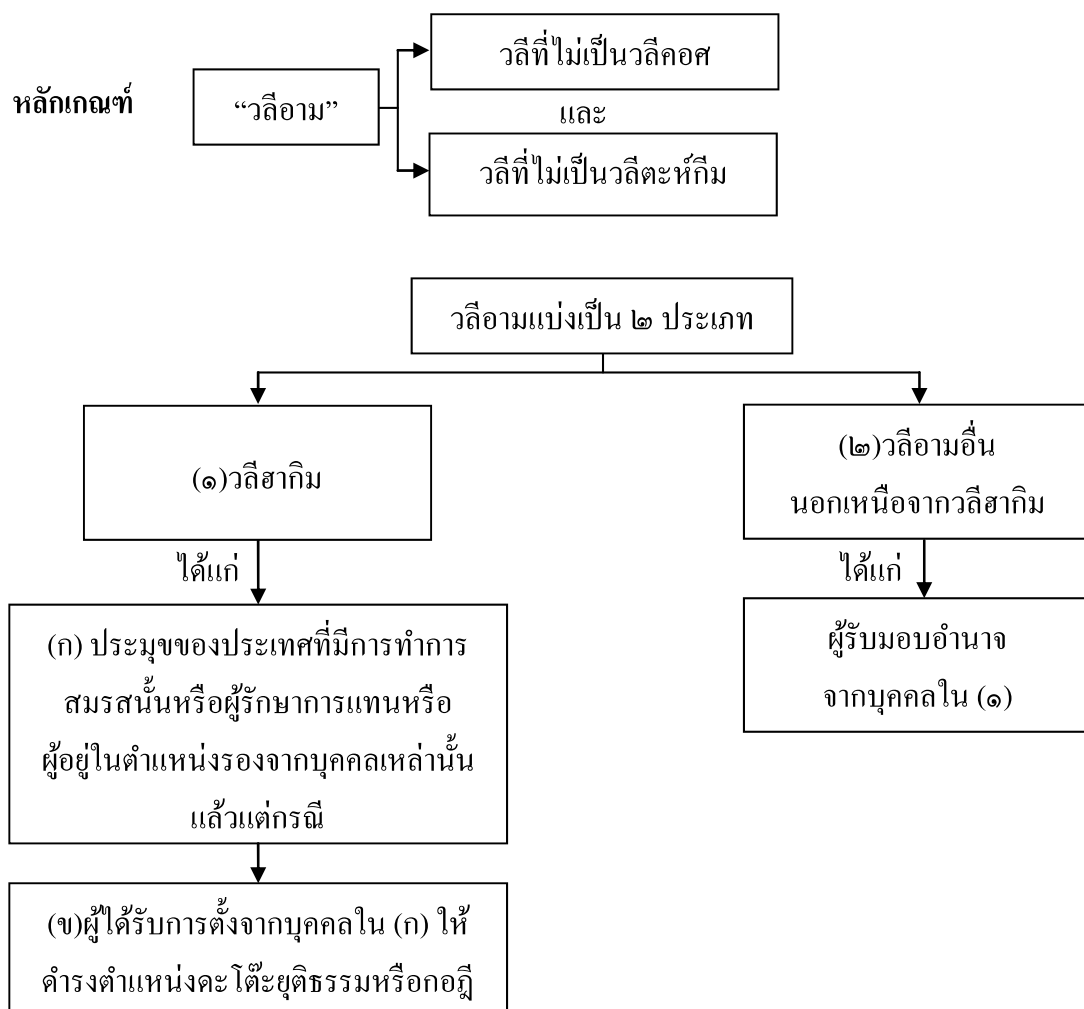
(๑) วลีฮาгим ซึ่งได้แก่

“วลีอาม”

(ก) ประมุขของประเทศที่มีการทำกรรมสิทธิ์นั้น หรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้อยู่ในตำแหน่งรองจากบุคคลเหล่านั้นแล้วแต่กรณี

(๖) ผู้ได้รับการตั้งจากบุคคลใน (ก) ให้ดำรงตำแหน่งคณะตุลาการ

(๒) วลีอื่นนอกเหนือจากวลีสากิม ได้แก่ ผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลใน (๑)

อธิบายศัพท์

๑. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๒. “วลีคอส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๘ วรรคสอง
๓. “คะโตะยุติธรรม” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓)
๔. “กอกุ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๔)

ข้อพิจารณา

๑. วลีอาจเป็นหนึ่งในสามประเภทของวลี ดังนั้น เมื่อใดที่วลีอื่นไม่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการทำการสมรสสิทธิหรือหน้าที่ในการทำการสมรสนั้นก็จะไปของวลีอาจ ซึ่งเป็นวลีที่เป็นผู้อยู่ในตำแหน่งทางการปกครองของสังคมหรือประเทศ คือ วลีอาจตามความใน (๑) หรือตัวแทนของผู้อยู่ในตำแหน่งทางการปกครองของสังคมหรือประเทศนั้น คือ วลีอาจตามความใน (๒) ที่ทำหน้าที่แทนวลีคอสในกรณีที่วลีคอสไม่สามารถทำหน้าที่ได้ คือ ในกรณีตามความในข้อ ๓๘ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ในกรณีที่วลีคอสไม่ยอมทำตามหน้าที่ คือ ในกรณีตามความในข้อ ๓๘ (๒) ในกรณีที่ไม่มีวลีคอส คือ กรณีตามความในข้อ ๓๘ (๔) และในกรณีที่ต้องใช้ดุลพินิจของผู้ชำนาญการ คือ ในกรณีตามความในข้อ ๓๘ (๑)

๒. ตามหลักกฎหมายถือว่าอำนาจปกครองที่เป็นอำนาจเฉพาะด้วยอ้อมแข็งแกร่งกว่าอำนาจทางปกครองที่เป็นอำนาจทั่วไป ดังนั้น กรณีที่มีผู้จัดการทรัพย์สินที่เจ้าของกำหนดให้บริหารจัดการประโยชน์ของทรัพย์สินให้แก่บุคคลที่กำหนดโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือกรณีที่มีผู้ปกครองเด็กกำพร้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือกรณีที่มีผู้ปกครองผู้เยาว์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย อำนาจของบุคคลเหล่านั้นจะเป็นอำนาจที่เป็นการเฉพาะเจาะจงมากกว่า และมีความแข็งแกร่งเหนือกว่าอำนาจของคะโตะยุติธรรมหรือกอกุซึ่งเป็นอำนาจทางการปกครองที่เป็นอำนาจทั่วไป อย่างไรก็ตามอำนาจของคะโตะยุติธรรมหรือกอกุก็ยังเป็นอำนาจที่เป็นการเฉพาะเจาะจงมากกว่าและแข็งแกร่งกว่าอำนาจของประมุขของประเทศผู้แต่งตั้งคะโตะยุติธรรมหรือกอกุนั้น ดังนั้น ในกรณีที่มีผู้จัดการทรัพย์สินที่เจ้าของทรัพย์สินกำหนดให้เป็นผู้บริหารจัดการประโยชน์ของทรัพย์สินของตนให้แก่บุคคลที่ตนกำหนดหรือในกรณีที่เด็กกำพร้ามีผู้ปกครองตามพินัยกรรมของบิดาหรือปู่แล้วแต่กรณี หรือในกรณีที่เด็กกำพร้ามีผู้ปกครองทางการสมรสกอกุหรือคะโตะยุติธรรมจะไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินให้แก่เจ้าของทรัพย์สินนั้น และไม่มีอำนาจจัดการทรัพย์สินให้แก่เด็กกำพร้าและไม่มีอำนาจในการสมรส

ให้เด็กกำพร้า นั้น เว้นแต่วิธีการสมรสนั้น ไม่อยู่หรือจัดขึ้นตามที่กฎหมาย
บัญญัติ

๓. สำหรับตำแหน่งจุฬาราชมนตรีของประเทศไทยนั้นจัดอยู่ใน (๒) ถ้า
จุฬาราชมนตรีนั้นได้รับมอบอำนาจให้เป็นนวลีอามจากบุคคลใน (๑)

ข้อ ๗๘ การทำการสมรสให้แก่หญิงที่บรรลุนิติภาวะแล้วเป็นสิทธิของวลีอามในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หญิงนั้นไม่มีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชน และมีความจำเป็นที่จะต้องสมรส

(๒) วลีอกร็อบของหญิงนั้นขัดขึ้นหรือหลบเลี่ยงไม่ยอมทำการสมรสให้ในขณะที่ชายซึ่งที่หญิงนั้นประสงค์ที่จะสมรสด้วยเป็นชายที่คู่ควรกับหญิงนั้น และหญิงนั้นมีสติปัญญาเพียงพอวิญญูชน บรรลุนิติภาวะแล้ว และได้ร้องขอต่อวลีนั้นแล้ว และการขัดขึ้นหรือหลบเลี่ยงนั้นยังไม่ถึงสามครั้ง หรือถึงแล้วแต่เมื่อประมาณการผลบุญที่ได้จากการทำความดีในชีวิตที่ผ่านมาของวลีนั้นแล้ว ปรากฏว่ามีมากกว่าบาปเล็กน้อยที่วลีนั้นมีอยู่ทั้งหมด

(๓) วลีอกร็อบของหญิงนั้นอยู่ไกลจากสถานที่ทำการสมรสเกินเก้าสิบกิโลเมตร โดยไม่ได้ตั้งตัวแทนหรือตั้งแล้วแต่ตัวแทนอยู่ไกลจากสถานที่ทำการสมรสนั้นเกินเก้าสิบกิโลเมตร

(๔) หญิงนั้นไม่มีวลีคอส

(๕) วลีอกร็อบหญิงนั้นอยู่ในสภาพของผู้เอียะห์รอม

(๖) วลีอกร็อบของหญิงนั้นเป็นบุคคลเดียวกันกับคู่สมรสชายและไม่มีวลีคอสอื่นที่อยู่ในลำดับเดียวกันกับวลีอกร็อบนั้น

(๗) วลีอกร็อบของหญิงนั้นถูกกักขังจนไม่อาจทำการสมรสด้วยตนเอง หรือโดยการตั้งตัวแทนได้

(๘) วลีอกร็อบของหญิงนั้นสูญหายไปจากถิ่นที่อยู่ประจำ แต่ยังไม่มีการคำสั่งของศาลว่าวลีนั้นถึงแก่ความตาย

(๙) วลีอกร็อบของหญิงนั้นไม่มีสติสัมปชัญญะในช่วงเวลาที่จะทำการสมรส ซึ่งเป็นมาแล้วไม่เกินสามวัน และคู่สมรสหญิงมีความจำเป็นที่จะต้องสมรสในช่วงเวลานั้น

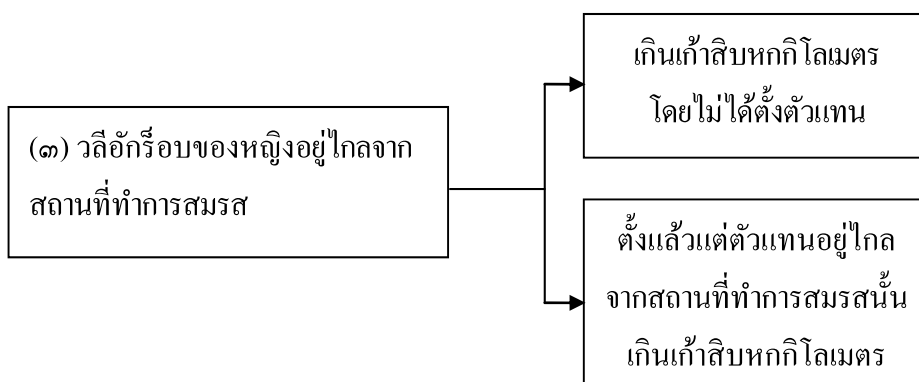
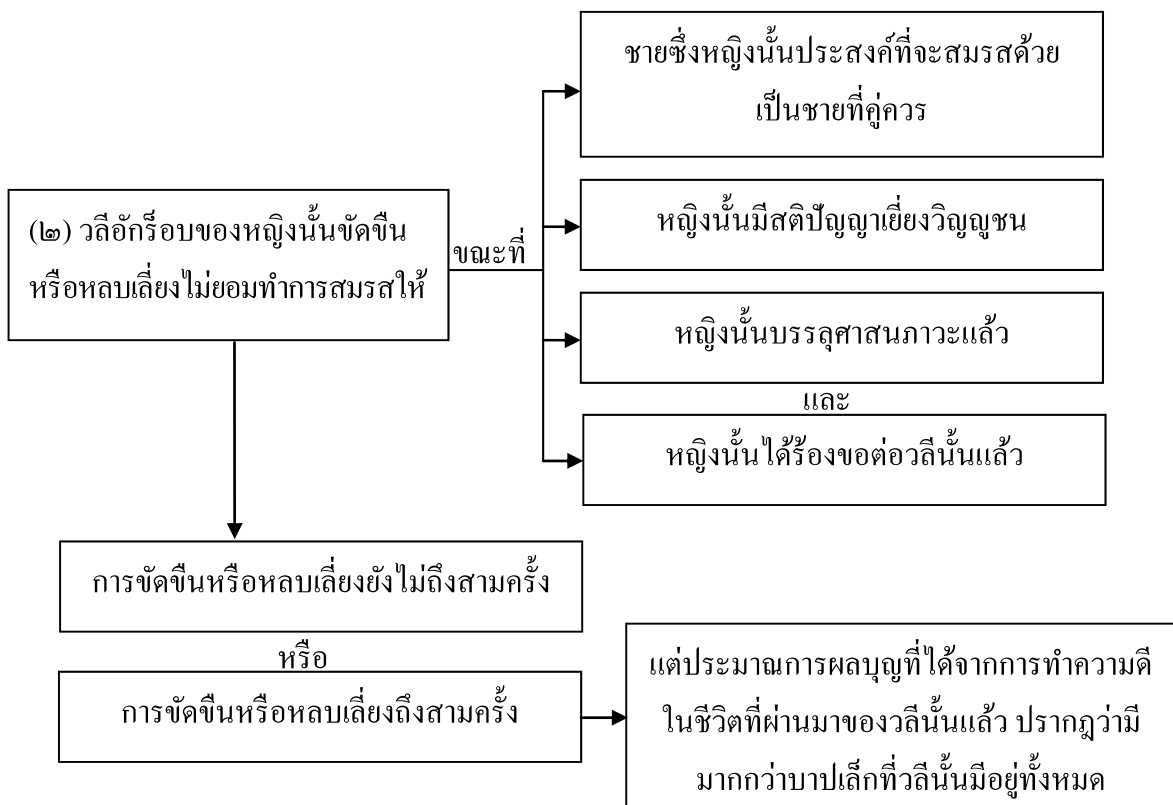
สิทธิของวลีอาม
ทำการสมรส
ให้แก่หญิงที่
บรรลุนิติภาวะ

หลักเกณฑ์

สิทธิของวลีอามในการทำการสมรสให้แก่หญิง
ที่บรรลุนิติภาวะรวม ๕ กรณี

(๑) หญิงนั้นไม่มีสติปัญญาเพียงพอและมีความจำเป็นที่จะต้องสมรส

หลักเกณฑ์ (ต่อ)

(๔) หุญนั้นไม่มีวลีคอส

(๕) วลีอ้อมหุญนั้นอยู่ในสภาพของผู้เอียะห้อม

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “บรรลุมุสнадวะ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๓. “วลีอาม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๓๗
๔. “มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๕)
๕. “วลีอัคร็อบ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๖. “ศาล” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๒)
๗. “วลี” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๘. “อยู่ในสภาพผู้เอียะหรัอม” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๔๕)
๙. “คู่สมรสชาย” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๑๐. “การตั้งตัวแทน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑๓
๑๑. “สูญหายไปจากถิ่นที่อยู่ประจำ” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๖๒)
๑๒. “ชายที่คู่ควร” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๗๕
๑๓. “วัน” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๕)
๑๔. “คู่สมรสหญิง” คูณิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม

ข้อพิจารณา

“หญิงนั้นไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน และมีความจำเป็นที่จะต้องสมรส” ตามความใน (๑) หมายความว่า การสมรสของคู่สมรสหญิงที่ไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน แต่มีความจำเป็นที่จะต้องสมรส เป็นสิทธิของวลีมุญญิบีร์ตามความในข้อ ๓๐ วรรคแรกและเป็นสิทธิของวลีอามตามความในข้อนี้ที่จะทำการสมรสให้คู่สมรสหญิงนั้น เช่น กรณีที่คู่สมรสหญิงไม่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชน แต่มีความต้องการทางเพศมากเกินไปและได้รับการยืนยันจากแพทย์ที่มีความน่าไว้วางใจตามกฎหมายนี้ อย่างน้อยสองคนว่า การสมรสจะทำให้คู่สมรสหญิงนั้นหายจากอาการที่เป็นอยู่ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีทำการสมรสให้คู่สมรสหญิงนั้นเพื่อผลประโยชน์อื่นของคู่สมรสหญิงนั้น เป็นสิทธิของวลีมุญญิบีร์ตามความในข้อ ๓๐ วรรคแรก เท่านั้น และถ้าเป็นกรณีที่คู่สมรสหญิงนั้นไม่มีวลีมุญญิบีร์หรือไม่อาจติดต่อวลีมุญญิบีร์ของคู่สมรสหญิงนั้นมาทำการสมรสได้หรือวลีมุญญิบีร์นั้นไม่ยอมทำหน้าที่เป็นหน้าที่ของวลีอามที่จะต้องทำการสมรสให้แก่คู่สมรสหญิงนั้นตามความในข้อ ๓๐ วรรคสอง

อย่างไรก็ดี ในทางที่ดีที่สุดการทำการสมรสของวลีอาม ถ้าเป็นกรณีที่คุณสมรสหญิงนั้นมีญาติพี่น้อง วลีอามพึงปรึกษาญาติพี่น้องนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งญาติพี่น้องที่เป็นวลีอาก๊อบ ว่าจำเป็นแค่ไหน อย่างไร ก่อนตัดสินใจทำการสมรส

ในกรณีที่ภายหลังการสมรสโดยวลีอามเช่นว่านั้น คุณสมรสหญิงได้หายจากอาการที่เป็นอยู่นั้นจนเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาเยี่ยงวิญญูชนแล้ว หญิงนั้นก็อาจยกเลิกการสมรสได้ ด้วยเหตุว่าการทำหน้าที่ทำการสมรสของวลีอามนั้นเท่ากับการพิพากษาให้สมรสจึงไม่อาจยกเลิกได้

๒. กรณีของการขจัดขึ้นหรือหลบเลี่ยงไม่ยอมทำการสมรสให้ของวลีอาก๊อบของคุณสมรสหญิงตามความใน (๒) นี้ ไม่ได้เป็นกรณีเดียวกับกรณีการขัดแย้งกันระหว่างวลีมูญปีร์กับคุณสมรสหญิงตามความในข้อ ๘๐

๓. กรณีตามความใน (๓) นั้น เป็นกรณีที่วลีอาก๊อบของหญิงอยู่ไกลจากสถานที่ทำการสมรสเกิน ๘๖ กิโลเมตรซึ่งอำนาจในการทำการสมรสของวลีอาก๊อบที่อยู่ไกลจากสถานที่ทำการสมรสเกิน ๘๖ กิโลเมตรนี้จะตกเป็นของวลีอามแทนที่จะตกแก่วลีอับอัดซึ่งทำให้เข้าใจได้ว่า วลีอาก๊อบที่อยู่ไกลจากสถานที่ทำการสมรสเกิน ๘๖ กิโลเมตรนั้น ยังเป็นวลีอยู่ แต่เป็นวลีที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ จึงต้องให้วลีอามทำแทน

แต่ในทางที่ดีที่สุด ถ้าเป็นกรณีที่มีวลีอับอัด วลีอามควรมอบอำนาจให้วลีอับอัดทำการสมรสแทนหรือขอความยินยอมจากวลีอับอัดก่อนทำการสมรสด้วยตนเอง

ในกรณีที่ทำการสมรสไปแล้วแต่ปรากฏในภายหลังว่าวลีอาก๊อบหรือตัวแทนไม่ได้อยู่ไกลในรัศมีดังกล่าวการสมรสนั้นเป็นโมฆะ

๔. กรณีตามความใน (๔) นั้นเป็นกรณีที่คู่สมรสหญิงไม่มีวลีคอศหรือมีแต่ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นวลีได้ตามกฎหมาย เช่น ในกรณีหญิงนั้นเกิดจากการผิดประเวณีของบิดามารดาหรือในกรณีหญิงนั้นเป็นหญิงที่นับถือศาสนาอื่นมาก่อน

๕. กรณีตามความใน (๕) นั้นเป็นกรณีที่วลีอาก๊อบของคุณสมรสหญิงเป็นบุคคลเดียวกันกับคู่สมรสชาย และไม่มีวลีคอศอื่นที่อยู่ในระดับเดียวกันกับวลีอาก๊อบนั้น กล่าวคือในกรณีที่วลีอาก๊อบของคุณสมรสหญิงจะสมรสกับหญิงนั้นเสียเองและตนเองอยู่ในฐานะวลีเดียวโดยไม่มีวลีคอศอื่นที่อยู่ในระดับเดียวกันกับตนเลย สิทธิในการเป็นวลีของคุณสมรสหญิงนั้นจะตกแก่วลีอามแต่ถ้ายังมีวลีอาก๊อบอื่นอีกที่อยู่ในลำดับ

เดียวกันสิทธิในการเป็น wali ของกลุ่มสมรสหญิงนั้นจะไม่ตกแก่ wali อามแต่จะยังคงอยู่ที่ wali อัครีรอบอื่นนั้น

ตัวอย่างที่ ๑ นาย ก. และนาย ข. เป็นพี่น้องกัน นาย ก. มีบุตรชื่อนางสาว ค. ส่วนนาย ข. มีบุตรชื่อนาย จ. และนาย ม. ต่อมานาย ก. และนาย ข. ถึงแก่ความตาย เช่นนี้ นาย จ. และนาย ม. เป็น wali อัครีรอบของนางสาว ค. หากนาย จ. จะสมรสกับนางสาว ค. กรณีนี้มี wali อัครีรอบอื่นที่อยู่ในลำดับเดียวกันกับนาย จ. คือ นาย ม. ซึ่งทำให้สิทธิในการเป็น wali ของนางสาว ค. จะไม่ตกแก่ wali อามแต่จะยังคงอยู่ที่ wali อัครีรอบอื่นนั้น คือ นาย ม.

ตัวอย่างที่ ๒ นาย ก. และนาย ข. เป็นพี่น้องกัน นาย ก. มีบุตรชื่อนางสาว ค. ส่วนนาย ข. มีบุตรชื่อนาย จ. ต่อมานาย ก. และนาย ข. ถึงแก่ความตาย เช่นนี้ นาย จ. เป็น wali อัครีรอบของนางสาว ค. หากนาย จ. จะสมรสกับนางสาว ค. กรณีนี้ไม่มี wali อัครีรอบอื่นที่อยู่ในลำดับเดียวกันกับนาย จ. ซึ่งทำให้สิทธิในการเป็น wali ของนางสาว ค. จะตกแก่ wali อาม

๖. กรณีตามความใน (๕) นั้นเป็นกรณีที่ wali อัครีรอบของหญิงไม่มีสติสัมปชัญญะในช่วงเวลาที่จะทำการสมรส และกลุ่มสมรสหญิงมีความจำเป็นที่จะต้องสมรสในช่วงเวลานั้น ซึ่งถ้าการไม่มีสติสัมปชัญญะนั้นได้เป็นมาแล้วไม่เกิน ๓ วัน สิทธิในการเป็น wali ของกลุ่มสมรสหญิงนั้นจะตกแก่ wali อาม แต่ถ้าเกิน ๓ วันหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการหมคสดิกล่าวเห็นว่าการหมคสดิหรือไร้ความรู้สีกดังกล่าวจะกินเวลานานเกินกว่า ๓ วันแน่นอน สิทธิในการเป็น wali ของกลุ่มสมรสหญิงนั้นจะตกแก่ wali อับอัดแทน โดยที่ wali อับอัดสามารถทำการสมรสให้หญิงนั้นได้ตั้งแต่อ่อนครบ ๓ วัน เพราะถือว่า wali นั้นขาดคุณสมบัติแล้วตั้งแต่ยังไม่ครบ ๓ วัน แต่ถ้าปรากฏในภายหลังว่า wali อัครีรอบได้สติขึ้นมาก่อนครบ ๓ วัน การสมรสนั้นเป็นโมฆะ แต่ถ้าไม่มีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการหมคสดิกล่าวต้องถือ ๓ วันเป็นเกณฑ์

การที่ wali อัครีรอบไม่มีสติสัมปชัญญะเกิน ๓ วัน เป็นผลให้สิทธิในการเป็น wali จะตกแก่ wali อับอัด และถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะชั่วระยะเวลาไม่เกิน ๓ วัน เป็นผลให้สิทธิในการเป็น wali จะตกแก่ wali อาม อาจด้วยเหตุที่ว่า ถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะไม่เกิน ๓ วัน wali อัครีรอบนั้นยังเป็น wali อยู่แต่เป็นผู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ จึงต้องให้ wali อามทำแทนถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะเกิน ๓ วัน wali อัครีรอบนั้นพ้นจากการเป็น wali แล้ว จึงต้องให้ wali อับอัดมาเป็น wali อัครีรอบ

ข้อ ๗๕ ในกรณีที่วลีอามจะทำการสมรสให้หญิงตามความในข้อ ๗๔ (๒) วลีอามต้องได้ทราบถึงการจัดขึ้นของวลีอ้อมรอบหลังจากผ่านขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) วลีอามได้เรียกวลีอ้อมรอบนั้นมาเป็นวลีในการสมรสต่อหน้าตนเอง เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงจากตัววลีเอง โดยกำหนดวัน เวลาและสถานที่ที่จะทำการสมรสไว้อย่างชัดเจน

(๒) ถ้าวลีอ้อมรอบนั้นไม่มาหลังจากได้เรียกไปสองครั้งแล้ว ให้วลีอามฟังข้อเท็จจริงจากพยานบุคคลซึ่งเป็นชายจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไปเว้นแต่วลีอามจะทราบด้วยตนเองแล้ว

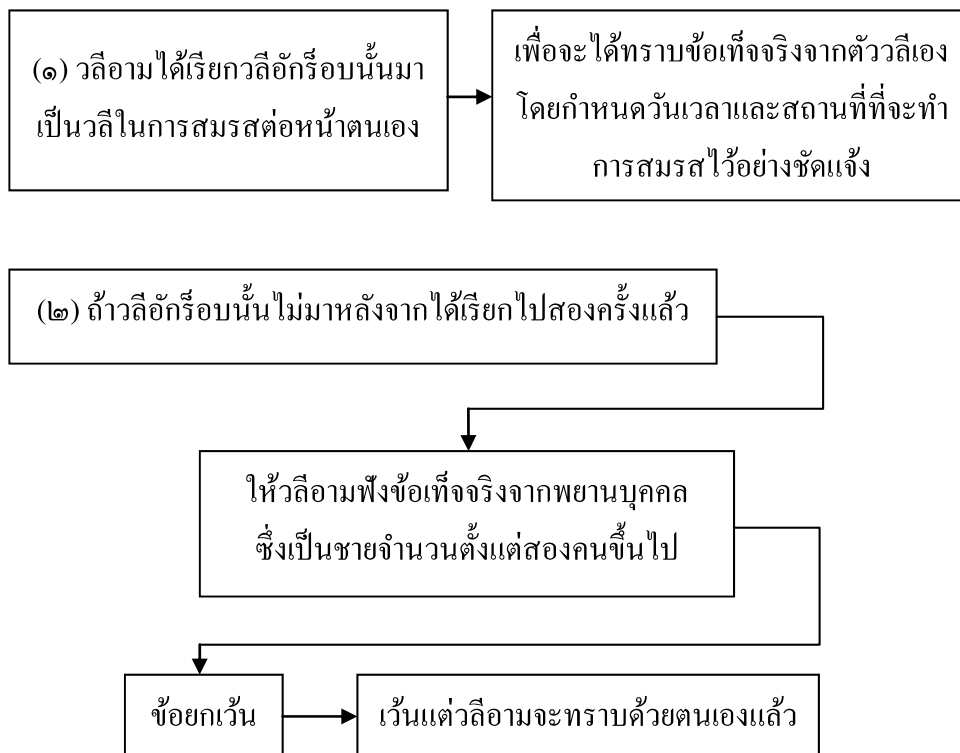
ถ้าการจัดขึ้นหรือหลบเลี่ยงไม่ยอมทำการสมรสตามคำสั่งของวลีอามนั้นมีจำนวนสามครั้ง ให้ถือว่าวลีนั้นเป็นฟาสติก อำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้นตกแก่วลีอ้อมรอบเว้นแต่เมื่อประมาณการผลบุญที่ได้จากการทำความดีในชีวิตที่ผ่านมาของวลีนั้นแล้วปรากฏว่ามีมากกว่าบาปเล็กที่วลีนั้นมีอยู่ทั้งหมด

การจัดขึ้นหรือหลบ
เลี่ยงทำการสมรส
ของวลีอ้อมรอบ

วรรคแรก

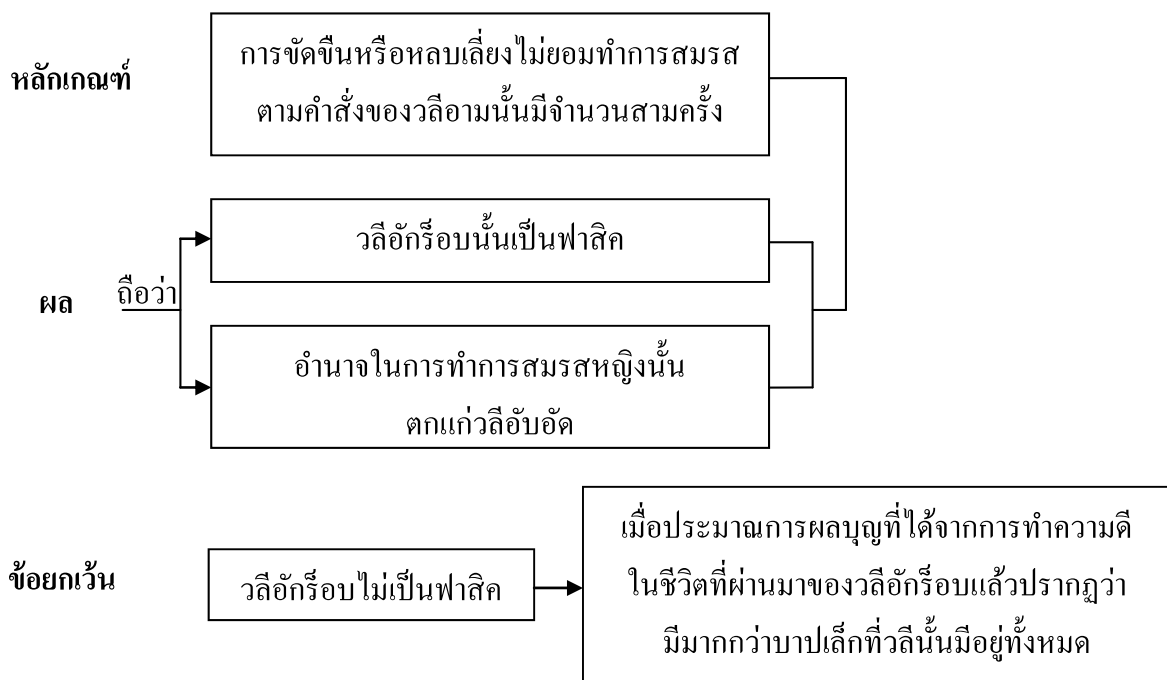
หลักเกณฑ์

วลีอามจะทำการสมรสให้หญิงตามความในข้อ ๗๔ (๒)
ต้องได้ทราบถึงการจัดขึ้นของวลีอ้อมรอบหลังจากผ่านขั้นตอนดังนี้

วรรคสอง

อธิบายศัพท์

๑. “วลีอาม” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๗๓
๒. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๓. “วลีอัคร็อบ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๔. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๕. “วัน” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๕)
๖. “ผู้ฟาลิค” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๒๒)
๗. “วลีอับมัด” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๒)

ข้อพิจารณา

“บาปใหญ่” หมายถึง บาปที่เกิดจากการกระทำที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามที่มิบทบัญญัติยืนยันอย่างชัดเจนว่าเป็นบาปและมีบทลงโทษ เช่น การผิดประเวณี ซึ่งมีบทบัญญัติยืนยันอย่างชัดเจนว่าเป็นบาปและมีบทลงโทษว่าผู้กระทำจะได้รับโทษฮัคค์ ตามความในข้อ ๑ (๘๒) บาปประเภทนี้จะลบล้างได้ก็ด้วยการไถ่บาปที่ถูกต้องตามกฎหมายตามความในข้อ ๑ (๒๓) เท่านั้น โดยไม่สามารถลบล้างได้ด้วยการทำความดีหรือทำบุญ

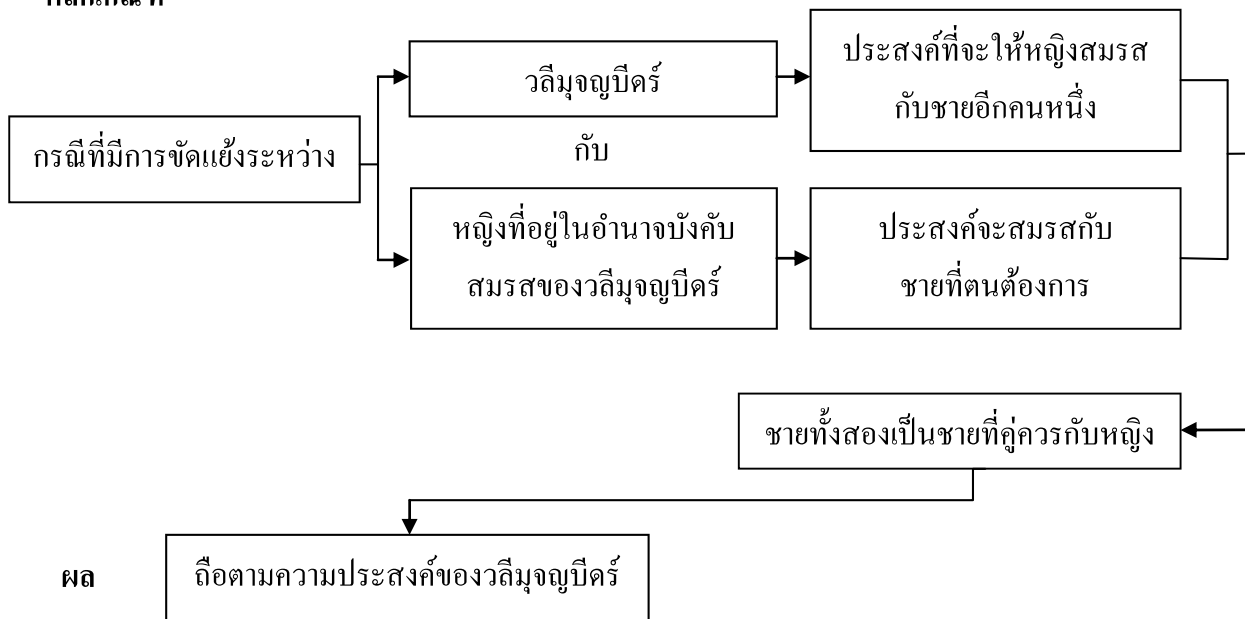
“บาปเล็ก” หมายถึง บาปที่จะลบล้างได้ด้วยการไถ่บาปที่ถูกต้องตามกฎหมายตามความในข้อ ๑ (๒๓) และสามารถลบล้างได้ด้วยการทำความดีหรือการทำบุญ เช่น การมองสิ่งต้องห้าม หรือการสัมผัสเนื้อตัวของบุคคลต้องห้าม ถ้าบาปเล็กนั้นไม่รวมด้วยการทำบาปใหญ่หรือไม่จบด้วยการทำบาปใหญ่ หรือไม่ทำบาปใหญ่สำหรับ และสามารถกลายเป็นบาปใหญ่ได้ด้วยเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ในกรณีที่ทำบาปเล็กนั้นเป็นอาจณ การทำบาปเล็กนั้นด้วยความพากเพียรอุตสาหะ

วลีมุญญิบ์
ขัดแย้งกับหญิง
ที่อยู่ในอำนาจ
บังคับสมรส

ข้อ ๘๐ ในกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างวลีมุญญิบ์กับหญิงที่อยู่ในอำนาจบังคับสมรสของวลีนั้น เนื่องจากหญิงนั้นประสงค์จะสมรสกับชายที่ตนต้องการในขณะที่วลีประสงค์จะให้หญิงนั้นสมรสกับชายอีกคนหนึ่งซึ่งชายทั้งสองเป็นชายที่คู่ควรกับหญิงนั้นทั้งสิ้น ให้ถือตามความประสงค์ของวลี

หลักเกณฑ์

อธิบายศัพท์

๑. “วลีมุญญิบ์” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๒. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๓. “ชายที่คู่ควร” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๗๕

ข้อพิจารณา

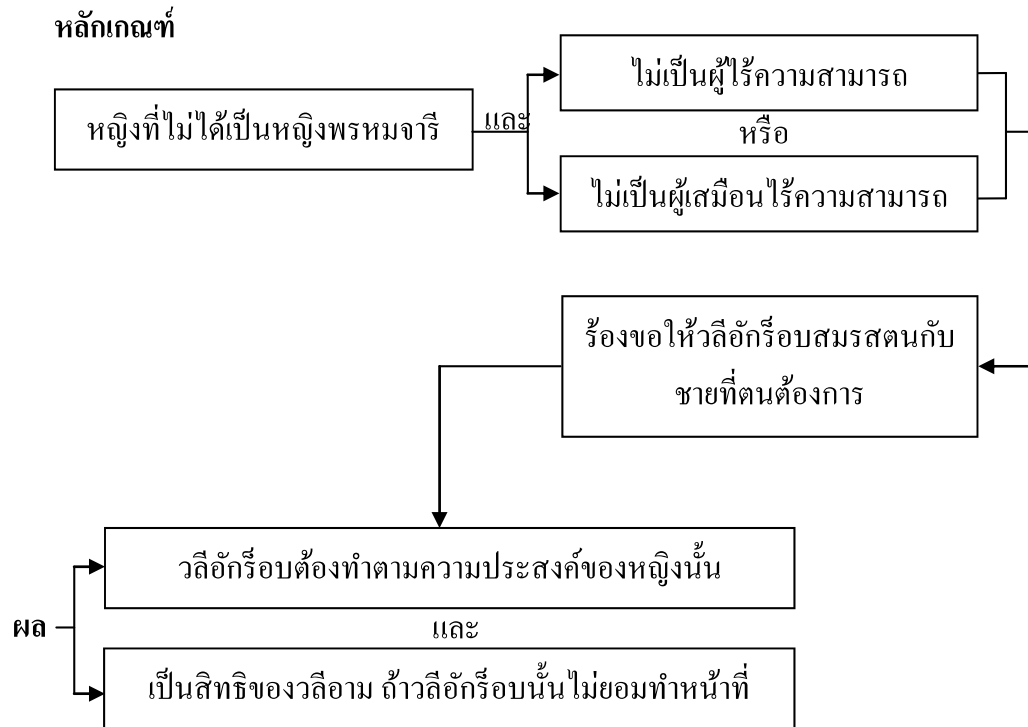
๑. เหตุที่ถือเอาตามความประสงค์ของวลีมุญญิบ์ในข้อขัดแย้งข้อนี้ อาจเป็นเพราะวลีมุญญิบ์อันได้แก่บิดาและผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ถือว่ามีความใกล้ชิดกับหญิงนั้นเป็นอย่างมาก ย่อมมีความรักความปรารถนาดีต่อหญิงนั้น และจะทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์สุขแก่หญิงนั้นแม้จะเป็นประโยชน์ในอนาคตและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการรู้จักบุคคลมากกว่าหญิงนั้น

๒. ถ้าวลีนั้นไม่ได้เป็นวลีมุญญิบ์ การขัดแย้งนั้นจะไม่ต้องด้วยข้อนี้

ข้อ ๘๑ ในกรณีหญิงที่ไม่ได้เป็นหญิงพรหมจารีและไม่เป็นผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถร้องขอให้วลีอัครีอบสมรสตนกับชายที่ตนต้องการ วลีนั้นต้องทำตามความประสงค์ของหญิงนั้น และเป็นสิทธิของวลีอาม ถ้าวลีนั้นไม่ยอมทำหน้าที่นี้

หน้าที่ทำการสมรสของวลีอัครีอบแก่หญิงที่ไม่ได้เป็นหญิงพรหมจารีฯ

อธิบายศัพท์

๑. “หญิงพรหมจารี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๗)
๒. “ผู้ไร้ความสามารถ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๐)
๓. “ผู้เสมือนไร้ความสามารถ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๔. “วลีอาม” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๗
๕. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๖. “วลีอัครีอบ” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)

ข้อพิจารณา

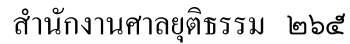
ข้อนี้กล่าวถึงสิทธิของหญิงที่ไม่ใช่หญิงพรหมจารีและไม่เป็นผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถที่จะร้องขอให้วลีอัครีอบทำการสมรสตนกับชายที่ตนต้องการ แม้วลีนั้นจะเป็นวลีมูญญบิรการร้องขอนี้จะมีผลตามกฎหมาย และวลีนั้น

ต้องทำการสมรสให้ หากวลีและชัดเจนหรือหลบเลี่ยงไม่ทำการสมรสให้ เป็นสิทธิของวลีอามที่จะทำการสมรสให้หญิงนั้น ตามความในข้อ ๘๘ (๒)

อัลเลาะห์ได้ตรัสไว้ความว่า “และเมื่อพวกเจ้าทั้งหลายได้หย่าหญิง (ที่เป็นภริยาของพวกเจ้าไปแล้ว) แล้วนางเหล่านั้นก็ได้ถึงกำหนดเวลาของพวกนาง (หมายถึงครบระยะอิดะฮ์) แล้วพวกเจ้าอย่าได้ขัดขวางพวกนางในการที่พวกนางจะสมรสกับบรรดา (ชายที่พวกนางต้องการให้มาเป็น) คู่ครองของพวกนาง เมื่อพวกเขา มีความพึงพอใจต่อกันในระหว่างพวกเขาโดยชอบธรรม

อายะฮ์ที่ ๒๓๒ ซูเราะฮ์อัล - บะเกาะเราะฮ์ (ซูเราะฮ์ที่ ๒)

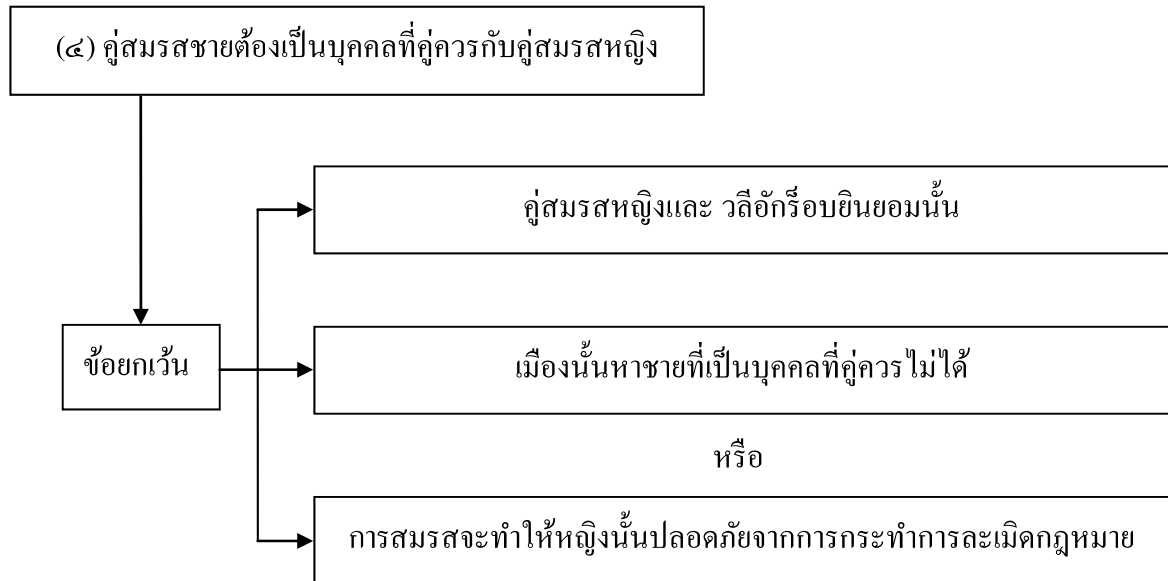

เงื่อนไข
การทำหน้าที่
สมรรถของงูดีอาม

(๓) ก่อนทำการสมรสโดยวลีอามทุกครั้ง วลีอามต้องได้รับอนุญาตให้ทำการสมรสจากคู่สมรสหญิงก่อน

หลักเกณฑ์ (ต่อ)

วรรคสอง

หลักเกณฑ์

กรณีที่หญิงอนุญาตให้วลีอามหลายคนทำการสมรสตนเอง

ผล

วลีอามแต่ละคนต่างมีสิทธิและเริ่มทำการสมรสได้โดยทันที

การสมรสใดเกิดก่อนการสมรสนั้นมีผลตามกฎหมาย

อธิบายศัพท์

๑. “การสมรส” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๓๒
๒. “วลีอาม” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๓๗
๓. “คู่สมรสหญิง” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม
๔. “คู่สมรสชาย” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๕. “วลีอ์กร็อบ” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๖. “กฎหมาย” ดูนิยามศัพท์ ข้อ ๑ (๑)

ข้อพิจารณา

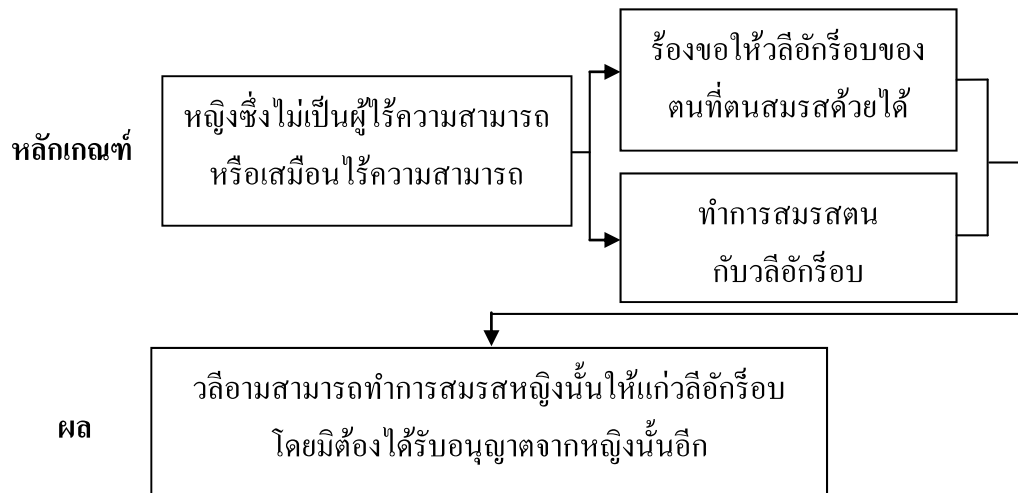
๑. “ในขณะที่ทำการสมรสคู่สมรสหญิงต้องอยู่ในเขตอำนาจของวลีอามนั้น” หมายความว่า หญิงที่วลีอามคนใดจะสมรสให้นั้น ต้องเป็นหญิงที่อยู่ในเขตอำนาจของวลีอามคนนั้น เช่น นางสาว ก. ซึ่งเป็นหญิงที่ต้องใช้วลีอาม ตามความในข้อ ๘๘ (๑) (ข) ในขณะที่จะสมรสอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดปัตตานี เช่นนี้ การสมรสของ นางสาว ก. ย่อมอยู่ในอำนาจของคณะตุ้ะยุติธรรมประจำจังหวัดปัตตานี

๒. “การทำการสมรสต้องทำในเขตอำนาจของวลีอามนั้น” หมายความว่า ในการทำการสมรสหญิงที่อยู่ในเขตอำนาจของวลีอามคนใด จะต้องกระทำในเขตอำนาจของวลีอามนั้น เช่น ในการทำการสมรสหญิงที่อยู่ในเขตอำนาจของคณะตุ้ะยุติธรรมประจำจังหวัดปัตตานี จะต้องกระทำในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี โดยไม่คำนึงว่า คู่สมรสชายมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดใด

วลีอามทำการสมรส
ให้หญิงซึ่งไม่เป็น
ผู้รู้หรือเสมือนรู้
ความสามารถ
กับวลีอัครีอบ

ข้อ ๘๓ ในกรณีที่หญิงซึ่งไม่เป็นผู้รู้ความสามารถหรือเสมือนรู้ความสามารถ ได้ร้องขอให้วลีอัครีอบของคนที่ตนสมรสด้วยได้ทำการสมรสตนกับวลีนั้น วลีอามสามารถทำการสมรสหญิงนั้นให้กับวลีอัครีอบนั้นได้โดยมิต้องได้รับอนุญาตจากหญิงนั้นอีก

อธิบายศัพท์

๑. “ผู้รู้ความสามารถ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑๐)
๒. “ผู้เสมือนรู้ความสามารถ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๓. “วลีอัครีอบ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๕๕ (๑)
๔. “การสมรส” คุนียมศัพท์ ข้อ ๓๒
๕. “วลี” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๖. “วลีอาม” คุนียมศัพท์ ข้อ ๗๗

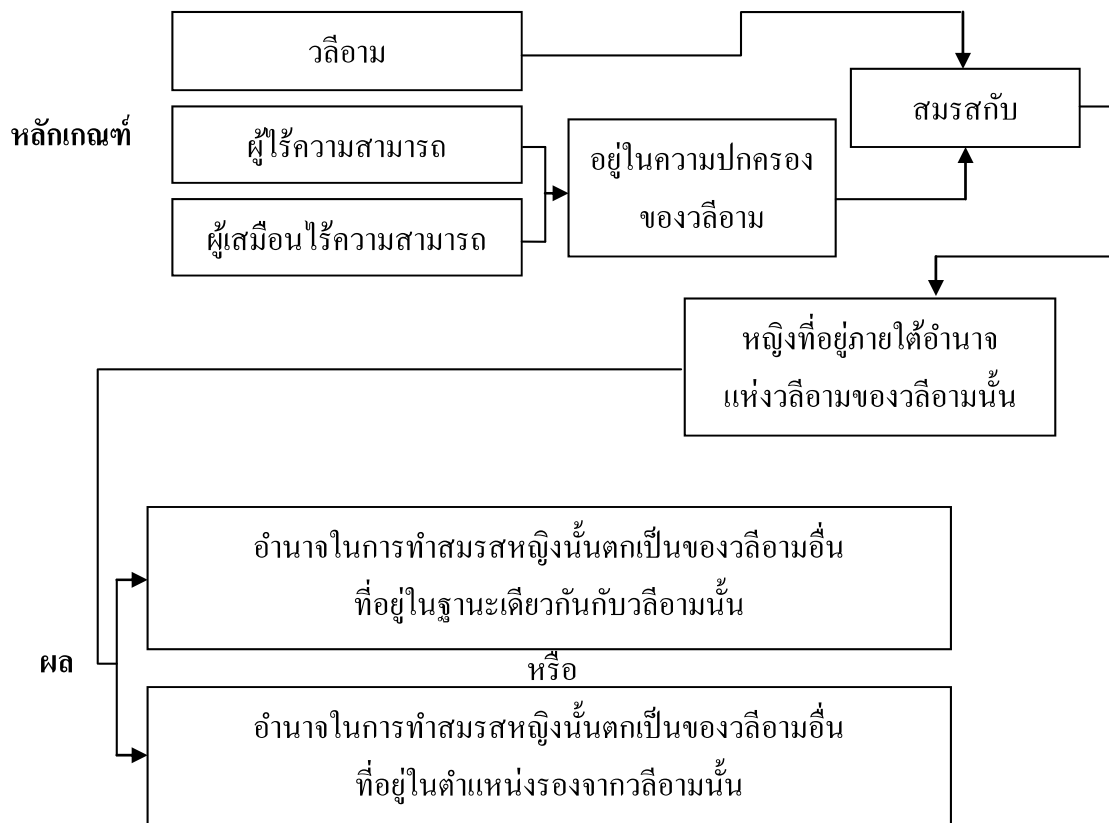
ข้อพิจารณา

ในกรณีที่หญิงซึ่งไม่เป็นผู้รู้ความสามารถหรือเสมือนรู้ความสามารถ ได้ร้องขอให้วลีอัครีอบของคนที่ตนสมรสด้วยได้ทำการสมรสตนกับวลีนั้น และวลีอามสามารถทำการสมรสให้หญิงกับวลีอัครีอบได้เลย โดยไม่ต้องขออนุญาตจากหญิงอีกตามความในข้อนี้ นั้น อาจด้วยเหตุที่ว่า กฎหมายได้ถือว่าการร้องขอให้วลีอัครีอบของคนที่ตนสมรสตนดังกล่าวเป็นการอนุญาตให้วลีนั้นทำการสมรสแล้วโดยปริยายจึงไม่จำเป็นต้องขออนุญาตอีก

ข้อ ๘๔ ในกรณีที่ตัวของวลีอามเอง หรือผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือน ไร้ความสามารถที่อยู่ในความปกครองของวลีอามสมรสกับหญิงที่อยู่ภายใต้ อำนาจแห่งวลีอามของวลีอามนั้น อำนาจในการทำสมรสหญิงนั้นตกเป็นของวลีอามอื่น ของหญิงนั้นที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้น หรือตำแหน่งรองจากวลีอามนั้น แล้วแต่กรณี

เหตุที่ทำให้
อำนาจทำการสมรส
ตกแก่วลีอามอื่น

อธิบายศัพท์

๑. “วลีอาม” คุนียมศัพท์ ข้อ ๘๓
๒. “ผู้ไร้ความสามารถ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑๐)
๓. “ผู้เสมือนไร้ความสามารถ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑๕)
๔. “อยู่ในความปกครอง” คุนียมศัพท์ ข้อ ๓๒๓

ข้อพิจารณา

๑. หลักการสำคัญในข้อนี้ คือ ไม่อนุญาตให้วลีอามทำการสมรสตนเองกับหญิงที่อยู่ภายใต้อำนาจของตนและเช่นกัน ไม่อนุญาตให้วลีอามทำการสมรสผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถที่อยู่ในความปกครองของตนกับหญิงที่อยู่ภายใต้

อำนาจของตน โดยอำนาจในการทำการสมรสของหญิงนั้นจะตกเป็นของวลีอามอื่นของหญิงนั้นที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้น หรือตำแหน่งรองจากวลีอามนั้นแล้วแต่กรณี

๒. “อำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้น ตกเป็นของวลีอามอื่นของหญิงนั้น ที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้นหรือตำแหน่งรองจากวลีอามนั้น แล้วแต่กรณี” หมายความว่า อำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้น ตกเป็นของวลีอามอื่นของหญิงนั้นที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้นถึงแม้หญิงนั้นจะมีวลีอับอ์ดอยู่ก็ตาม ในกรณีที่หญิงนั้น มีวลีอามอื่นที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้น ไม่ว่าจะมีความเท่ากันหรือสูงกว่า ดังนั้นวลีอามนั้นไม่อาจตั้งตัวแทนมาทำหน้าที่วลีแทนตนได้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่หญิงนั้นไม่มีวลีอามอื่นที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้น ไม่ว่าจะมีความเท่ากันหรือสูงกว่า มีเพียงบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งรองจากวลีอามนั้นเท่านั้น อำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้นจะตกเป็นของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งรองจากวลีอามนั้น ถึงแม้หญิงนั้นจะมีวลีอับอ์ดอยู่ก็ตามเช่นเดียวกัน

“วลีอามอื่นของหญิงนั้นที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีอามนั้น” หมายความว่า วลีอามคนอื่นที่มีสิทธิหรืออำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้นอยู่เดิมแล้ว เช่นเดียวกับวลีนั้นในฐานะวลีอามร่วมไม่ว่าจะมีความเท่ากันหรือสูงกว่าวลีอามนั้น เช่นกรณีที่ในเมืองเมืองหนึ่งของประเทศหนึ่งมีกอฎีอยู่สองท่าน (ในตำแหน่งเดียวกัน) และประเทศนั้นมีผู้ปกครองสูงสุดเป็นกษัตริย์ ดังนั้นถ้ากอฎีหนึ่งในสองท่านนั้น หรือผู้ใดมีความสามารถหรือเสมือนมีความสามารถที่อยู่ในความปกครองของกอฎีหนึ่งในสองท่านนั้นสมรสกับหญิงที่อยู่ภายใต้อำนาจแห่งวลีอามของกอฎีนั้น อำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้นจะตกเป็นของกอฎีอีกท่านหนึ่งและกษัตริย์นั้น หรือในเมืองเมืองหนึ่งมีกอฎีอยู่เพียงท่านเดียวและเมืองนั้นมีกษัตริย์ ดังนั้นถ้ากอฎีนั้นหรือผู้ใดมีความสามารถหรือเสมือนมีความสามารถที่อยู่ในความปกครองของกอฎีนั้นสมรสกับหญิงที่อยู่ภายใต้อำนาจแห่งวลีอามของกอฎีนั้น อำนาจในการทำการสมรสหญิงนั้นจะตกเป็นของกษัตริย์นั้น

“ตำแหน่งรองจากวลีอามนั้น ” หมายความว่า ตำแหน่งรองจากตำแหน่งของบุคคลที่เป็นวลีอามนั้น (โดยเรียงตามลำดับความสำคัญลงไป) เช่น กรณีที่วลีอามเป็นประมุขของประเทศ ตำแหน่งรองจากตำแหน่งของบุคคลที่เป็นวลีอามนั้น คือ รองประมุขของประเทศ ไม่ใช่ผู้ได้รับการแต่งตั้งจากประมุขของประเทศ ตามความใน

ข้อ ๘๘ (๑) (ข) หรือผู้ได้รับการมอบอำนาจจากวลีฮากิม ตามความในข้อ ๘๘ (๒) เช่น ในกรณีที่ว่าวลีฮากิมนั้นเป็นประธานาธิบดี และประเทศนั้นมีทั้งประธานาธิบดีและ รองประธานาธิบดี ดังนั้นถ้าประธานาธิบดีหรือผู้ใดมีความสามารถหรือเสมือนไร้ ความสามารถที่อยู่ในความปกครองของประธานาธิบดีนั้น สมรสกับหญิงที่อยู่ภายใต้ อำนาจแห่งวลีฮากิมของประธานาธิบดีนั้น อำนาจในการทำสมรสหญิงนั้น จะตกเป็น ของรองประธานาธิบดี และในกรณีที่ว่าวลีฮากิมนั้นเป็นกษัตริย์ และเมื่อนั้นมีกษัตริย์อยู่เพียง ท่านเดียวและมีประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดี ดังนั้น ถ้ากษัตริย์นั้น หรือ ผู้ใดมีความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถที่อยู่ในความปกครองของกษัตริย์นั้น สมรสกับหญิงที่อยู่ภายใต้อำนาจแห่งวลีฮากิมของกษัตริย์นั้น อำนาจในการทำสมรส หญิงนั้น จะตกเป็นของประธานาธิบดีนั้น (ซึ่งที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีฮากิมนั้น) ถ้าขณะนั้นประธานาธิบดีนั้นยังอยู่ในประเทศนั้น แต่ถ้าไม่อยู่ จะตกเป็นของ รองประธานาธิบดีนั้น

“แล้วแต่กรณี” หมายความว่า กรณีใดมีผู้ที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีฮากิมไม่ว่า จะมีตำแหน่งเท่ากันหรือสูงกว่า อำนาจในการทำสมรสหญิงนั้นจะตกเป็นของผู้ที่ อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีฮากิมนั้น และกรณีใดไม่มีผู้ที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับวลีฮากิม ไม่ว่าจะมีตำแหน่งเท่ากันหรือสูงกว่า แต่มีผู้ที่อยู่ในตำแหน่งรองจากวลีฮากิม อำนาจ ในการทำสมรสหญิงนั้น จะตกเป็นของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งรองจากวลีฮากิมนั้น

๓. ความในข้อนี้เป็นกรณีทำนองเดียวกับกรณีที่ว่าวลีฮากิมของคู่สมรสหญิง เป็นบุคคลเดียวกันกับคู่สมรสชาย และไม่มีวลีฮากิมอื่นที่อยู่ในลำดับเดียวกันกับ วลีฮากิมนั้น ซึ่งสิทธิในการทำสมรสให้แก่หญิงตกเป็นของวลีฮากิมตามความใน ข้อ ๘๘ (๖)

อำนาจ
ทำการสมรส
ของวลิตะห์กิม

ข้อ ๘๕ ในกรณีที่หญิงซึ่งไม่เป็นผู้ไร้ความสามารถต้องการสมรส แต่ไม่มีวลิตะห์กิมและวลีอามหญิงนั้นและชายที่หญิงนั้นจะสมรสด้วยสามารถร่วมกัน ตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติของวลิตะห์กิมตามความในข้อ ๖๐ ที่มีความชัดเจนโดยจะต้องเป็น บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นการเฉพาะเจาะจง และเป็นที่รู้จักของผู้ตั้งเป็นวลิตะห์กิม ของหญิงซึ่งเรียกว่าวลิตะห์กิม เพื่อทำการสมรสให้แก่บุคคลทั้งสองนั้นได้ หรือแม้ มีวลีอาม แต่ในกรณีนี้ บุคคลที่จะถูกตั้งนั้นนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติเช่นนั้นแล้ว จะต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในกฎหมายอิสลามในระดับมูญญัตตะฮิดด้วย

“มูญญัตตะฮิด”

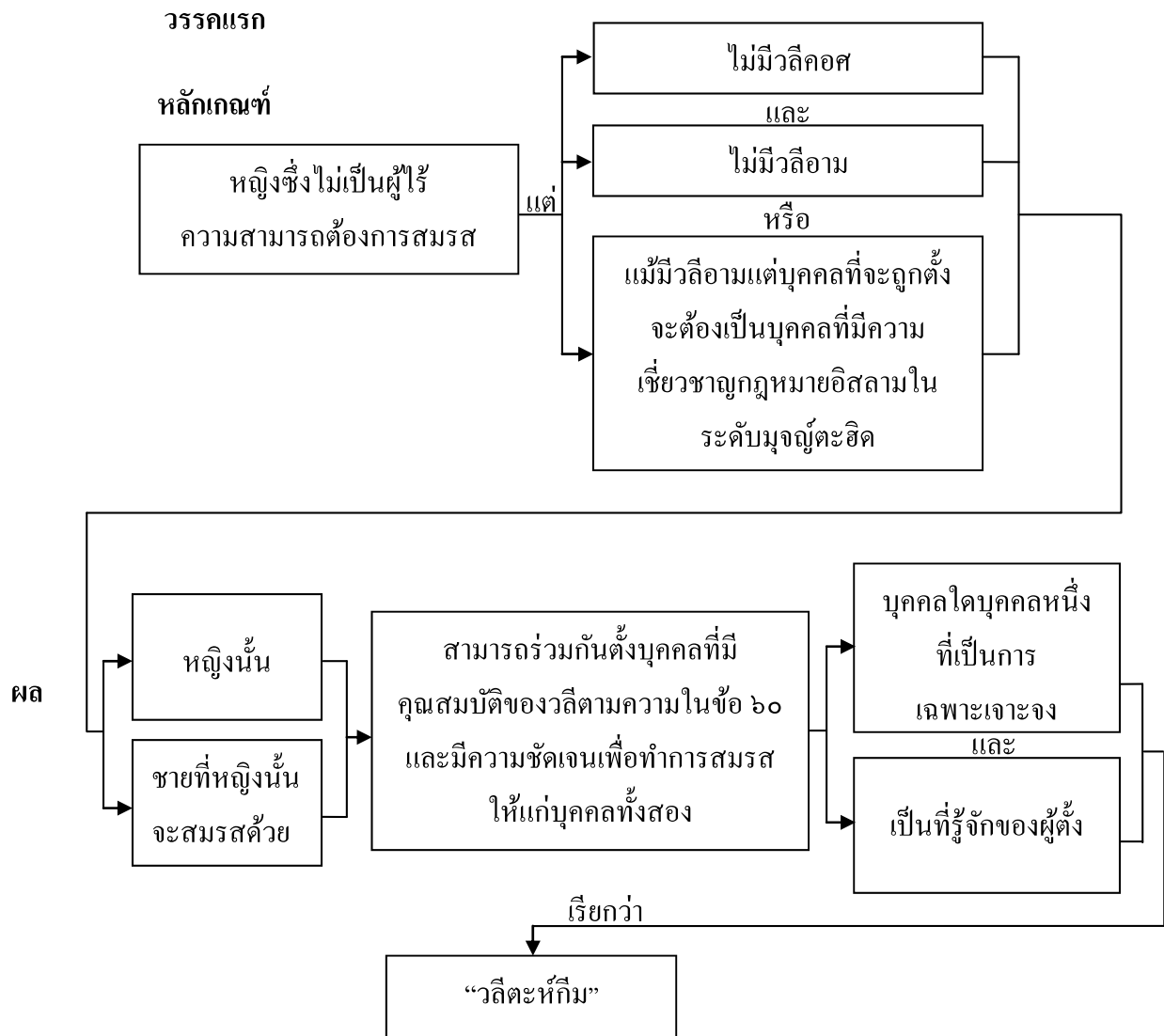
“มูญญัตตะฮิด” หมายความว่า ผู้ที่มีความรู้ในกฎหมายอิสลามในเรื่องใด เรื่องหนึ่งเป็นอย่างดี โดยรู้ถึงที่มาของข้อกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในภาษาอาหรับและวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม หรือทำให้เข้าใจกฎหมายอิสลามดียิ่งขึ้น

อำนาจทำการสมรส
ของวลิตะห์กิม
เช่นเดียวกับวลีอาม

วลิตะห์กิมตามความในวรรคแรก มีอำนาจในการทำการสมรส ให้กับผู้ตั้งเช่นเดียวกับวลีอามในการทำการสมรสให้แก่ผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจแห่ง วลีอามของวลีอามนั้น

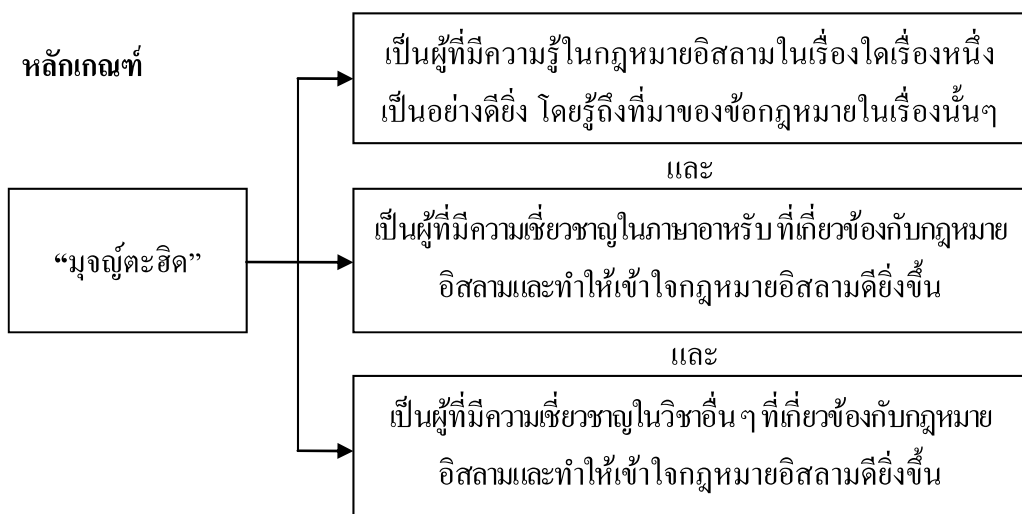
เหตุที่หญิง
จะสมรสตนเอง
ไปพลางก่อน

ในกรณีอยู่ในสภาวะคับขัน เนื่องจากไม่มีบุคคลใดนอกจากชายหญิงที่จะสมรสกัน และหญิงนั้นเชื่อว่าถ้าไม่มีการสมรสในช่วงเวลานั้นจะเกิดการผิดประเวณี ขึ้นกับตน ให้หญิงนั้นทำการสมรสตนเองไปก่อนได้ แต่มีเงื่อนไขว่าหญิงนั้นอยู่ห่างจาก วลีของตนเกินเก้าสิบหกกิโลเมตร และทันทีที่ได้เข้าสู่สภาวะปกติต้องจัดให้มีการ สมรสใหม่

วรรคสอง

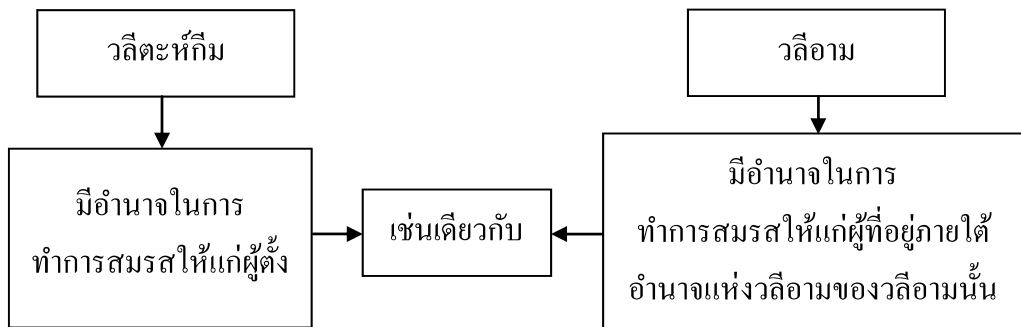
หลักเกณฑ์

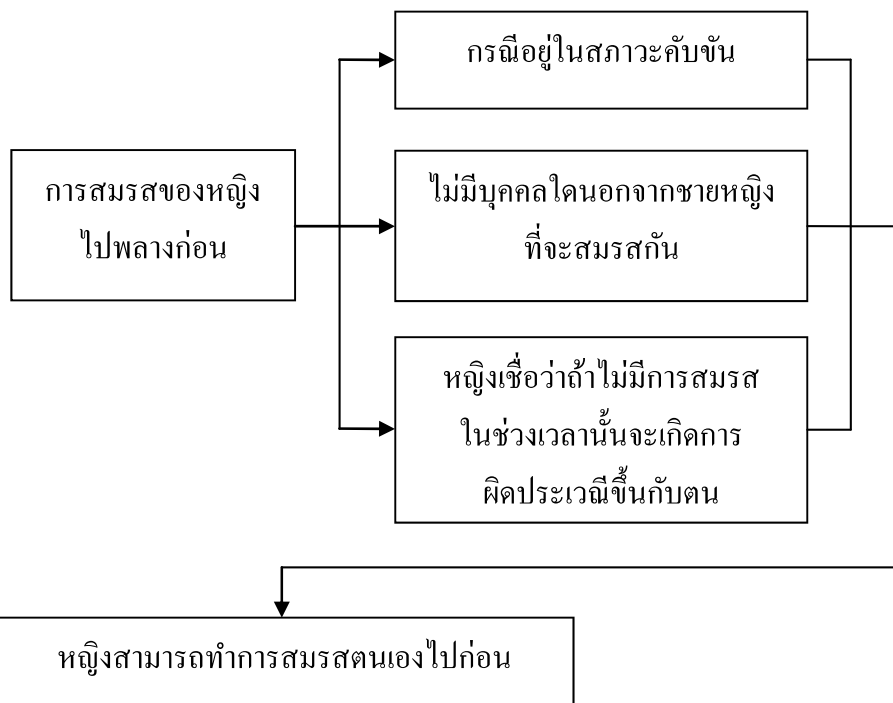
วรรคสาม

หลักเกณฑ์

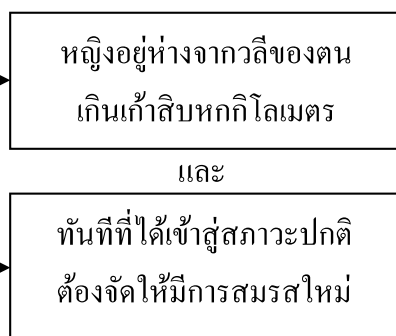
วรรคสี่

หลักเกณฑ์

ผล

เงื่อนไข

อธิบายศัพท์

๑. “ผู้ไร้ความสามารถ” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑๐)
๒. “การสมรส” คุนียมศัพท์ ข้อ ๓๒
๓. “วลีคอส” คุนียมศัพท์ ข้อ ๕๘ วรรคสอง
๔. “วลีอาม” คุนียมศัพท์ ข้อ ๗๗
๕. “วลี” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๖. “มัจญ์ตะฮิต คุนียมศัพท์ ข้อ ๘๕ วรรคสอง
๗. “กฎหมายอิสลาม” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑) วรรคสอง
๘. “กฎหมาย” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๙. “ผิดประเวณี” คุนียมศัพท์ ข้อ ๑ (๓๓)

ข้อพิจารณา

๑. “แต่ไม่มีวลีคอสและวลีอาม” หมายความว่า ไม่มีวลีคอสและวลีอามที่จะทำการสมรสให้ได้ ซึ่งกรณีที่มีวลีอาม แต่วลีอามนั้นเรียกร้องค่าแรงในการทำการสมรสหรือไม่สามารถทำการสมรสให้ได้ เนื่องจากในขณะนั้นไม่อยู่ในพื้นที่ ถือว่าเป็นกรณีไม่มีวลีอามที่จะทำการสมรสให้ได้เช่นเดียวกัน จึงสามารถตั้งวลีตะห์กิมได้เช่นเดียวกัน

“ที่มีความชัดเจน โดยจะต้องเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นการเฉพาะเจาะจง” หมายความว่า บุคคลนั้นต้องมีความชัดเจนว่า เป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นการเฉพาะเจาะจง ไม่คลุมเครือ เช่น “นาย ก.” หรือ “นาย ข.” เป็นต้น ไม่ใช่ระบุเพียงว่า “บุคคลใดบุคคลหนึ่งจากกลุ่มคนเหล่านั้น”

“แม้มีวลีอาม” หมายความว่า แม้มีวลีอามที่จะทำการสมรสให้ได้ก็สามารถที่จะตั้งวลีตะห์กิมได้เช่นเดียวกัน แต่ในกรณีเช่นนี้บุคคลที่จะเป็นวลีตะห์กิมนั้นนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติของวลีตามความในข้อ ๖๐ ที่มีความชัดเจนโดยจะต้องเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นการเฉพาะเจาะจง และเป็นที่รู้จักของผู้ตั้งแล้วยังต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในกฎหมายอิสลามในระดับมัจญ์ตะฮิตด้วย ไม่ว่าวลีอามนั้นจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมายอิสลามในระดับมัจญ์ตะฮิตหรือไม่ มิฉะนั้นแล้วบุคคลนั้นไม่สามารถที่จะเป็นวลีตะห์กิมได้

๒. การสมรสกรณีที่อยู่ในสถานะคับขันตามความในวรรคท้ายของข้อนี้ นั้นหมายถึง การสมรสในขณะไม่มีบุคคลใดนอกจากชายหญิงที่จะสมรสกัน เช่น กรณีชาย

และหญิงติดเกาะอยู่ด้วยกันแค่ ๒ คน และไม่สามารถออกจากเกาะไปได้ ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้หญิงนั้นทำการสมรสตนเองไปก่อนได้ โดยมีเงื่อนไขว่าหญิงนั้นต้องอยู่ห่างจากวลีของตนเกินเก้าสิบหกกิโลเมตรและเชื่อว่าถ้าไม่มีการสมรสในช่วงเวลานั้น จะเกิดการผิดประเวณีขึ้นกับตนรวมทั้งต้องทำการสมรสใหม่ทันทีที่ได้เข้าสู่สภาวะปกติอย่างไรก็ตาม แม้การสมรสนั้นจะถูกต้องแต่ก็ยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากเป็นการที่หญิงนั้นทำการสมรสแทนวลีตามข้อ ๑๘ (๓) ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการผิดประเวณีเท่านั้น กรณีนี้ทันทีที่ได้เข้าสู่สภาวะปกติต้องทำการสมรสใหม่ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ไม่ว่าชายหญิงนั้นจะได้อยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาแล้วหรือไม่ ดังนั้น การสมรสกรณีอยู่ในสภาวะคับขันเท่ากับเป็นการยกเว้นองค์ประกอบของการสมรสในเรื่องวลีของคู่สมรสหญิงและพยานในการสมรส

“หญิงนั้นเชื่อว่าถ้าไม่มีการสมรสในช่วงเวลานั้น จะเกิดการผิดประเวณีขึ้นกับตน” นั้น หมายความว่า หญิงนั้นเชื่อว่าถ้าไม่มีการสมรสในช่วงเวลานั้น จะเกิดการผิดประเวณีขึ้นกับตนโดยตนจะทำผิดประเวณีเพราะหักห้ามใจไม่ได้ หรือตนจะถูกข่มขืนอย่างแน่นอน ถ้าไม่มีการสมรสในช่วงเวลานั้น

ในกรณีของการเชื่อนั้น ถ้าการเชื่อเช่นนั้นเป็นเพียงการเชื่อของชายที่หญิงนั้นจะสมรสด้วยก็ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ในข้อนี้

การสมรสในสภาวะคับขันเช่นว่านี้เป็นเรื่องของอนุโลมให้เมื่อมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักกฎหมายให้สมบูรณ์ได้ ซึ่งในเรื่องอื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน เช่น อนุโลมให้มุสลิมรับประทานเนื้อสุกร หรือเนื้อสัตว์ที่เสียชีวิตโดยไม่ได้มีการเชือดตามหลักการอิสลามเพื่อประทังชีวิตได้ในขณะที่อยู่ในสภาวะคับขันที่ตนเชื่อว่าเสียชีวิตถ้าไม่รับประทานสิ่งนั้น ซึ่งเป็นการรักษาหลักการที่สำคัญกว่าเอาไว้ (คือการรักษาชีวิตเอาไว้) แม้ว่าจะต้องผิดหลักการอื่นที่สำคัญน้อยกว่าไปบ้าง (คือการรับประทานสิ่งต้องห้ามไปเล็กน้อย) ก็ตามและเช่นเดียวกันกรณีที่อยู่ในสภาวะคับขันที่ตนเชื่อว่าจะสูญเสียการละหมาดไป ถ้าจะต้องรอให้มิน้ำที่จะเอามาทำน้ำละหมาด หรือฝุ่นดินที่จะเอามาใช้แทนน้ำในการทำน้ำละหมาด (ตะยัมมูม) เพราะเวลาละหมาดจะหมดสิ้นไปก่อนอนุโลมให้ละหมาดไปก่อนแม้จะอยู่ในสภาวะการณ์ที่ไม่มีน้ำละหมาด (หะดัษเล็ก) ซึ่งเป็นการรักษาหลักการที่สำคัญกว่าเอาไว้ (คือการทำละหมาดในเวลา) แม้ว่าจะต้องผิดหลักการอื่นที่สำคัญน้อยกว่าไปบ้าง (คือการต้องไม่อยู่ในสภาพผู้มีหะดัษเล็กในขณะที่ทำละหมาด) ก็ตาม

ข้อ ๘๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ วลีและคู่สมรสชายมีสิทธิตั้งตัวแทนกระทำการแทนตนได้ แต่คู่สมรสชายหรือวลีที่อยู่ในสภาพผู้เอื้อะหรัอมไม่สามารถตั้งตัวแทนเพื่อกระทำการแทนตนในขณะที่ตนอยู่ในสภาพผู้เอื้อะหรัอมได้

สิทธิของวลีและคู่สมรสชายในการตั้งตัวแทนให้ทำการสมรส

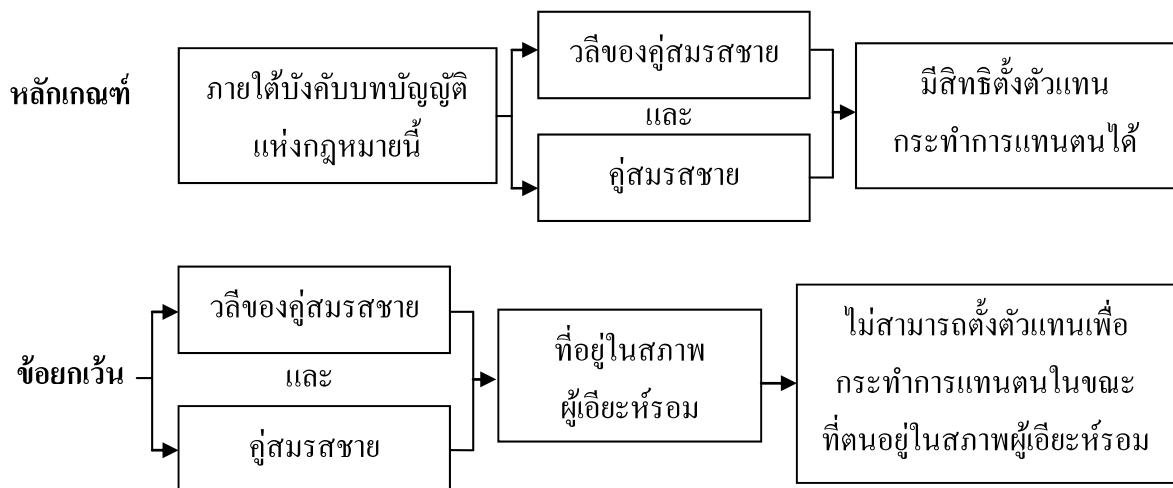
ในการตั้งตัวแทนเพื่อให้ทำการสมรสแทนวลี ไม่ต้องกำหนดตัวคู่สมรสชายให้แก่ตัวแทน แต่ในกรณีเช่นว่านี้ ตัวแทนต้องทำการสมรสคู่สมรสหญิงกับชายที่คู่ควรกับคู่สมรสหญิงนั้นเท่านั้น

วิธีปฏิบัติในการตั้งตัวแทนของวลี

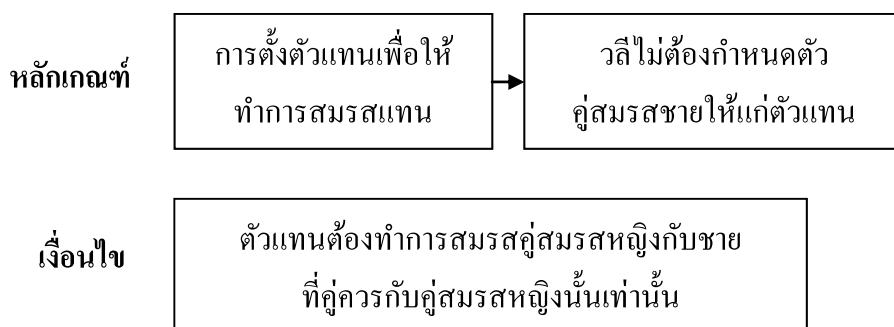
ในการตั้งตัวแทนให้ทำการสมรสหญิงที่ไม่ได้เป็นหญิงพรหมจารี วลีต้องได้รับอนุญาตจากหญิงนั้นก่อนตั้งตัวแทน แต่ถ้าเป็นหญิงพรหมจารี วลีมุญปิตรีไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหญิงนั้น แต่พึงได้รับอนุญาตก่อนตั้งตัวแทน

การขออนุญาตเพื่อตั้งตัวแทนของวลี

วรรคแรก

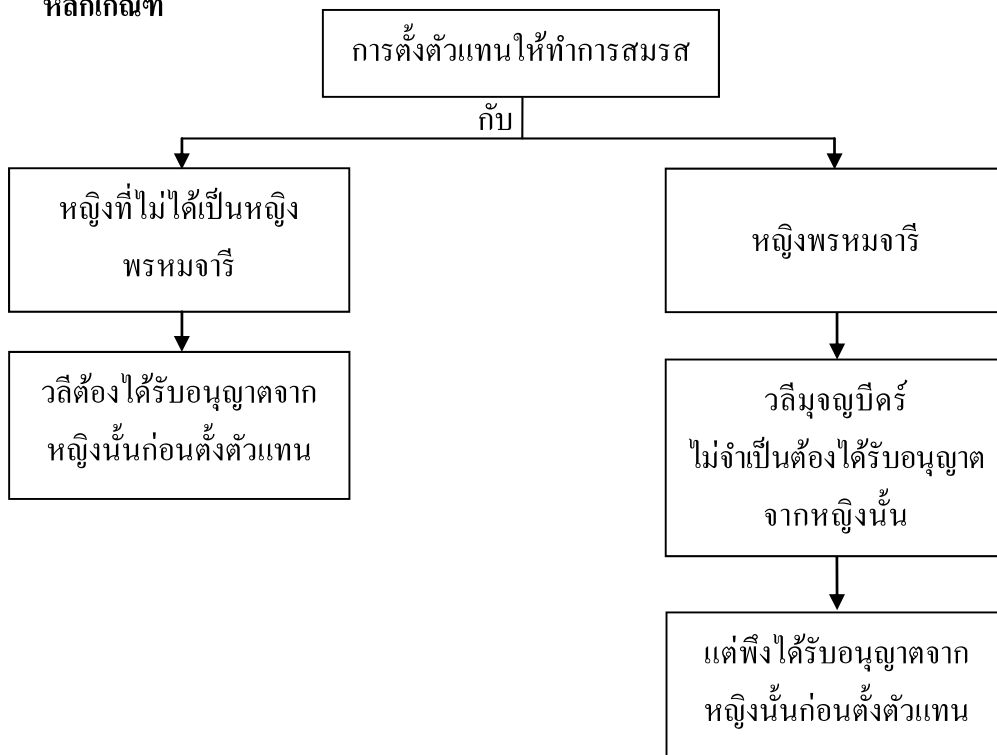
วรรคสอง

วรรคสาม

หลักเกณฑ์

อธิบายศัพท์

๑. “กฎหมายนี้” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๑)
๒. “วลี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๕)
๓. “คู่สมรสชาย” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
๔. “อยู่ในสภาพผู้เอียะห์รอม” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๔๕)
๕. “การตั้งตัวแทน” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑๓
๖. “การสมรส” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๓๒
๗. “คู่สมรสหญิง” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๔๕ วรรคสาม
๘. “ชายที่คู่ควร” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๗๕
๙. “วลีมุญญิบีร์” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๕๙ (๑)
๑๐. “หญิงพรหมจารี” ดูนियามศัพท์ ข้อ ๑ (๓๗)

ข้อพิจารณา

“ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้” หมายความว่า บทบัญญัติในข้อนี้ ต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ในทุกข้อ เช่น บทบัญญัติที่ว่าด้วย ตัวแทนของกฎหมายนี้ ตัวอย่างเช่น บทบัญญัติที่ว่าด้วยตัวแทนของกฎหมายนี้ได้ กำหนดให้ตัวแทนต้องมีความสามารถไม่ต่างจากตัวการในขณะกระทำการ ดังนั้น ในกรณีของตัวแทนวลี ตัวแทนนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ตามความใน ข้อ ๖๐ ครอบคลุมเช่นเดียวกับวลีซึ่งจะทำให้วลีไม่สามารถตั้งบุคคลที่เป็นเพศหญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ที่ไม่มีสติปัญญาเพียงพอ หรือที่อยู่ในสภาพผู้เอื้อะหรัอม ให้เป็นตัวแทนเพื่อกระทำการแทนตนได้ และกรณีของตัวแทนคู่สมรสชายตัวแทนนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติคู่สมรสชายเช่นเดียวกัน รวมทั้งที่กำหนดไว้เป็น เงื่อนไขการสมรสตามความในข้อ ๔๗ (๕) ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ยังได้มีการระบุไว้ เป็นการเฉพาะด้วย ในวรรคแรกของข้อนี้ซึ่งระบุว่า “วลีและคู่สมรสชายมีสิทธิ ตั้งตัวแทนกระทำการแทนตนได้แต่คู่สมรสชายหรือวลีที่อยู่ในสภาพผู้เอื้อะหรัอม ไม่สามารถตั้งตัวแทนเพื่อกระทำการแทนตนในขณะที่ตนอยู่ในสภาพผู้เอื้อะหรัอมได้”